Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

104

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

Ὑπεύθυνος Ἀρχισυντάκτης: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ
Λεωφόρος Ἁγίας Φιλοθέης 27)3 — Φιλοθέη
Προϊστάμ. Τυπογραφείου: Ἠλ. Καλκαντζάκος, Ἕβρου 212—Πειραιεύς

ΑΘΗΝΑΙ, 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 104 (8)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Τρίμηνος	Δραχμαὶ	25.000
Ἑξάμηνος	»	50.000
Ἐτησία	»	100.000

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2.000

Τὰ ἐμβάσματα νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὸν
ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
Πλατεῖα Συντάγματος

Ὁ Γεώργιος Βαρμάζης μὲ ρωτᾶ: Πότε βγῆκε ἡ πρώτη ἐφημερίδα.

Ἀπάντηση: Ἡ πρώτη ἐφημερίδα μὲ τὴν ἔννοια ποὺ λέμε σήμερα τὴ λέξη, βγῆκε στὰ 1583 στὴ Βιέννη κάθε ἔξη μῆνες ἀπὸ τὸν ἔμπορο φὸν Ἄϊτζινγκ. Ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ δημοσίευε εἰδήσεις. Στὰ 1622 βγῆκε ἡ πρώτη ἐφημερίδα στὴν Ἀγγλία. Ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ ἐφημερίδα ἦταν ἑβδομαδιαία εἶχε τίτλο «ΕΦΗΜΕΡΙΣ» καὶ βγῆκε στὴ Βιέννη στὰ 1790—1797. Ἐκδότες της ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ Μαρκίδαι-Πούλιοι.

Ὁ Δημ. Ι. Κουρούπας μὲ ρωτᾶ: Ποιὸς εἶπε πρῶτος πὼς ἡ γῆ εἶναι σφαιρική; Πότε γεννήθηκε καὶ πότε πέθανε;

Ἀπάντηση: Ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος, ποὺ γεννήθηκε στὴ Μίλητο στὰ 643 π. Χ. καὶ πέθανε στὰ 548 π. Χ. ὑποστήριξε πὼς ἡ γῆ εἶναι ἕνας πελώριος δίσκος ποὺ ἔπλεε πάνω στὸ νερό! Ἡ ἀλήθεια ὅμως πὼς ἡ γῆ εἶναι σφαιρικὴ ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ τοὺς Πυθαγόραν καὶ τὸν Παρμενίδην. Ὁ Πυθαγόρας εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἀρχαίους σοφούς. Γεννήθηκε στὴ Σάμο στὰ 572 καὶ πέθανε στὰ 500 π. Χ. Ὁ Παρμενίδης εἶναι Ἐλεάτης φιλόσοφος ποὺ φάνηκε γύρω στὰ 500 π. Χ.

Στὴν ἀρχὴ οἱ ἰδέες τοῦ Πυθαγόρα δὲν γίνηκαν πιστευτές. Στὴν ἐποχὴ ὅμως τοῦ Πλάτωνα (428-347 π. Χ.) ἡ ἰδέα τῆς σφαιρικότητας τῆς γῆς ἔχει γίνει κοινὴ πίστη τῶν φιλοσόφων. Ἔτσι ὁ Ἀριστοτέλης (384-322 π. Χ.) γράφει ὅτι ἡ γῆ «σχῆμα ἔχειν σφαιροειδὲς ἀναγκαῖον αὐτήν».

Χρειάσθηκαν νὰ περάσουν 2000 χρόνια γιὰ νὰ ἔλθη ὁ Κοπέρνικος νὰ ὑποστηρίξη καὶ αὐτὸς τὴν σφαιρικότητα τῆς γῆς...

Ὁ Γεώργιος Πανουσόπουλος μὲ ρωτᾶ: Τί ἦτο ὁ Λαβουαζιέ;

Ἀπάντηση: Ὁ Ἀντώνιος-Λαυρέντιος Λαβουαζιὲ ἦταν Γάλλος χημικὸς ποὺ γεννήθηκε στὰ 1743 καὶ πέθανε στὰ 1794. Εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀνακάλυψε πὼς ἡ καύση εἶναι ἕνωση μὲ τὸ ὀξυγόνο, ἔκαμε τὴν ἀνάλυση τοῦ νεροῦ στὰ στοιχεῖα του (δύο μέρη ὑδρογόνου ἕνα ὀξυγόνο (H_2O) καὶ διετύπωσε τὴν θεωρία γιὰ τὴν ἀφθαρσία τῆς ὕλης. Καρατομήθηκε κατὰ τὴν τρομοκρατία τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὁ Δημ. Παν. Κορέλλας μὲ ρωτάει: Ποιὲς ἦταν οἱ τρεῖς Χάριτες;

Ἀπάντηση: Οἱ τρεῖς Χάριτες κατὰ τὴ Μυθολογία εἶναι ἡ Ἀγλαΐα, ἡ Εὐφροσύνη, καὶ ἡ Θάλεια. Θυγατέρες τοῦ Δία καὶ τῆς Εὐρυνόμης ἦσαν θεότητες ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴ χάρη καὶ τὴν εὐθυμία τόσο στὴ φύση ὅσο καὶ στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Σ. Κυριακίδης μὲ ρωτᾶ: Τί θὰ πῆ κυνισμός;

Ἀπάντηση: Μὲ τὴ λέξη κυνισμὸς ἐννοοῦμε: Ἀναίδεια, αἰσχρότης, ἀδιαντροπιά, ξετσιπωσιά. Ἀκόμα μὲ τὴν ἴδια λέξη ἐννοοῦμε καὶ τὴν φιλοσοφία τῶν κυνικῶν. Οἱ κυνικοὶ ἦσαν φιλόσοφοι: Ἱδρυτὴς τῆς σχολῆς τους ἦταν ὁ σωκρατικὸς Ἀντισθένης: Ἡ σχολή τους ὀνομάσθηκε κυνικὴ ἐκ τοῦ Κυνοσάργους ὅπου ὁ Ἀντισθένης δίδασκε, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ βίο, τὸ γεμάτο ἀπὸ στερήσεις, ποὺ ζοῦσαν οἱ ὀπαδοὶ τῆς σχολῆς.

Ὁ Δημήτρης Φαρατσέλης μὲ ρωτᾶ: Τί θὰ πῆ ἡ λέξη «ἀλληλούϊα»;

Ἀπάντηση: Ἡ λέξη ἀλληλούϊα εἶναι ἑβραϊκή. Τὴν συναντᾶμε στὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους. Σημαίνει: «αἰνεῖτε τὸν Θεόν»... Δηλαδὴ «ὑμνεῖτε τὸν θεόν».

Ὁ ἴδιος ὁ Δημ. Φαρατσέλης μὲ ρωτᾶ: Διατί ὅταν φυσᾶμε τὰ χέρια μας κρυώνουν καὶ ὅταν τὰ «χνωτᾶμε» ζεσταίνονται;

Ἀπάντηση: Εἶναι ἁπλούστατο: Ὅταν φυσᾶμε ὁ ἀέρας εἶναι κρύος. Ἐνῶ ὅταν ὁ ἀέρας βγαίνει ἀπὸ τοὺς πνεύμονες εἶναι ζεστός.

Ὁ Σπῦρος Τσιγγλιφῆς μὲ ρωτᾶ: Ποιὰ εἶναι ἡ σανσκριτικὴ γλῶσσα;

Ἀπάντηση: Ἡ σανσκριτικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ πιὸ παλιὰ ἀπὸ τὶς ἰνδοευρωπαϊκὲς γλῶσσες. Ἀπὸ αὐτὴν προέρχονται ὅλες οἱ γλῶσσες ποὺ μιλιοῦνται σήμερα στὴ Βορεία καὶ τὴ Μέση Ἰνδική. Οἱ γλῶσσες αὐτὲς καὶ οἱ διάλεκτοι περνᾶνε τὶς 100 καὶ μιλιοῦνται ἀπὸ 250 ἑκατομ. ἀνθρώπων. Στὸν 6ο π. Χ. αἰῶνα ἡ Σανσκριτικὴ γλῶσσα ἦταν πιὰ νεκρά. Ὕστερα ὅμως ἀναβίωσε καὶ γίνηκε γλῶσσα γιὰ τὴν λογοτεχνία.

Τὸ πιὸ παλιὸ σανσκριτικὸ μνημεῖο εἶναι ἡ Βέντα: Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἡ καλλίτερα τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι ἱερὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἔχουν γραφῆ μεταξὺ τοῦ 1500-1000 π. Χ.

Ἐπίσης ἔχουν γραφῆ στὰ σανσκριτικὰ ἡ Μαχαβαράτα καὶ ἡ Ραμαγιάνα. Καὶ τὰ δυὸ εἶναι τὰ «ἐθνικὰ ἔπη» τῶν Ἰνδῶν.

Οἱ Γ. Χατζούδης καὶ Αἰμ. Τουπαλούδης μὲ ρωτᾶνε: Ποῦ βρίσκονται τὰ νησιὰ Χαβάη καὶ ποιὰ ἡ πρωτεύουσά τους;

Ἀπάντηση: Χαβάη ἡ Σάντουϊτς εἶναι πολλὰ νησιὰ μαζὶ (ὀκτὼ μεγάλα καὶ πολλὰ ἄλλα μικρὰ) στὸ Βόρειο Εἰρηνικό. Ἀνήκουν στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἡ Χαβάη—ὅλα τὰ νησιὰ μαζὶ—ἔχουν 40 ἡφαίστεια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ Μάουνα Λόα πάνω στὸ νησὶ τῆς Χαβάης—γιατὶ ἀνάμεσα στὰ ὀκτὼ μεγάλα νησιὰ τὸ ἕνα λέγεται Χαβάη. Ὁ πληθυσμὸς τῶν νησιῶν εἶναι γύρω στὶς 370.000 κατοίκους. 70.000 ἔχει μόνο τὸ νησὶ Χαβάη. Πρωτεύουσα τῶν νησιῶν εἶναι ἡ Χονολουλού, πάνω στὸ νησὶ Ὀαχού. Ἡ κυριώτερη πόλη τῆς νήσου Χαβάης εἶναι ἡ Χίλο.

Οἱ Γ. Χατζούδης καὶ Αἰμ. Τουπαλούδης ἀπὸ τὸ Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ Χουλκνικοῦ μὲ ρωτᾶνε: Ὑπάρχει μουσεῖο τοῦ Λούβρου καὶ ποιὸς ὁ ἱδρυτής του;

Ἀπάντηση: Τὸ Λοῦβρο βρίσκεται στὸ Παρίσι. Ἡ ἱστορία του εἶναι μεγάλη: Ἀρχικὰ ἦταν πύργος καὶ ὀχυρώθηκε ἀπὸ τὸν Φίλιππο Αὔγουστο στὶς ἀρχὲς τοῦ 13ου αἰῶνα. Ὁ Κάρολος ὁ Ε' (1337-1380) μετασχημάτισε τὸν Πύργο σὲ ἀνάκτορο. Ἀργότερα ὁ Φραγκίσκος ὁ Α' (1494-1547) κατεδάφισε τὸν πύργο καὶ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ γίνουν σχέδια ἑνὸς μεγαλοπρεποῦς ἀνακτόρου. Ἡ ἀνοικοδόμηση ὅμως τοῦ ἀνακτόρου ἔγινε ἀπὸ τὸν διάδοχό του τὸν Ἑρρίκο Β'. Ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ συμπληρώνεται τὸ ἀνάκτορο. Ἔπειτα ἀπὸ τὸ 1793 τὸ Λοῦβρο γίνηκε μουσεῖο τῆς Δημοκρατίας καὶ ἔπειτα Γαλλικὸ Μουσεῖο. Μουσεῖο τὸ ὥρισε ἡ λεγομένη Συμβατικὴ Συνέλευση τῶν Γάλλων. Μέσα στὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου ὑπάρχουν ὅλοι οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ ποὺ κατὰ καιροὺς εἶχαν συγκεντρώσει οἱ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Στὸ μεταξὺ συγκεντρώθηκαν ἐκεῖ πολλοὶ ἀρχαιολογικοὶ θησαυροὶ ἀνάμεσα δὲ σ' αὐτοὺς καὶ πολλοὶ ἑλληνικοί.

"ΕΙΣ ΤΙΣ ΕΥΣΕΒΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ„

'Αθῆναι, 27 'Απριλίου 1935

'Αγαπητοί μου, *

'Ολάκερους τόμους, ὁλάκερη βιβλιοθήκη θὰ ἔπιαναν οἱ λόγοι, οἱ ὁμιλίες πού ἔγιναν γιὰ τὴν 'Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τότε πού ἡ ἁγία μας 'Εκκλησία θέσπισε τὴ μεγάλη γιορτὴ—τὴ μεγαλείτερη τῆς Χριστιανοσύνης—ὡς σήμερα.

Πόσοι ρήτορες, ἀλήθεια, ἱερωμένοι ἢ λαϊκοί, σὲ διάστημα δυὸ σχεδὸν χιλιετηρίδων—φαντασθῆτε!—ξαγρύπνησαν γιὰ νὰ συνθέσουν καὶ ν' ἀποστηθίσουν τὸν πανηγυρικὸ πού θὰ ἐκφωνοῦσαν τὴν ἄλλη μέρα, ἀπὸ τὸν ἄμβωνα ἢ ἀπὸ τὸ στασίδι, στὴ χαρμόσυνη λειτουργία τοῦ Πάσχα!

'Αλλὰ κανένας, κανένας, οὔτε παλαιός, οὔτε νεώτερος, δὲν ἔφτασε ποτὲ τὸν 'Ιωάννη τὸ Χρυσόστομο. Καὶ αὐτός, βλέπετε, ἔκαμε κάποτε τὸ ἴδιο: Ξαγρύπνησε μιὰ νύχτα—ἐκεῖ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 3ου αἰῶνα, ὅταν ἦταν Πατριάρχης στὴν Πόλη—γιὰ νὰ γράψη τὸν πανηγυρικὸ πού θὰ ἐκφωνοῦσε τὸ Πάσχα. 'Α! τί ἔμπνευση πού τὴν εἶχε! Σὲ λίγα ἴσως λεπτά, μεγάλος καὶ ἔμπειρος τεχνίτης τοῦ λόγου καθὼς ἦταν,—γι' αὐτὸ τὸν ἔλεγαν καὶ Χρυσόστομο,—ἔκαμε ἕνα ρητορικὸ ἀριστούργημα. Σύντομο, γιατὶ ὁ πανηγυρικὸς τοῦ Πάσχα δὲν ἔπρεπε νἆναι ἐκτενὴς—ποτὲ στὴ χαρά του δὲν λέει κανένας πολλὰ—μὰ καὶ τόσο πυκνό, τόσο μεστό, ὥστε μὲ λίγα ὡραῖα λόγια νὰ τὰ λέη ὅλα...

'Απερίγραπτη ἡ ἐντύπωση, ἡ συγκίνηση, ἡ ἀγαλλίαση τοῦ ἐκκλησιάσματος ὅταν ἀκούστηκε τὴ μεγάλη ἐκείνη Κυριακή, ἡ ὑπέροχη, ἡ θεία αὐτὴ εὐγλωττία.

'Ο λόγος τοῦ Χρυσοστόμου—«εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος ἀπολαυέτω τῆς καλῆς καὶ λαμπρᾶς ταύτης πανηγύρεως»—ἄφησε πού λένε ἐποχή, ἔμεινε γιά πάντα μνημεῖο ἀθάνατο. Κι ἀπὸ τότε—ποιός ἱεροκήρυκας ἀξιώθηκε τέτοια τιμή;—διαβάζεται κάθε Πάσχα σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες τῆς ὀρθοδοξίας. Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα, τὰ ποιητικώτερα, καὶ τὰ σοφώτερα πράγματα πού ἀκοῦμε τὴ μεγάλην αὐτὴν ἡμέρα. Αἰσθανόμαστε τὴν ἴδια συγκίνηση, τὴν ἴδια θρησκευτικὴ ἀγαλλίαση, πού αἰστάνθηκαν κι οἱ ἁγνοί, οἱ θερμοὶ χριστιανοὶ πού τὸν πρωτάκουσαν. Εἶναι τὸ τέλειο, εἶναι τὸ θαῦμα. Καὶ καθὼς τὸν θυμᾶμαι τώρα πού θέλω κι ἐγὼ νὰ σᾶς γράψω κάτι γιὰ τὸ Πάσχα, μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ κάμω τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ σᾶς δώσω ἐδῶ πιὰ πρόχειρη παράφραση. "Ετσι ἀντὶ νὰ σᾶς μιλήσω γι' αὐτὸν περισσότερο, θὰ σᾶς τὸν ἀναλύσω, θὰ σᾶς τὸν ἐξηγήσω:

«"Οποιος εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος, ἂς ἀπολαύση τὴν ὡραία καὶ λαμπρὴ αὐτὴ πανήγυρη. "Οποιος δοῦλος τοῦ θεοῦ καλόγνωμος, ἂς μπῆ χαίροντας στὴ χαρὰ τοῦ Κυρίου του. "Οποιος πέρασε αὐτὸν τὸν καιρὸ νηστεύοντας, ἂς πάρη τώρα τὴν ἀποζημίωσή του. "Οποιος ἐργάστηκε γιὰ τὴν ψυχή του μὲ προσευχὴ καὶ μετάνοια ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα, ἂς δεχθῆ σήμερα τὴν ἀνταμοιβὴ πού τοῦ πρέπει. "Οποιος ἦρθε μετὰ τὴν τρίτη, ἂς γιορτάση μὲ ἥσυχη καρδιά. "Οποιος ἔφτασε μετὰ τὴν ἕκτη, ἂς μὴν ἔχη καμμιὰ ἀνησυχία, γιατὶ δὲ θὰ πάθη τίποτα. "Αν καθυστέρησε κανεὶς ὡς τὴν ἐνάτη, ἂς προσέλθη κι αὐτὸς χωρὶς κανένα δισταγμό. Κι ἂν ἔφτασε μόνο τὴν ἐνδεκάτη, ἂς μὴ φοβηθῆ τὴν ἀργοπορία, γιατὶ ὁ Κύριος εἶναι φιλότιμος καὶ δέχεται τὸν τελευταῖο ὅπως καὶ τὸν πρῶτο. 'Αναπαύει ἐκεῖνον που ἦλθε τὴν ἐνδεκάτην, ὅπως καὶ κεῖνον πού ἐργάστηκε ἀπὸ τὴν πρώτη, καὶ τὸν ὕστερο ἐλεεῖ καὶ τὸν πρῶτο θεραπεύει· καὶ σ' αὐτὸν δίδει καὶ σὲ κεῖνον χαρίζει· καὶ τὰ ἔργα δέχεται καὶ τὴν καλὴ γνώμη ἀγκαλιάζει· καὶ τὴν πράξη τιμᾶ καὶ τὴν πρόθεση παινεύει. Μπεῖτε λοιπὸν ὅλοι στὴ χαρὰ τοῦ Κυρίουμας· καὶ πρῶτοι καὶ δεύτεροι, τὸν μισθὸν ἀπολαύσετε. Πλούσιοι καὶ φτωχοὶ χορέψετε ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο. "Οσοι κρατηθήκατε καὶ ὅσοι παρασυρθήκατε τὴν ἡμέρα τιμήσετε. "Οσοι νηστέψατε κα ὅσοι δὲν νηστέψατε, σήμερα εὐφρανθῆτε. Τὸ τραπέζι εἶναι γεμάτο, χαρῆτε το ὅλοι. Τὸ μοσχάρι ἄφθονο. Κανεὶς ἂς μὴ φύγη πεινασμένος. "Ολοι ἀπολαύσετε τὸ συμπόσιο τῆς πίστης. "Ολοι ἀπολαύσετε τὸν πλοῦτο τῆς θείας ἀγαθότητας. Κανεὶς ἂς μὴν κλαίγεται πὼς εἶναι φτωχός, γιατὶ ἦρθε ἡ βασιλεία τῆς ἰσότητας. Κανεὶς ἂς μὴ θρηνῆ γιὰ ἁμάρτημα γιατὶ συγγνώμη βγῆκε ἀπὸ τὸν τάφο. Κανεὶς ἂς μὴ φοβᾶται θάνατο γιατὶ μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπ' αὐτὸν ὁ θάνατος τοῦ Σωτῆρα. Τὸν ἔσβησε ἂν καὶ νεκρός, ἔγδυσε τὸν "Αδη ἐκεῖνος πού κατέβηκε σ' αὐτόν. Τὸν πίκρανε καθὼς γεύτηκε τὴ σάρκα του καὶ τοῦτο προφητεύοντας ὁ 'Ησαΐας φώναξε: 'Ο "Αδης πικράθηκε ἀπαντῶντας σε ἐκεῖ κάτω. Πικράθηκε γιατὶ καταργήθηκε, πικράθηκε γιατὶ γελάστηκε, πικράθηκε γιατὶ νεκρώθηκε. Πικράθηκε γιατὶ καθαιρέθηκε. Πικράθηκε γιατὶ σκλαβώθηκε. "Ελαβε σῶμα ἀνθρώπου καὶ βρέθηκε μπροστὰ σὲ θεό, ἔλαβε χῶμα καὶ ἀπάντησε οὐρανό "Ελαβε κεῖνο πού ἔβλεπε κι ἔπεσε ἀπὸ κεῖ πού δὲν ἔβλεπε. Ποῦ εἶναι, θάνατε, τὸ κεντρί σου; Ποῦ εἶναι "Αδη ἡ δύναμή σου; 'Αναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ σὺ θανατώθηκες. 'Αναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ γκρεμίστηκαν δαίμονες. 'Αναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ χαίρονται "Αγγελοι. 'Αναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ ζωὴ κυριάρχησε. 'Αναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ κανένας πιὰ νεκρὸς μέσα σὲ τάφο. Γιατὶ ὁ Χριστὸς πού ἀναστήθηκε ἀπὸ νεκρὸς ἔκαμε τὴν ἀρχὴ γιὰ τοὺς νεκροὺς ὅλους. Σ' αὐτὸν ἡ δόξα καὶ ἡ Βασιλεία στοὺς αἰῶνας τῶν Αἰώνων».

Χριστὸς 'Ανέστη ΦΑΙΔΩΝ

* «'Αθηναϊκὴ 'Επιστολὴ» τοῦ ἀείμνηστου Γρηγορίου Ξενοπούλου, πού δημοσιεύτηκε στὴ «Διάπλαση τῶν παίδων» τὸ Πάσχα τοῦ 1935.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΝΩΝ ΑΥΓΩΝ

Πολλὲς φορὲς μὲ ρώτησαν οἱ φίλοι μου πῶς ἔχει ἐπικρατήσει τὸ ἔθμο νὰ βάφουν κόκκινα τὰ αὐγά τοῦ Πάσχα... Τώρα πού γιορτάζουμε τὴν 'Ανάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη εὐκαιρία νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ ἔθιμο αὐτό.

Πολλοὶ θέλουν νὰ βροῦν τὴν ἀρχὴ τοῦ «κόκκινου αὐγοῦ» στὶς ἀρχαῖες θρησκεῖες. Γιατὶ τὸ αὐγό, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς ὅλων σχεδὸν τῶν θρησκειῶν, εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς δημιουργίας. 'Η Βαβανή, ἡ μητέρα τῶν θεῶν τῶν 'Ινδῶν, γέννησε τρία αὐγὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ γεννήθηκαν τὰ πρόσωπα τῆς ἁγίας ἰνδικῆς τριάδας. 'Απὸ τὰ τρία αὐτὰ αὐγὰ γεννήθηκε ὁ Βράμας, Βισνοῦ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 188)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΤΟ ΒΑΘΥΤΕΡΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

—Τὸ Πάσχα εἶναι ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ τῆς Χριστιανοσύνης! ἔλεγε ὁ παπποὺς. Γι' αὐτὸ δὲν χωράει καμμιὰ ἀμφιβολία! Μιὰ γιορτὴ ποὺ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες οἱ ὀρθόδοξοι, τὴν νιώθουμε ὡς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας!

—Πραγματικὰ παπποῦ, συμφώνησε συλλογισμένα τὸ παιδί. Τὸ βράδυ τῆς Ἀναστάσεως, ὅταν ὁλόκληρο τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν περιμένει μὲς στὴν καρδιὰ τῆς νύχτας ν' ἀκούση ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ παπᾶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» κι' ἀρχίζουν οἱ καμπάνες νὰ χτυποῦν χαρμόσυνα, καὶ οἱ χριστιανοὶ μὲ τὶς ἀναμμένες τους λαμπάδες γυρίζουν βιαστικὰ σπίτι γιὰ ν' ἀνάψουν μὲ τὴν ἀναστάσιμη φλόγα τὸ καντήλι, τί χαρά, τί μεγάλη χαρὰ ποὺ νιώθουν ὅλοι, μεγάλοι καὶ μικροί!

—Ἐμένα, εἶπε ἡ Λενιώ, μ' ἀρέσει νὰ βλέπω ἀπὸ τὸ λιακωτὸ τοῦ σπιτιοῦ μας τὰ φωσάκια τῶν κεριῶν ν' ἁπλώνονται σιγὰ-σιγὰ στὸ βουνὸ σὰν ἀστεράκια

—Εἶναι οἱ τσέλιγκες, ποὺ φέρνουν τὴν ἀναστάσιμη φλόγα στὴ στάνη, εἶπε ὁ Θάνος. Τί χαρά τους!

—Κι' ἐμένα, εἶπε ὁ μικρὸς Παναγιωτάκης, μ' ἀρέσει τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι, ὕστερα ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση... Τὸ φρέσκο τυρί, τὰ κόκκινα αὐγά, ἡ μαγειρίτσα...

—Οὔ φαγά, τὸν ἔκοψε ἡ Λενιώ. Πάντα καταφέρνεις νὰ στομαχιάζης στὶς γιορτές!

—Γιορτὴ χωρὶς πολὺ φαΐ ἐγὼ δὲν τὴν καταλαβαίνω, διαμαρτυρήθηκε ὁ Παναγιωτάκης. Κι ἔπειτα γιατὶ μαλώνετε ἐμένα; Ὅλοι σας τὸ χαιρόσαστε τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι.

—Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, εἶπε ὁ Θάνος. Ἀκόμη καὶ χωρὶς μαγειρίτσα. Μόνο μὲ κόκκινα αὐγά, φρέσκο τυρὶ καὶ κρεμμυδάκια, ὅπως ἐφέτος. Θαρρῶ πὼς ἀπὸ τὰ πιὸ ἀρχαῖα χρόνια, ἡ ἄνθρωποι στὸν τόπο μας παπού, γιόρταζαν κάθε χαρμόσυνο γεγονὸς μὲ συμπόσια.

—Δηλαδὴ τσιμπούσια! ἔκανε ὁ Παναγιώτης.

Ὅλοι γέλασαν.

—Σωστὰ Θάνο μου! εἶπε ὁ παππούς. Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ὁ ἕλληνας ἦταν ἄνθρωπος ἐξαιρετικὰ κοινωνικός. Χαιρόταν καὶ πενθοῦσε καὶ γιόρταζε μὲ τὸ σύνολο. Ἔνιωθε βαθειὰ μέσα του πὼς ἦταν πολίτης πρῶτα, κι ὕστερα ὅλα τ' ἄλλα. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἕλληνες ἀσπάστηκαν πρῶτοι μὲ τόση χαρὰ τὸν χριστιανισμό: αὐτὴ ἡ εὐγενικὴ θρησκεία τῆς ἀγάπης, ποὺ διδάσκει πῶς οἱ συνάνθρωποί μας εἶναι ἀδέρφια μας, βρῆκε τὸν ἕλληνα ἕτοιμο νὰ τὴν καταλάβη. Γιατὶ πράγματι, σὰν ἀδερφὸ ἀγαποῦσε τὸν συμπολίτη του, καὶ σὰν συνάνθρωπο τιμοῦσε κι' ἀγαποῦσε τὸν ξένο. Μὲ τόση φυσικὴ ἀγάπη στὴν καρδιά του, πῶς νὰ μὴν κερδηθῆ ἀπὸ τὴ θρησκεία τῆς ἀγάπης;

—Θυμᾶμαι τὴν παραβολὴ τοῦ σπόρου, εἶπε ἡ Λενιώ. Ὁ σπόρος ποὺ ἔπεσε στὴν καλὴ γῆ, βλάστησε κι' ἔκανε πολὺ καρπό.

—Ναί, οἱ ἕλληνες ἦταν καλὴ γῆ, καὶ γι' αὐτὸ φύτρωσε τόσο καλὰ ὁ σπόρος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ στὴν Ἑλλάδα στερεώθηκε τὸ πιὸ μεγάλο, τὸ πιὸ ἔνδοξο, τὸ πιὸ βαθειὰ θεοφοβούμενο χριστιανικὸ κράτος: Τὸ Βυζαντινό. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅλ' αὐτὰ παιδιά μου. Ὅλα ἔχουν τὸ λόγο τους. Καὶ γι' αὐτὸ λέμε πὼς ὁ λαός μας ἔχει «θρησκευτικὴ συνέχεια».

—Ὅμως, παπποῦ ἔλεγες πρὶν κάτι ποὺ δὲν τὸ τέλειωσες, εἶπε ὁ Θάνος. Ἔλεγες πὼς τὴν Ἀνάσταση ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τὴν γιορτάζομε καὶ τὴν νιώθουμε ὡς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας... Γιατί παπποῦ;

Ὁ παπποὺς στάθηκε λίγες στιγμὲς συλλογισμένος.

—Γιατὶ παιδί μου, εἶπε τέλος, ἀπὸ τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια στὴν ἱστορία τοῦ ἑλληνισμοῦ, θὰ βρῆς πάντα κάτι ἀπὸ τὸν βαθὺ συμβολισμὸ τῆς Ἀναστάσεως.

—Καὶ ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ συμβολισμὸς παπποῦ;

—Ἡ ἰδέα τῆς θυσίας πρῶτα πρῶτα παιδί μου. Ὁλόκληρη τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν, ἀκολουθοῦμε βῆμα βῆμα τὴν πορεία τοῦ Ἀναμάρτητου πρὸς τὸν Γολγοθᾶ. Ὁ γυιὸς τοῦ Θεοῦ ἂν δὲν τυρανιόνταν κι' ἂν δὲ μαρτυροῦσε σὰν ἕνας ἁπλὸς ἄνθρωπος, δὲν θὰ μάθαινε ποτὲ στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀξία τῆς θυσίας γιὰ μιὰ ἰδέα. Γιατὶ μόνον ὅταν ὁ ἄνθρωπος βάζει πιὸ ψηλὰ κι' ἀπὸ τὴ ζωή του κάτι ἄλλο, εἶναι ἄξιος νὰ λέγεται ἄνθρωπος... Πάνω ἀπὸ χίλια χρόνια, τὸ χριστιανικὸ Βυζάντιο ποὺ περιστοιχιζόταν ἀπὸ πλῆθος βάρβαρους ἐχθρούς, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τοῦ Θεοῦ του, μάτωνε καὶ μαρτυροῦσε γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ὀρθόδοξη πίστη του. Ἔτσι ὁ νεώτερος ἑλληνισμός, κέρδισε τὴν λευτεριά του, κι' ἔτσι τὴν διατήρησε μέσα στοὺς τελευταίους πολέμους.

Τὸ ὑπέρτατο παράδειγμα τῆς θυσίας τοῦ Θεοῦ μας, τὸ ἀκολουθήσαμε πάντα σὰν Ἔθνος καὶ σὰν λαός, χωρὶς νὰ χάσωμε ποτὲ τὴν πίστη μας. Γιατὶ ὅτι μᾶς κράτησε πάντα, ἦταν ἡ πεποίθηση στὸ δίκιο τοῦ ἀγῶνα μας. Καὶ τὰ μάτια μας τὶς δύσκολες ὧρες, στρέφονταν πρὸς τὸν χριστιανικὸ σταυρό, τὸ σύμβολό μας, πρὸς τὴν ἁγία Μητέρα τοῦ Χριστοῦ τὴν ὑπέρμαχο στρατηγό μας... Ὁλόκληρη ἡ ἱστορία μας, τί εἶναι; Ἕνας ἀγώνας γιὰ κάποια ἰδανικά... Γιὰ τὴν πατρίδα. Γιὰ τὴν θρησκεία... Καὶ νὰ ποὺ βγήκαμε δικαιωμένοι γι' αὐτὴ τὴν ἀκλόνητη πίστη μας: Ὁ Θεὸς πάτησε τὸν θάνατο, καὶ μὲ τὴν Ἀνάστασή του, ἔδειξε πὼς τὸ πνεῦμα καὶ ἡ Πίστη εἶναι δυνάμεις οἱ πιὸ μεγάλες τοῦ κόσμου Κοντὰ στὴ θρησκευτικὴ μας Ἀνάσταση, καὶ μιὰ Ἀνάσταση ἐθνικὴ γιορτάζομε ἐμεῖς, γιατὶ ὕστερα ἀπὸ τόσον πόνο, τόσο αἷμα, τόσα δάκρυα, ἐλεύθεροι, ζοῦμε σ' ἐλεύθερο τόπο... Αὐτὴ τὴν πορεία τῶν Παθῶν, πῶς τὴν νιώθουμε λοιπὸν ἐμεῖς, σὰν ἔθνος καὶ σὰν λαός! Πῶς νιώθουμε τὸ παράδειγμα τοῦ Θεοῦ μας, ποὺ τόσο πιστὰ τὸ ἀκολουθήσαμε τόσες φορές, μὲ τὶς δικές μας ἀνθρώπινες δυνάμεις! Καὶ πῶς δικαιωθήκαμε πάντα γιὰ τὴν πίστη μας σὲ μιὰν Ἀνάσταση-τὴν Ἀνάσταση τῶν ὅσων εἶναι ἀδύνατο νὰ πεθάνουν, νὰ σβήσουν, τὰ χαθοῦν, γιατὶ εἶναι Ἰδέες, γιατὶ εἶναι Πίστη... Ἡ γιορτὴ τῆς Ἀναστάσεως μᾶς χαροποιεῖ, μᾶς δικαιώνει σὲ ὅτι βαθύτερα πιστεύομε. Γιὰ τοῦτο εἶναι ἡ μεγαλύτερη χριστιανικὴ γιορτή μας. Κατάλαβες;

—Πῶς νὰ μὴν καταλάβω παπού; εἶπε ὁ Θάνος.

Μαρίνα Κ.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Τοῦ Β. Κατηφόρη

Χριστὸς Ἀνέστη

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρό, ἐδῶ καὶ πολλὰ-πολλὰ χρόνια σὲ μιὰ χώρα μακρυνὴ πέρα ἀπὸ τὶς δικές μας θάλασσες, ποὺ τὰ βουνά της χάνονται μέσα στὸ πούσι τοῦ ὁρίζοντα, ζοῦσαν δυὸ δέντρα ριζωμένα στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ... Φύτρωσαν τὸν ἴδιο χρόνο καὶ μεγάλωναν τὸ ἕνα δίπλα στὸ ἄλλο ἀδελφωμένα. Κι οἱ ρίζες τους μέσα στὰ σωθικὰ τοῦ βουνοῦ ἀγκαλιασμένες ρουφοῦσαν τοὺς χυμοὺς τῆς γῆς γιὰ νὰ δώσουν ζωὴ στὸ κορμό, τὰ κλαριὰ καὶ τὰ φύλλα τους. Μαζὶ ἔβλεπαν πρωὶ-πρωὶ τὸν ἥλιο ποὺ ρόδιζε στὴν ἀρχὴ τὴν Ἀνατολὴ κι ὕστερα ξεπρόβαλλε μισοκοιμισμένος καὶ σ' ἄφηνε νὰ τὸν ἀντικρύζης κατάματα χωρὶς νάσὲ θαμπώνη. Μαζὶ ρουφοῦσαν τὶς ἀχτῖνες του ποὺ πρασίνιζαν τὰ φύλλα τους καὶ τὰ κλαριά τους. Μαζὶ ἄκουγαν τὸ κουβεντολόι τῶν ἄλλων δέντρων τοῦ δάσους. Καὶ ἀντάμα χαίρονταν τὸ ὄμορφο τοπεῖο ποὺ ἁπλωνόταν κοντά τους καὶ δροσίζονταν ποὺ ἔβλεπαν τὸ ποτάμι φιδίσιο νὰ ξετυλίγεται κάτω στὸν κάμπο...

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ τὰ δυὸ δέντρα ὁλόδροσα καὶ καταπράσινα βεργολύγιζαν κάτω ἀπὸ τὸ ἐλαφρὸ φύσημα τοῦ στεργιανοῦ ἀγέρα... Ὁ ἥλιος ἔγερνε κι ὅλας στὴ δύση του. Ἀποσταμένος ἀπὸ τὸ ἀνέβασμά του, τώρα στὸν κατήφορό του, ἔτρεχε γρήγορα-γρήγορα, γιὰ νὰ κουρνιάση πίσω ἀπὸ τὸ μεγάλο μαῦρο λιοστάσι.

Σὲ λίγο ὁ ἥλιος βασίλεψε καὶ τὸ σκοτάδι ἁπλώθηκε σ' ὅλη τὴ φύση.

Στὸ δασωμένο βουνὸ ἀκούστηκε τώρα ἕνα σιγομουρμούρισμα. Μὰ σήμερα δὲν εἶχε τὸ τραγούδι τῶν δέντρων τὸν ἴδιο χαρούμενο σκοπὸ τῶν ἄλλων βραδυνῶν... Ἕνα μουρμουρητὸ λύπης, ἀκουγόταν λὲς καὶ τὰ δέντρα εἶχαν στήσει τὸ μοιρολόι τους.

—Ἐγὼ εἶπε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ δέντρα εἶμαι εὐχαριστημένο ποὺ δὲν ἔδωσα κανένα ἀπὸ τὰ κλαριά μου σὲ κείνους τοὺς ἀγριεμένους ξυλοκόπους ποὺ ἀνέβηκαν νὰ κόψουν ξύλα γιὰ τὸ Σταυρό... Ἀντιστάθηκα τόσο ποὺ τὸ τσεκούρι τοῦ ξυλοκόπου ἔσπασε στὰ δυό... Πῶς νὰ δώσω ἐγὼ τὸ ξύλο γιὰ νὰ κρεμάσουν τὸν ὄμορφο ἐκεῖνο βασιλιὰ μὲ τὴ γλυκειὰ φωνὴ ποὺ τόσες φορὲς ξεκουράστηκε κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο μας;

—Κι ἐγὼ τὸ ἴδιο, εἶπε τὸ ἄλλο δέντρο. Δὲν θάθελα νὰ εἶμαι ἐγὼ τὸ ξύλο, ποὺ πάνω του θὰ μαρτυροῦσε ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ποὺ, θυμᾶσαι, δὲν χόρταινα νὰ τὸν ἀκούω νὰ μιλῆ στοὺς μαθητές του, ὅπως ἔλεγε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν...

—Μὰ γιὰ θυμήσου! εἶπε τώρα τὸ ἄλλο δέντρο, ἐκεῖνο τὸ χειμωνιάτικο βραδυνὸ ἐδῶ καὶ τριάντα τρία χρόνια ποὺ ἄνοιξε ὁ οὐρανὸς καὶ ἀγγελούδια ἀνεβοκατέβαιναν τραγουδῶντας «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

—Δὲν τὸ θυμᾶμαι λέει; ἀπάντησε τὸ ἄλλο δέντρο. Μοῦ φαίνεται σὰ νάταν χτές. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ γεννήθηκε ὁ ἄνθρωπος ποὺ σταυρώνουν σήμερα οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ παπάδες τῆς Ἰερουσαλήμ.

—Τί τοὺς ἔκαμε ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος; ξανάπε τὸ πρῶτο δέντρο; Αὐτὸς δὲν ἔλεγε ποτὲ τοὺ τίποτα τὸ κακό... Θυμᾶμαι τὴν ἀγάπη του γιὰ τὰ παιδιά. Ἐδῶ κοντὰ εἶχε κάτσει μὲ τοὺς μαθητές του. Καὶ κουβαλήθηκαν οἱ μάννες μὲ τὰ παιδιά τους γιὰ νὰ τὰ εὐλογήση ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποὺ τὸν ἔλεγαν Κύριο. Μὰ οἱ μαθητές του, ποὺ ἤξεραν πόσο κουρασμένος ἦταν ὁ δάσκαλός τους, δὲν τὶς ἄφησαν νὰ ζυγώσουν.

—Μὰ ὁ Κύριος τοὺς εἶπε, διέκοψε τὸ ἄλλο δέντρο. Ἀφῆστε τὰ παιδιὰ νὰ ἔλθουν κοντά μου.

Καὶ κεῖνος τὰ εὐλόγησε μόλις τὸν σίμωσαν.

—Καὶ εἴδαμε στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν νὰ λάμπη ἡ χαρά. Εἶχαν δεχτῆ μέσα τους τὸ Θεὸ τὸν ἴδιο.

—Ἂν μὲ ἔκοβαν, εἶπε ὕστερα ἀπὸ μικρὴ πάψη τὸ πρῶτο δέντρο καὶ μὲ κάναν σταυρὸ θὰ προσπαθοῦσα νὰ τοῦ γλυκάνω τοὺς πόνους του. Νά, θὰ τὸν κρατοῦσα ἀπάνω μου πολὺ ἐλαφρά, ἔτσι ποὺ νὰ μὴ νοιώθη τὰ καρφιὰ ποὺ οἱ κακοῦργοι τοῦ ἔμπηξαν στὰ χέρια του, αὐτὰ τὰ χέρια ποὺ μόνο καλὸ ἔκαμαν καὶ ποτὲ κακό. Τὰ χέρια αὐτὰ ποὺ ἤξεραν μόνο νὰ εὐλογοῦν...

Μιὰ ἀστραπὴ αὐλάκωσε, καθὼς κουβέντιαζαν τὰ δυὸ δέντρα, τὸν οὐρανὸ ποὺ εἶχε ἔτσι ἀπότομα συννεφιάσει. Καὶ μιὰ βροντὴ δυνατὴ ποὺ ἔφερνε παλμοὺς στὰ δέντρα ἀκούστηκε νὰ μιλῆ στὴ γλῶσσα τους:

—Ἀλίμονό σας, γραμματεῖς καὶ φαρισσαῖοι. Ὁ Θεὸς σᾶς ἔστειλε τὸ γιό του γιὰ νὰ σᾶς κάμη κληρονόμους τῆς βασιλείας του. Καὶ σεῖς τὸν κρεμάσατε στὸν σταυρὸ ἀνάμεσα σὲ δυὸ ληστές, ποὺ ὡστόσο εἶναι λιγότερο ἀπὸ σᾶς φταῖχτες...

Σᾶς ἔδωσε τὸ μάνα καὶ σεῖς τὸν ποτίσατε μὲ χολή. Σᾶς ἔδωσε νερὸ στὴν ἐρημιὰ καὶ σεῖς τὸν ποτίσατε μὲ ξύδι.

Ἄλλη μιὰ ἀστραπὴ φώτισε τώρα τὸ λόφο καὶ φάνηκαν ἀπέναντι οἱ τρεῖς σταυροὶ στὸ ὕψωμα τοῦ Γολγοθᾶ. Ἀόρατα στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, μὰ ποὺ τὰ δέντρα τὰ ἔβλεπαν ὁλοκάθαρα, πετοῦσαν τάγματα ἀγγέλων πάνω ἀπὸ τὸ λόφο τοῦ Θείου μαρτυρίου. Καὶ ἔψελναν ὕμνους γιὰ τὸ γιὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ σὲ λίγο θ' ἀνέβαινε στοὺς οὐρανοὺς μαζὶ μὲ τὸν οὐρανιο πατέρα του.

—Ἂν εἶχαν οἱ ἄνθρωποι τὴ δική μας καρδιὰ καὶ τὸ δικό μας μυαλό, εἶπε τὸ ἕνα δέντρο, δὲν θὰ γινόταν τόσο μεγάλο κακό. Νὰ σταυρώσουν τὸ Θεὸ καὶ Δημιουργό τους...

—Κι αὐτὴ ἡ λοιδωριὰ ποὺ ἔδωσε τὸ κλαρί της γιὰ τὸ σταυρό! Νά, μοῦ φαίνεται σὰ νὰ παίρνη καὶ κείνη μέρος στὸ ἀνίερο αὐτὸ ἔγκλημα, εἶπε τὸ δέντρο.

—Δὲν ἔχεις δίκιο, παρατήρησε τὸ ἄλλο. Καὶ κείνη θὰ κάνη ὅ,τι θὰ κάναμε κι ἐμεῖς. Πιστεύω πὼς καὶ τὸ ξύλο αὐτὸ θὰ εὐλογηθῆ ἀπὸ τὸ Θεὸ γιατὶ παραστάθηκε στὴν ἀγωνία τοῦ Κυρίου!

Ἄλλη μιὰ ἀστραπὴ φώτισε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅλη τὴ φύση. Καὶ ἡ βροντὴ ξαναμίλησε:

—Ὁ σταυρὸς ποὺ πάνω του μαρτύρησε ὁ γιὸς τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι τιμημένος γιὰ ὅλα του τὰ χρόνια καὶ θὰ γίνη σύμβολο ἱερὸ γιὰ τοὺς πιστοὺς τοῦ Κυρίου. Ὁ Σταυρὸς αὐτὸς τοῦ Γολγοθᾶ θὰ μείνη τὸ τίμιο ξύλο εἰς τοὺς αἰῶνες.

Ἀναγάλλιασαν τώρα ὅλα τὰ δέντρα τοῦ βουνοῦ καὶ τὸ μουρμουρητό τους ἔμοιαζε πιὰ μὲ ὕμνο καὶ προσευχὴ στὸ σοφὸ δημιουργὸ τοῦ κόσμου.

—Εὐλογημένο νὰ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ψάλλουν τώρα τὰ δέντρα καὶ μαζί τους τὰ δυὸ γειτονικὰ τῆς κορφῆς. Εὐλογημένο καὶ τὸ δέντρο ποὺ ἔδωσε τὰ κλαριά του γιὰ νὰ γίνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Πέρασαν τρεῖς μέρες ἀπὸ τότε. Τὰ δέντρα τοῦ βουνοῦ νοιώθουν ἀκόμα βαρειὰ τὴν καρδιά τους καὶ ψάλλουν λυπητερὰ τραγούδια γιὰ τοῦ ἀνθρώπου τὴν κακία!

Οἱ σταυροὶ—τρεῖς σταυροὶ στὴ σειρὰ—ἔχουν κιόλας κατεβαστῆ ἀπὸ τὸ λόφο, μὰ ὁ ἕνας τους λαμποκοπᾶ καὶ ξεχύνει μιὰ θεία λάμψη ποὺ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων δὲν νοιώθουν, μὰ ποὺ τὰ δέντρα τοῦ δάσους τὴν βλέπουν καθαρά. Τοὺς νεκροὺς τοὺς ἔχουν κι ὅλας δεχτῆ οἱ τάφοι τους!

—Ἕνας Θεὸς πέθανε καὶ τὸν δέχτηκε ὁ τάφος, εἶπε τὸ πρῶτο δέντρο.

—Ὁ Ἄδης δὲν τὸν χωράει εἶπε τὸ ἄλλο...

Ἦταν ἀκόμα ὄρθρος βαθύς. Τρεῖς ὧρες ἀκόμα νὰ φέξη καὶ τὸ σκοτάδι ἦταν πίσσα σ' ὅλη τὴν περιοχή. Μὰ ἕνα γλυκὸ ὑπερκόσμιο φῶς φωτίζει τώρα τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου... Καὶ ἄγγελοι, οἱ ἴδιοι ἄγγελοι ποὺ ἐδῶ καὶ 33 χρόνια τραγουδοῦσαν τὸ «δόξα ἐν Ὑψίστοις» τραγουδοῦν τώρα ἕνα πρωτόβγαλτο Ὕμνο...

—Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...

Τρεῖς γυναῖκες πλησιάζουν τὸν τάφο. Ἕνας ὄμορφος νιὸς εἶναι μπρὸς στὸ ἄνοιγμά του καὶ δίπλα στὴν πέτρα ποὺ τὸν ἔκλεινε...

—Ποῦ εἶναι ὁ Κύριος; ρωτάει ἡ μιὰ γυναίκα.

—Οὐκ' ἔστιν ὧδε λέει ὁ νέος. Νὰ ὁ Τάφος του...

—«Χριστὸς Ἀνέστη» ψάλλουν τώρα καὶ τὰ δέντρα τοῦ δάσους καὶ μαζί τους πιὸ χαρούμενα τὰ δυὸ δέντρα τῆς κορφῆς ποὺ καθὼς πνέει τὸ ἀεράκι σμίγουν τὰ κλαριά τους καὶ φιλιοῦνται μὲ χαρὰ καὶ ἀγάπη...

—Χριστὸς Ἀνέστη...

«ΟΙ ΠΑΡΑΜΑΝΕΣ» ΤΩΝ ΜΥΡΜΗΓΚΙΩΝ

Τὰ μυρμήγκια φροντίζουν μὲ ζῆλο γιὰ τὴν ὑγεία τῶν μικρῶν τους. Ἔχουν «παραμάνες» ποὺ ἡ μόνη ἀπασχόλησή τους εἶναι νἀνδιαφέρωνται γιὰ τὴν καλοπέραση τῶν... νηπίων. Κάθε μυρμηγκάκι ἔχει ἀνάγκη, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα, ἀπὸ μιὰ νοσοκόμα ποὺ θὰ τὸ βοηθήση νὰ ξεκολλήση τὶς κεραῖες του καὶ τὰ πόδια του ὅταν βγαίνη ἀπὸ τ' αὐγό. Ἀργότερα, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τους καὶ τὴ δύναμή τους, μεταφέρονται σὲ ὁρισμένα δωμάτια ὅπως ἀκριβῶς στὸ σχολεῖο τὰ παιδιά. Σὲ ὁρισμένες, ἐπίσης, ὧρες θὰ τὰ ταΐσουν καὶ θὰ τοὺς κάνουν τὴν τουαλέτα τους. Καὶ ὅταν θὰ εἶναι ἱκανὸ τὸ μυρμηγκάκι νὰ βαδίζη, ἡ «παραμάνα» θὰ τοῦ κάνη μικροὺς περιπάτους. Ἑκατοντάδες «παραμάνες» γυρίζουν ἔτσι στοὺς δρόμους τῆς μυρμηγκοφωλιᾶς, καὶ ὁδηγοῦν μὲ χάρη τὸ μικρὸ μυρμήγκι ποὺ τοὺς ἐμπιστεύτηκαν. Σὲ περίπτωση κινδύνου τὰ μεταφέρουν σὲ ἀσφαλῆ μέρη.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Πῶς θὰ πλύνετε τὰ πλεκτά σας.

Συνήθως μὲ τὸ πλύσιμο, τὰ πλεκτὰ γίνονται ξερά, μαζεύουν καὶ γενικὰ χάνουν τὸ σχῆμα τους.

Γι' αὐτό, ἀφοῦ πλυθοῦν μὲ κρύο ἢ χλιαρὸ νερό, τ' ἀφήνομε νὰ μουσκέψουν λίγη ὥρα σὲ νερὸ ποὺ ἔχομε ρίξει ὑγρὴ ἀμμωνία. Περίπου 3 κουταλιὲς τῆς σούπας σὲ 3 ὀκάδες νερό.

Γιὰ τὶς φανέλλες.

Διαλύομε 12 1)2 δράμια σόδα (ἀπ' αὐτὴν ποὺ πίνομε) σ' ἕναν κουβὰ νερό. Μουσκεύομε ἐκεῖ τὶς φανέλλες 12 ὧρες.

Ἔπειτα ζεστένομε τὸ ἴδιο τὸ νερὸ χωρὶς νὰ βγάλωμε τὶς φανέλλες ἀπὸ μέσα καὶ τὶς πλένομε χωρὶς νὰ τὶς τρίβωμε. Κατόπιν βουτᾶμε τὶς φανέλλες σὲ ἄλλο κουβὰ μὲ νερὸ ὅπου διαλύσαμε μιὰ μεγάλη κουταλιὰ ἀλεύρι.

Ἡ φανέλλα θὰ πλυθῆ μένοντας μαλακὴ χωρὶς νὰ μαζέψη. Γιὰ νὰ μὴ μᾶς κιτρινίση ἡ φανέλλα, διαλύομε δυὸ κουταλιὲς ἀλεύρι σὲ μιάμιση ὀκᾶ σαπουνόνερο. Αὐτὴ τὴ διάλυση τὴ βάζομε στὴ φωτιὰ κι ἀνακατέβομε συνεχῶς γιὰ νὰ μὴ κολλήση. Ὅταν κάψη χύνομε τὴν μισὴ διάλυση ἐπάνω στὴ φανέλλα κι ὅταν κρυώσει λίγο τὴν πλένομε. Τὴν ξεπλένομε μὲ καθαρὸ νερὸ καὶ κατόπιν τὴν ξαναβουτᾶμε στὴν ὑπόλοιπη κόλλα καὶ τὴν ξανατρίβουμε, ὁπότε καθαρίζει πιὰ ἐντελῶς. Ἀντὶ γιὰ ἀλεύρι, μποροῦμε νὰ μεταχειριστοῦμε ξεφλουδισμένες πατάτες. Ξεπλένομε τὴ φανέλλα μὲ ζεματιστὸ νερό, πολλὲς φορές. Τὴν ἁπλώνομε νὰ στεγνώση στὴ σκιά, κατάχαμα ἐπάνω σὲ μιὰ πετσέτα.

Πῶς θὰ παγώστε τὸ κρασί σας ἢ τὸ νερὸ σας χωρὶς πάγο.

Εὔκολα μπορεῖτε ν' ἀντικαταστήσετε τὸν πάγο, ἂν βρεθῆτε σὲ μέρος ποὺ δὲν ὑπάρχει πάγος ἢ ψυγεῖο. Πάρτε ἕνα κουβὰ νερὸ καὶ ρίξτε μιὰ κουταλιὰ χοντρὸ ἀλάτι. Μετὰ βάλτε μέσα στὸν κουβὰ τὸ μπουκάλι μὲ τὸ κρασὶ ἢ τὸ νερὸ καὶ θὰ κρυώση σὲ μιὰ ὥρα τὸ πολύ.

Πῶς θὰ προλάβετε τὸ ξεθώριασμα τῶν ρούχων.

Ἂν φοβᾶστε μήπως ξεθωριάση στὸ πλύσιμο κανένα ἀπ' τὰ χρωματιστὰ ροῦχα σας, ὅταν τὸ πλένετε, νὰ τὸ βουτᾶτε στὶς παρακάτω διαλύσεις.

Τὸ μαῦρο: Σὲ μιὰ λεκάνη νερὸ ποὺ ἔχετε διαλύσει μέσα μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ἀλάτι.

Τὸ πράσινο: Σὲ μιὰ λεκάνη μὲ νερὸ ποὺ ἔχετε διαλύσει λίγη στίψη.

Τὸ καφέ, τὸ γκρίζο καὶ τὸ κόκκινο: πάλι σὲ νερὸ μιᾶς λεκάνης μὲ μιὰ κουταλιὰ ἀλάτι.

Τὸ μπλέ: Σὲ κρύο νερὸ ποὺ ἔχετε ρίξει μέσα ἕνα φλυτζάνι ξύδι.

Ἀπομάκρυνση τῶν ψύλλων

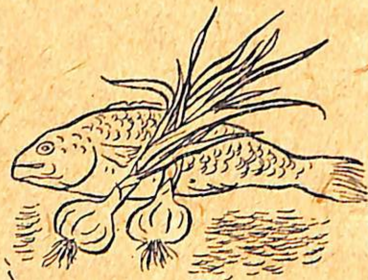
Ὡρισμένες ἐποχὲς οἱ ψύλλοι, εἶναι μιὰ μεγάλη πληγή. Νά ἕνα ἀποτελεσματικὸ μέσο γιὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι σας.

Πάρτε μερικὰ φύλλα καρυδιᾶς καὶ βάλτε τα στὸ στρῶμα τοῦ κρεβατιοῦ σας καθὼς καὶ σὲ διάφορα ἄλλα μέρη τοῦ σπιτιοῦ σας. Τὴν ἄλλη μέρα ὅλοι οἱ ψύλλοι θὰ ἔχουν ἐξαφανιστῆ!

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Σκορδαλιὰ μπακαλιάρος

Κόβομε καὶ βάζομε τὸν μπακαλιάρο γιὰ μερικὲς ὧρες σὲ μπόλικο νερὸ γιὰ νὰ ξαρμυρίση. Τὸν ξεπλένομε, ὕστερα, βγάζομε τὶς πέτσες καὶ τὸν τηγανίζομε μὲ ἀρκετὸ λάδι, ἀφοῦ τὸν τυλίξωμε πρῶτα σὲ κουρκούτι· δηλ. ἀνακατεύομε ἀλεύρι μὲ νερὸ κι ἀλάτι ὥσπου νὰ γίνη ἕνας χυ-

λὸς καὶ γιὰ νὰ γίνη ἀκόμα πιὸ ἀφράτος βάζομε 1)4 τοῦ κουταλιοῦ σόδα καὶ μετὰ θὰ κάνομε τὴ σκορδαλιά. Τὰ ὑλικὰ ποὺ χρειάζονται εἶναι πατάτες βρασμένες.

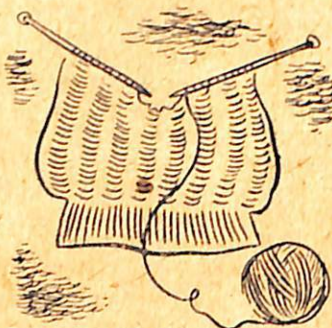
Πῶς θὰ φτιάξωμε τὴ σκορδαλιά

Καθαρίζομε καὶ κοπανίζομε στὸ γουδὶ 5-6 δόντια σκόρδο, ὥσπου νὰ γίνουν σὰν ἀλοιφή. Μετὰ ἔχομε πατάτες καλὰ βρασμένες. Ἀφοῦ τὶς καθαρίσωμε, βγάζομε τὸ σκόρδο ἀπὸ τὸ γουδὶ καὶ κοπανᾶμε μιὰ-μιὰ τὶς πατάτες. Συνήθως 3-4 πατάτες μεγαλούτσικες φτάνουν γιὰ νὰ φᾶνε 3-4 ἄτομα. Ἀφοῦ κοπανιστοῦν καλὰ οἱ πατάτες ρίχνομε τὸ λάδι, 15-20 δράμια ξύδι καὶ 5-6 κουταλιὲς τῆς σούπας χλιαρὸ νερό. Αὐτὰ τὰ ἀνακατεύομε πολὺ ὥρα ὥσπου νὰ γίνουν μιὰ μάζα. Κι ἡ σκορδαλιὰ εἶναι ἕτοιμοι.

Μπακαλιάρος γιαχνί.

Κόβομε καὶ βάζομε τὸν μπακαλιάρο στὸ νερό, ὅπως εἴπαμε πάρα πάνω, τὸν στραγγίζομε καὶ τὸν ξεπλένομε καλά.

Μετὰ καθαρίζομε κρεμμύδια κομένα ψιλά (1 ὀκᾶ μπακαλιάρος 1)2 ὀκᾶ κρεμμύδια καὶ 100 δράμια λάδι). Βάζομε τὰ ψιλοκομένα κρεμύδια καὶ τὸ λάδι σὲ μιὰ φαρδειὰ κατσαρόλα, ἐπάνω στὴ φωτιὰ καὶ τὰ ψήνομε ὥσπου νὰ

μισοξανθίσουν, βάζομε τότε ἀνάλογη ντομάτα πελτὲ ἢ φρέσκια κομένη ψιλή, 1-2 χοῦφτες μαντανὸ χοντροκομένο, λίγο νερό, πιπέρι κι ἀλάτι. Ἂν ὁ μπακαλιάρος εἶναι ἁρμυρὸς δὲν βάζομε ἀλάτι. Βάζομε μετὰ τὸν μπακαλιάρο στὴν κατσαρόλα, τὴ σκεπάζομε καὶ ἀφήνομε νὰ βράση σὲ σιγανὴ φωτιά, ὥσπου νὰ τραβηχτῆ τὸ περισσότερο νερὸ καὶ νὰ μείνη μόνο λίγη σάλτσα μὲ τὸ λάδι.

Τηγάνισμα. Βάζομε στὸ τηγάνι λίπος ἢ βούτυρο καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ κάψη. Ρίχνομε τὸ κρέας (ποὺ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ φτενὸ) τὸ γυρίζομε γιὰ νὰ «πάρη» κι ἡ ἄλλη μεριά, κι ὕστερα τελειώνομε τὸ τηγάνισμα σὲ πιὸ σιγανὴ φωτιά.

Τὰ ψάρια

Ψάρια βραστά. Μὲ κρύο νερό: Σκεπάζομε τὰ ψάρια μὲ κρύο νερὸ ἀλατισμένο, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ βράσουν σὲ σιγανὴ φωτιά. Τ' ἀφήνομε ἀφοῦ πάρουν βράση νὰ σιγοβράζουν ὡς νὰ ψηθῆ τὸ κρέας τους.

Ψάρια βραστὰ μὲ ξύδι. Σὲ κλειστὴ κατσαρόλα, βάζομε νὰ βράσουν ἐπὶ μιὰ ὥρα νερὸ μὲ ξύδι, καρότα, κρεμμύδι, σέλινο, μάραθο, ἀλάτι, πιπέρι. Τὸ βγάζομε ἀπὸ τὴν φωτιά, τὸ ἀφήνομε νὰ κρυώση λίγο, καὶ σ' αὐτὸ τὸ νερὸ βάζομε τὸ ψάρι νὰ βράση.

Τὰ λαχανικά

Σὲ βραστὸ νερό. Ρίχνομε τὰ φρέσκα λαχανικὰ σὲ νερὸ ὄχι πολὺ ἀλατισμένο ποὺ βράζει. Τ' ἀφήνομε νὰ βράσουν σὲ δυνατὴ φωτιά, κι ὅταν βράσουν τὰ σουρώνομε ἀμέσως, καὶ τ' ἀφήνομε μέσα στὸ τρυπητὸ στοὺς ἀχνοὺς τοῦ ζεστοῦ νεροῦ γιὰ νὰ διατηρηθοῦν ζεστά. Πάντως χάνουν τὴν οὐσία τους ἂν τ' ἀφήσωμε στὸ νερὸ ὅπως γίνεται συνήθως.

Σὲ κρύο νερὸ ποὺ βράζει σιγὰ σιγὰ μαζί, ρίχνομε τὰ χόρτα ὅταν μᾶς ἐνδιαφέρη καὶ τὸ ζουμί τους (γιὰ χορτόσουπα κ.λ.π.).

Οἱ πάστες

Οἱ πάστες πρέπει νὰ βράζωνται σὲ νερὸ ποὺ κοχλάζει μὲ λίγο ἀλάτι. Ἀφήνομε τὴν πάστα ἕνα τέταρτο ὡς 20 λεπτὰ νὰ βράση. Ἂν τὴν παραφήσωμε θὰ τραβήξη πολὺ νερὸ καὶ θὰ γίνη ἄνοστη καὶ μαλακή.

Χαλβᾶς μωραΐτικος

100 δράμ. σιμιγδάλι
100 » βούτυρο
150 » ζάχαρη
300 » νερὸ
Λίγα μύγδαλα ξεφλουδισμένα.
Λίγη κανέλλα ψιλή.

Πῶς γίνεται

Βάζομε τὸ νερό, τὴ ζάχαρη καὶ τὸ βούτυρο σὲ μιὰ κατσαρόλα νὰ πάρουν βράση καὶ ρίχνομε τὸ σιμιγδάλι λίγο λίγο ἀνακατεύοντας διαρκῶς γιὰ νὰ μὴν σβολιάση.

Τὸ ἀφήνομε ἔτσι νὰ σιγοβράζη σὲ σιγανὴ φωτιὰ ὡς νὰ ἀπορροφήση ὅλο τὸ ὑγρό.

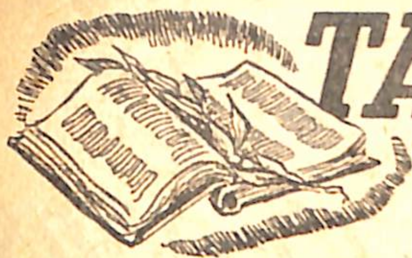
Ρίχνομε τότε τὴν κανέλλα καὶ τ' ἀμύγδαλα χοντροκομμένα. Τ' ἀνακατεύομε ν' ἀναμιχθοῦν κι ἁπλώνομε τὴν μάζα στὸ πλαστήρι ἢ στὸ ταψί.

Ἀφοῦ μισοκρυώση τὴν κόβουμε σὲ κομμάτια σὰν μπακλαβά. Σὲ κάθε κομμάτι μπήγομε κι' ἕνα ἀμύγδαλο.

Βάζομε πάλι τὰ κομμάτια σὲ βουτυρωμένο ταψὶ καὶ τὰ ψήνομε 10-12 λεπτὰ σὲ μέτριο φοῦρνο.

Ἡ θεία ΜΑΡΙΑΝΝΑ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΗΜΕΡΑ

«Ποιά μέρα ἔχει τὴ χάρη σου,
ὤ ἡμερῶν καμάρι,
ποιά ἑορτὴ τὴ δόξα σου,
ποιά τὴ δική σου χάρη...»

Γ. Βερίτης

'Αλήθεια, ποιά ἄλλη μέρα μπορεῖ νὰ παραβγῆ στὴ χάρη καὶ στὴ δόξα μὲ τὴν 'Αγία ἡμέρα τῆς 'Αναστάσεως; Καμμιά! Τὴν πανευφρόσυνη αὐτὴ μέρα, ὁ Κύριος τῶν ὅλων, ὕστερα ἀπὸ τόσα βάσανα ποὺ ὑπόφερε γιὰ χάρη μας, 'Ανέστη!.. Νίκησε τὸ θάνατο καὶ χάρισε τὴν αἰώνια ζωὴ στοὺς νεκροὺς τοῦ "Αδη... "Ω, πόση χαρὰ καὶ συγκίνηση δοκιμάζει ὁλόκληρη ἡ χριστιανοσύνη, κάθε χρόνο τέτοια μέρα!...

"Ολα γιορτάζουν τὴ γλυκειὰ τούτη μέρα τῆς 'Ανοίξεως. Οὐρανὸς καὶ γῆ, ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι πανηγυρίζουν τὸ μεγάλο γεγονός, πανηγυρίζουν τὴν αἰώνια νίκη τοῦ Λυτρωτῆ μας!... Παντοῦ ἀντηχεῖ τὸ χαρούμενο μήνυμα:

«Χριστὸς 'Ανέστη!»

Ἰωάννης Λάμ. Λιόντος
("Αγιος 'Ανδρέας)

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Μεσάνυχτα. Ντίγκ! Ντάγκ! ἀκούγεται χαρμόσυνα ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μου, ποὺ καλεῖ τοὺς χωριανοὺς στὴν ἐκκλησιά. 'Ανέστη ὁ Κύριος!

Πετάχτηκα μὲ μιᾶς στὸ πόδι. "Υστερα ἡ μητέρα, τὰ ἀδέλφια μου. Βγῆκα ἔξω. 'Η καμπάνα χτυποῦσε ἀδιάκοπα καὶ χαρμόσυνα. Μὲ μιᾶς ὅλο τὸ χωριὸ φωτίστηκε. "Αλλαξε ὄψη. Οἱ κατάφυτοι δρόμοι του πλημμύρισαν ἀπὸ κόσμο ποὺ κατευθυνόταν πρὸς τὴν ἐκκλησία.

Σὲ λίγο βρισκόμαστε ἐκεῖ. 'Η ἐκκλησία εἶναι ὅλη φωταγωγημένη. Οἱ ψάλτες ψάλλουν μελωδικὰ καὶ οἱ πιστοὶ ἀκοῦν μὲ κατάνυξη. Στὰ πρόσωπα ὅλων διακρίνεται ἡ χαρά. Πότε πότε ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ παπα-Γιώργη ποὺ προχωρεῖ πρὸς τὴν Μεγάλη Πύλη. Σταματᾶ καὶ κράζει μὲ τρεμάμενη φωνή: «Λάβετε φῶς!».

Σὲ λίγο θ' ἀκουστῆ τὸ «Χριστὸς 'Ανέστη». 'Αλήθεια, τί μεγάλη χαρά, γιὰ τοὺς χριστιανούς. Καὶ νά. 'Ο παπα-Γιώργης προχωρεῖ κρατώντας στὸ χέρι του ὑψωμένες τὶς λαμπάδες. "Ολο τὸ χωριὸ τὸν ἀκολουθεῖ. Τέλος φτάνουν στὸ μέρος ποὺ θὰ γίνη ἡ 'Ανάσταση. Σταματοῦν. 'Η ἀνάσα τους κόβεται. Σὲ λίγο ἀκούγονται χαρμόσυνα «Χριστὸς 'Ανέστη». 'Αμέσως ἀκολούθησαν τὴ φωνὴ τοῦ ἱερέα τουφεκιές, χαρές, ἀσπασμοί.

Βασίλειος Μπακατσῆς
(Παιδόπολη — Σχολὴ 'Αγίου 'Ανδρέα)
'Αθῆναι

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ντὶν... ντὰν... ντὶν... ντάν... Χτυποῦν οἱ καμπάνες. "Εφτασε ἡ Πασχαλιά! Μὲ πόση χαρὰ τὴν περιμένουμε! Τὴν μαρτυροῦν χιλιάδες πλάσματα τοῦ Κυρίου. "Ολη ἡ φύση ἀπόψε χαίρεται. Οἱ χριστιανοὶ τραβοῦν σιγὰ-σιγά, γιὰ τὴν ἐκκλησία ν' ἀκούσουν τὴ θεία Λειτουργία καὶ τὸ «Χριστὸς 'Ανέστη ἐκ νεκρῶν...». Μετὰ τὴν ἐκκλησία ὁ κόσμος γυρίζει σπίτι του μὲ ἀναμμένες λαμπάδες.

Τὸ κάθε χωριὸ σὲ τέτοιες μεγάλες γιορτὲς ἔχει καὶ τὰ δικά του τὰ ἔθιμα. 'Εμεῖς στὸ χωριό μου ἀφοῦ γυρίσωμε ἀπ' τὴν πρώτη 'Ανάσταση, βρίσκομε τὸ τραπέζι μας πλούσια στρωμένο. Καὶ τί δὲν ἔχει; 'Αρνάκι τοῦ φούρνου, κόκκινα αὐγά, γλυκά, κρασί, κι ἕνα σωρὸ ἄλλα.

Προτοῦ ἀρχίσωμε τὸ φαγοπότι, ὅλη ἡ οἰκογένεια, τσουγκρίζομε τ' αὐγά, λέγοντας, «Χριστὸς 'Ανέστη».

Γεώργιος Γιαννέλος
(Σαμοθράκη)

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

«Ντίγκ, ντὰγκ, ντὰγκ» ἡ καμπάνα
γλυκόηχα ἠχεῖ
σκορπώντας μελωδία
στῆς νύχτας τὴ σιγή.

«Ντίγκ, ντάγκ! ντίγκ, ντάγκ! χαρμό-
[συνα
'Ανάσταση σημαίνει,
κι ἡ ἐκκλησιὰ φωτόλουστη
τοὺς χριστιανοὺς προσμένει.

Σὲ λίγο ὅλοι οἱ χωρικοὶ
μ' εὐλάβεια μεγάλη
προσηλωμένοι στὸν παπὰ
προσέχουνε ποὺ ψάλλει

«Χριστὸς 'Ανέστη» ἀναφωνεῖ
κι εὐθὺς ἀκολουθοῦνε
ριπὲς καὶ κρότοι τουφεκιῶν.
Τὰ πάντα ἀντηχοῦνε.

Οἱ μάνες σκύβουν μὲ χαρὰ
τὰ τέκνα τους φιλᾶνε
κι ὅλοι μ' αὐγὰ στὰ χέρια τους
χαρούμενοι τσουγγρᾶνε.

«Χριστὸς 'Ανέστη ἐκ νεκρῶν!...»
μικροὶ μεγάλοι ψέλνουν
ὁμόφωνα εἰς τὸ Θεὸ
μιὰ ψαλμωδία στέλνουν.

'Αλέξανδρος Μακρυλάκης
(Γυμνάσιο Σουφλίου, ἐκ Φυλακτοῦ)

ΣΤΟ ΓΟΛΓΟΘΑ

'Ο ἥλιος μεσουρανεῖ!

'Ο Κύριος μὲ τὸ βαρὺ Σταυρὸ στὸν ὦμο Του προχωρεῖ πρὸς τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου Του. Μὲ τὸν θεῖο του ἱδρῶτα βρέχει τὸ σκονισμένο δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ. "Ενα πλῆθος κόσμου ποὺ ἔχει πάρει τὸν κατήφορο τῆς ἁμαρτίας, τὸν μαστιγώνει, σὰν νὰ εἶναι φονιᾶς καὶ κλέφτης, τὸν βρίζει καὶ τὸν βλαστημᾶ, σὰν νὰ εἶναι προδότης! Κι ὅμως! 'Εκεῖνος κρύβει μέσα στὴν καρδιά του μιὰ ἀπέραντη ἀγάπη γιὰ τὸν ἀχάριστο αὐτὸ κόσμο! Μὲ φαρμακερὰ καρφιὰ τὸν προσηλώνουν στὸ Σταυρὸ καὶ τὸν στήνουν στὴ ράχη τοῦ Γολγοθᾶ τώρα. Τὸ Αἷμα Του χύνεται αὐλάκι ἀπὸ τὴν καρδιά του γιὰ νὰ ξεπλύνη τὴν ἁμαρτία τῶν ἀνθρώπων. Τὰ μάτια Του γίνονται πραγματικὲς βρυσοῦλες δακρύων, γιατὶ βλέπει μὲ σπαραγμὸ τῆς ψυχῆς του πῶς ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἐξακολουθήση νὰ προσκυνᾶ τὴν ἁμαρτία. Πάνω στὸ σταυρὸ προσεύχεται γιὰ κείνους ποὺ τὸν ἐμαστίγωσαν, ποὺ τὸν βλαστήμησαν, ποὺ τὸν ἐσταύρωσαν καὶ ζητεῖ ἀπ' τὸν Πατέρα του νὰ τοὺς συγχωρέση. Προσεύχεται γιὰ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος! Μὰ ἡ τελευταία σταλαματιὰ τοῦ Αἵματός Του ἔχει χυθῆ πιὰ καὶ ἡ προσευχὴ Του σβήνει τὴν τελευταία Του πνοή!

'Ο ἥλιος πάει νὰ βασιλέψη. "Εγινε μελαγχολικὸς λές, ἀπ' ὅσα εἶδε νὰ γίνωνται μπροστά του, κάτω στὸ Γολγοθᾶ! Ρίχνει στὸν Γολγοθᾶ τὶς τελευταῖες του ἀδύνατες ἀκτῖνες καὶ χάνεται στὴ Δύση ματωμένος, λές, ἀπὸ τὸ "Αγιο Αἷμα τοῦ Κυρίου!

'Αλέξανδρος Α. Φερτάκης
Β' Γυμνάσιον Πατρῶν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΕΣ ΝΟΤΕΣ

Χαρούμενα χτυποῦν σήμερα τὰ σήμαντρα στὶς ἐκκλησιές, ἀναγγέλλοντας τὸ χαρμόσυνο μήνυμα: Τὴν 'Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι, λές, ὁ ἦχος τους μιὰ φωνὴ μυστική, παράξενη, ποὺ μιλᾶ κατευθεῖαν στὴν καρδιά, μ' ἕναν ἀλλιώτικο σκοπό, ποὺ ἀνοίγει τὸ δρόμο στὴν πληγωμένη ψυχή, γιὰ μιὰν 'Ανάσταση, γιὰ ἕνα πέταγμα στὸν οὐρανὸ τῶν ἰδανικῶν.

'Ολοῦθε σήμερα στὴν ἀτμόσφαιρα πλανιέται ὁ γλυκὸς ἦχος τῆς καμπάνας, τὸ τραγούδι ἑνὸς ἀηδονιοῦ, ἡ μοσχοβολιὰ τῶν λουλουδιῶν τῆς ἄνοιξης.

"Ολα τοῦτα ἀπὸ δῶ κάτω, σκορπίζονται ψηλά, ἑνώνονται καὶ φεύγουν στὰ γαλάζια πλάτια τ' οὐρανοῦ ποὺ ἄνοιξε. "Ολα τοῦτα κι ἄλλα μαζὶ φέρνουν στὴν καρδιὰ σήμερα ἀγαλλίαση καὶ στὴ ψυχὴ τὴν δύναμη γιὰ μιὰν 'Ανάσταση.

Σήμερα μάτια δακρυσμένα ἀτενίζουν τὸ ὅραμα τῆς 'Ανάστασης καὶ ψυχὲς πληγωμένες ζυγιάζουν πάλι τὶς φτεροῦγες γιὰ μιὰ ἀκόμη προσπάθεια, γιὰ ἕνα ἀκόμη πέταγμα στὰ ψηλά...

Ἰωάννης Διδονάκης

Ἡ ΗΡΩΪΔΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ἡ Βασιλικὴ τὰ πούλησε πολὺ καλά, ἔκανε ἕνα κομπόδεμα ἀρκετὰ καλό, κι' ἀργότερα ὅταν ἔγινε εἰρήνη μὲ τὴν Τουρκία καὶ ἱδρύθηκε τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, ἡ περίφημη «κυρὰ Βασιλική» πῆγε νὰ ζήση στὴν Αἰτωλοακαρνανία, στὸ Αἰτωλικό.

Καὶ πέθανε πολὺ γριά, λησμονημένη ἀπ' ὅλους πανάθλια.

Πιὸ κακοτυχία εἶχε ὁ κακόμοιρος ὁ Καρέτος. Ὁ Χουρσὶτ τὸν ἔστειλε στὴν Βενετία νὰ παραλάβη τὰ καράβια ποὺ ἡ Τουρκία εἶχε στείλει ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐπιδιορθωθοῦν.

Κι' ἐκεῖ ὁ Καρέτος, σχεδὸν τυφλός, ἀρρώστησε καὶ πέθανε. Καὶ τὴν κόρη του τὴν Διαμάντω δὲν πρόφτασε νὰ τὴν δῆ.

Ἔτσι πνίγηκε ἡ ἀνταρσία τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου καὶ τῆς Τουρκίας.

Οἱ Ἕλληνες εἶχαν πολλὰ ἐλπίσει ἀπ' αὐτὴν τὴν φαγομάρα. Μὰ δυστυχῶς ἡ ἀνταρσία δὲν κράτησε πολύ. Ὁ Ἀλῆς δείχτηκε πολὺ ἀφελὴς σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση καὶ τὸ πλήρωσε μὲ τὴ ζωή του.

Ὅταν λοιπὸν πῆρε τέλος ἡ ἀνταρσία δὲ τὸν θάνατο τοῦ Ἀλῆ, ὁ Χουρσὶτ σκέφτηκε πὼς εἶχε ἔρθει πιὰ ἡ ὥρα νὰ πνίξη καὶ τὴν ἐπανάσταση τῶν Ἑλλήνων.

Γι' αὐτὸ διέταξε τὸν Ὁμὲρ Βρυώνη νὰ μπῆ στὸν Μωριὰ καὶ νὰ φερθῆ ἀνελέητα.

Ὁ ἴδιος θὰ κατέβαινε μὲ τὸ στρατό του γιὰ νὰ ξεπλύνη τὴν ντροπὴ ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς.

Κι' ὁρκίζονταν νὰ σουβλίση τὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσο (νὰ τὸν ἔπιανε μονάχα!) ὅπως τὸν Ἀθανάσιο Διάκο!

ΤΟ ΜΠΟΥΝΤΡΟΥΜΙ

Ἔφτανε ὡστόσο ὁ καιρὸς νὰ ξαναγυρίσωμε στὸν ἀρραβωνιαστικὸ τῆς Ἀνδρονίκης, τὸν Θρασύβουλο ποὺ καθὼς ἴσως θυμοῦνται οἱ ἀναγνῶστες μας χωρίστηκε μὲ τὸν Γιωργάκη Ὀλύμπιο ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Δραγατσανιοῦ. Ὁ Θρασύβουλος, πῆγε στὴν Τρανσυλβανία, ποὺ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦταν κομμάτι τῆς ἀπέραντης Αὐστροουγγρικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐκεῖ τὸν συνέλαβε ἕνα ἀπόσπασμα αὐστριακῆς περιπόλου κι' ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ζήτησε διαβατήριο.

—Δὲν ἔχω διαβατήριο, εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Εἶμαι χριστιανὸς ποὺ τὸν κυνηγοῦν οἱ Τοῦρκοι καὶ γιὰ νὰ σωθῶ καταφεύγω στὸ ἔλεος τοῦ αὐτοκρατορά σας.

—Ἤσουν μήπως στὴ μάχη τοῦ Δραγατσανιοῦ; ρώτησε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικός.

—Μάλιστα... ἔκανε μὲ δισταγμὸ ὁ Θρασύβουλος.

—Γνωρίζεις μήπως τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη;

—Πολὺ καλά!

—Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ὁμολόγησες, πρέπει νὰ σὲ συλλάβωμε. Ἀγκαλὰ θὰ σὲ πιάναμε ἔτσι ἢ ἀλλιῶς γιατὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες ποὺ γυρίζουν σὲ τοῦτα τὰ μέρη εἶναι ὕποπτοι.

Τὸν ἔχωσαν σ' ἕνα ἁμάξι καὶ τὸν πῆγαν γιὰ πολλὲς ὧρες χωρὶς νὰ ξέρη ποῦ τὸν πᾶνε. Στὸ τέλος ἔφτασαν σ' ἕνα φρούριο ποὺ τὸ ἔλεγαν Ἀράβ. Ἐκεῖ τὸν ἀνέκριναν. Στὸ τέλος τὸν μετάφεραν καὶ τὸν ἔκλεισαν ὁριστικὰ στὸ Οὐγγαρέζικο κάστρο τοῦ Μονκάτς.

Εἶχαν φτάσει ἐκεῖ ὕστερα ἀπὸ κουραστικὸ ταξίδι πολλῶν ὡρῶν, καὶ ὁ Θρασύβουλος ἦταν κατάκοπος γιατὶ ἡ ὥρα ἦταν δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Ὁ δεσμοφύλακας τὸν ὡδήγησε στὸ κελλί του. Τὸν πέρασε γιὰ νὰ τὸν πάη ἀπὸ διάφορα θολωτὰ ὑπόγεια. Ἀνέβηκαν πολλὲς σκάλες, ἄνοιγαν κ' ἔκλειναν πολλὲς σιδερένιες πόρτες, καὶ τέλος ἔφτασαν σ' ἕνα χαμηλὸ περιστύλιο. Ὁ δεσμοφύλακας ἄνοιξε μιὰ πόρτα κ' ἔσπρωξε μέσα τὸ Θρασύβουλο.

—Τί εἶναι δῶ; ρώτησε ὁ νέος.

—Τὸ κάστρο τοῦ Μονκάτς, ἀποκρίθηκε ὁ δεσμοφύλακας. Ἂν δὲν τὸ ξέρεις, θὰ τὸ μάθης καλά, γιατὶ ἐδῶ ἔχουν κλειστῆ ἄνθρωποι ξακουστοὶ στὴν ἱστορία.

—Τί, θὰ μὲ δέσης κιόλας; ἔκανε ἀγριεμμένος ὁ Θρασύβουλος, βλέποντας πὼς ὁ δεσμοφύλακας εἶχε ἀφήσει κάτω τὸ φανάρι του καὶ τὸν τραβοῦσε ἀπὸ μιὰ χοντρὴ ἁλυσσίδα.

—Εἶναι φυλακὴ ἐδῶ, δὲν εἶναι πανδοχεῖο! ἔκανε ὁ δεσμοφύλακας. Ἔχω διαταγὴ νὰ σὲ δέσω ἀπὸ τούτη τὴν ἁλυσσίδα. Αὐτὸ ἄλλωστε κάνουμε σ' ὅλους τοὺς κρατουμένους. Καὶ λέγοντας αὐτὰ

—Εἶσαι φυλακὴ ἐδῶ, δὲν εἶσαι σὲ πανδοχεῖο...

πέρασε τὸν βαρὺ χαλκὰ στὸν καρπὸ τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ καὶ τὸν κλείδωσε μὲ τὸ εἰδικὸ κλειδί του.

—Μὰ τί ἔκανα στὴν Αὐστριακὴ αὐτοκρατορία γιὰ νὰ μὲ ἁλυσσοδέσῃ; διαμαρτυρήθηκε ὁ Θρασύβουλος.

—Αὐτὸ δὲν εἶναι δική μου δουλειά! ἀπάντησε ὁ δεσμοφύλακας. Ἐγὼ ἐντολὲς ἐκτελῶ! Ὡς τόσο κοίταξε ποὺ θὰ κοιμηθῇς γιατὶ θὰ τὸ πάρω τὸ φανάρι καὶ θὰ μείνῃς στὰ σκοτάδια!

Ὁ Θρασύβουλος ἐξέτασε τότε προσεχτικὰ τὴ φυλακή του. Ἦταν ἕνας θάλαμος θολωτὸς ποὺ εἶχε στὴ μέση ἕναν χοντρὸ σιδερένιο στύλο γιὰ νὰ δένουν σ' αὐτὸν τοὺς βαρυποινῖτες.

Ἕνα στρῶμα ἀχυρένιο κατάχαμα κι' ἕνα ξύλινο σκαμνὶ ἦταν τὰ μόνα ἔπιπλα.

Ὅταν ἔφυγε ὁ δεσμοφύλακας, ὁ Θρασύβουλος ἔμεινε πολὺ ὥρα ἀκίνητος. Πόσα εἶχαν συμβῆ μέσα σ' ἕνα τόσο χρονικὸ διάστημα!

Ὁ ἀπαγχονισμὸς τοῦ Πατριάρχη, τοῦ ἀγαπημένου του θείου, ὁ ἀφανισμὸς τῆς οἰκογένειας τοῦ δημογέροντα Ἀθανασιάδη, ἡ ἐξαφάνιση τῆς Ἀνδρονίκης ἡ ὑπέροχη θυσία τοῦ Ἱεροῦ Λόχου στὸ Δραγατσάνι!...

Τί θὰ γινόταν τώρα; Θὰ ἔμενε πολὺν καιρὸ αἰχμάλωτος σ' ἐκεῖνο τὸ αὐστριακὸ κάστρο, ἐνῶ ἡ πατρίδα στέναζε στὸ ζυγὸ καὶ ἡ Ἀνδρομάχη ἦταν ἐκτεθημένη—ὁλομόναχη—σὲ τέτοιους κινδύνους;

Μὲ βαριὰ καρδιὰ ξαπλώθηκε τέλος στὸ στρῶμα, ἀλλὰ ὁ ὕπνος καὶ πάλι ἄργησε νὰ τὸν πάρῃ.

Ἡ ἁλυσσίδα στὸ δεξί του χέρι τὸν στενοχωροῦσε, μὰ πιὸ πολὺ τὸν στενοχωροῦσε ἡ ἰδέα πὼς ἦταν ἁλυσσοδεμένος σὰν κακοῦργος.

Μέσ' στὴν ἀπέραντη σιωπὴ τῆς νύχτας ἄκουγε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ κρότους ἀπὸ ἁλυσσίδες. Ἦταν πολλοὶ οἱ φυλακισμένοι στὸ κάστρο. Πολιτικοὶ κατάδικοι σὰν αὐτὸν ἢ κοινοὶ ἐγκληματίες;

Στὸ τέλος τὸν πῆρε ὁ ὕπνος. Ξύπνησε ὅμως μὲ βαρὺ κεφάλι καὶ ξεπαγιασμένος. Ὁ δεσμοφύλακας μπῆκε καὶ τοῦ ἔφερε ψωμί, νερὸ καὶ μιὰ ζεστὴ σοῦπα. Καὶ τοῦ ζήτησε γι' αὐτὸ τὸ φτωχικὸ πρόγευμα τόσα χρήματα, ποὺ ὁ Θρασύβουλος ἀναπήδησε.

—Τί, θὰ πληρώνω τὴν τροφή μου;

—Καὶ βέβαια παλληκάρι μου! θαρρεῖς πὼς θὰ σὲ τρέφῃ ἡ Αὐστρία;

—Κι' ἂν ἕνας φυλακισμένος δὲν ἔχει λεφτὰ νὰ πληρώσῃ;

—Τότε βέβαια δὲν τὸν ἀφήνουμε νὰ ψοφήσῃ τῆς πεῖνας. Μόνο ποὺ τοῦ δίνομε μόνο ψωμὶ καὶ νερὸ καὶ τὸν βάζομε τρία πατώματα πιὸ κάτω.

Τρία πατώματα;

Φράσεις ποὺ ἔμειναν ἱστορικὲς

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ Ο ΤΡΙΤΑΝΤΑΙΧΜΗΣ

«Παπαί, Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχησομένους ἡμέας, οἱ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς».

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ μεγάλη ναυμαχία στὸ Ἀρτεμίσιο ὅπου στὰ 480 π.Χ. οἱ Ἕλληνες κέρδισαν μιὰ ἔνδοξη καὶ τὴν πρώτη νίκη σὲ ναυμαχία ἐναντίον τῶν Περσῶν, οἱ Πέρσες ἀξιωματικοὶ ἄκουγαν μὲ ἐνδιαφέρον τὶς συζητήσεις ἑλλήνων στρατιωτῶν ποὺ εἶχαν πιάσει αἰχμαλώτους!

Ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴ γίνονταν οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ οἱ ἕλληνες στὶς συνομιλίες τους ἔλεγαν γιὰ ἀγωνίσματα καὶ καλοτύχιζαν ἐκείνους ποὺ θὰ ἔπαιρναν τὸ βραβεῖο τῆς νίκης τους: ἕνα ἁπλὸ στεφάνι.

Ἄκουσε καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν περσῶν Τριτανταίχμης τὶς ὁμιλίες τῶν Ἑλλήνων καὶ φώναξε ἕνα δυὸ ἀπ' αὐτοὺς κοντά του·

—Τί γίνεται, τοὺς ρώτησε, ἐκεῖ κάτω στὴν Ὀλυμπία;

—Νά, εἶπε κάποιος ἀπ' αὐτούς! Τὰ παλληκάρια, οἱ καλλίτεροι ἀθλητὲς ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, μαζεύονται στὴν Ὀλυμπία γιὰ ν' ἀγωνισθοῦν καὶ νὰ βγοῦν οἱ ὀλυμπιονίκες.

—Καὶ πόσα χρήματα παίρνουν γιὰ βραβεῖο οἱ νικητές.

—Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀγωνίζονται γιὰ χρήματα, εἶπε μὲ περηφάνεια ὁ αἰχμάλωτος. Πληρωμή τους ὑλικὴ εἶναι μόνο τὸ στεφάνι, ἀπὸ ἀγριελιά, ὁ κότινος.

—Ὅλος αὐτὸς ὁ κόπος μόνο γιὰ ἕνα κλαρὶ ἀγριελιᾶς; ρώτησε δύσπιστα ὁ Πέρσης στρατηγός.

—Μάλιστα, καὶ γιὰ τὴν τιμὴ καὶ γιὰ τὴν δόξα... καὶ ἡ πολιτεία ποὺ τοὺς ἔστειλε τοὺς δέχεται σὰ θεούς· καὶ γκρεμίζει τὰ τείχη της. Γιατὶ μιὰ πολιτεία ποὺ ἔχει ὀλυμπιονίκες δὲν φοβᾶται ἐπιδρομές. Τείχη της εἶναι τὰ κορμιὰ τῶν παλληκαριῶν της...

Δὲ θέλησε ν' ἀκούσῃ τίποτε ἄλλο ὁ Τριτανταίχμης. Καὶ τότε σὰ νὰ μονολογῇ, εἶπε στὸν Μαρδόνιο τὴν παραπάνω ἱστορικὴ φράση ποὺ τὴν μεταφράζουμε:

«Ἀλίμονο Μαρδόνιε! Μὲ ποιοὺς ἄντρες μᾶς ἔφερες νὰ πολεμήσουμε! Μ' αὐτοὺς ποὺ δὲν κάνουν τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ χρήματα ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀρετή!»

Καὶ δὲν πρόβλεψε ἄσχημα· λίγους μῆνες ἀργότερα, στὰ 479 π.Χ. ὁ ἴδιος ὁ Μαρδόνιος ἔχανε τὴ μάχη τῶν Πλαταιῶν καὶ ἔπεφτε ὁ ἴδιος στὸ πεδίο τῆς μάχης νικημένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἀγωνίζονται γιὰ χρήματα μὰ γιὰ τὴν τιμή, τὴ δόξα καὶ τὴν ἐλευθερία!

Ναί, στὰ ὑπόγεια... Ἐκεῖ νὰ δῇς μπουντρούμια! Μπροστὰ σ' ἐκεῖνα τὸ δικό σου τὸ κελλὶ εἶναι παλατάκι!

Ὁ Θρασύβουλος πλήρωσε τὰ λεφτὰ ποὺ τοῦ ζήτησε ὁ δεσμοφύλακας γιὰ τὸ φαΐ του καὶ τοῦ ἔδωσε παραπάνω κι' ἕνα χρυσὸ νόμισμα.

—Τί εἶναι αὐτό; ἔκανε παραξενεμένος ὁ δεσμοφύλακας.

—Εἶναι γιὰ νὰ πιῇς στὴν ὑγειά μου!

—Μετὰ χαρᾶς θὰ πιῶ. Μὰ τόσο χρυσάφι ἔχεις;

—Τί σὲ γνοιάζει τί ἔχω;

—Σὲ ρωτάω γιατὶ τότε θὰ τὰ πᾶμε καλά. Τὸ χρυσὸ κλειδὶ ἀνοίγει πολλὲς πόρτες.

—Ἂν μοῦ δώσῃς ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ γράψω κι' ἂν μοῦ ταχυδρομήσῃς τὸ γράμμα θὰ σ' εὐχαριστήσω ὅπως ἀξίζει.

—Σ' αὐτὸ παλληκάρι μου, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ σ' εὐχαριστήσω. Ἡ διαταγὴ εἶναι αὐστηρή: ὄχι ἀλληλογραφία. Ἂν τὴν παρακούσω, θὰ βρεθῶ κ' ἐγὼ σὲ κανένα πλαϊνὸ μπουντρούμι.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

«Ἄρατε πύλας...»

Ποτὲ δὲ θὰ τὸ λησμονήσω! Καὶ μόνο ἡ ἀνάμνησή του μὲ γοητεύει ἀκόμα καὶ σήμερα. Τί ὄμορφο Πάσχα! Μοῦ φαίνεται πὼς ἀπὸ τότε δὲν ξανάδα τέτοιο χαρούμενο, μελωδικό, μυρουδάτο Πάσχα. Ὅλα γελοῦσαν σὰ μικρὰ ἀθῶα παιδιά, ὅλα μοσκοβολοῦσαν σ' ἐκεῖνο τὸ μικρὸ νησί, ὅλα ἦταν λαμπροφορεμένα.

Τὰ περισσότερα παιδιὰ εἶχαν φορέσει καινούρια τριζάτα παπούτσια ποὺ χτυποῦσαν τὰκ-τὸκ πάνω στὶς πλάκες τῆς ἐκκλησιᾶς. Τί ὄμορφο Πάσχα! Τὴν ψαλμωδία του, μοῦ φαίνεται, δὲν τὴν ξανάκουσα πιά. Σ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ συντέλεσε καὶ ἡ ἔκτακτη δροσάτη ἄνοιξη ἐκείνου τοῦ χρόνου. Τ' ἀηδόνια εἶχαν φτάσει κοντὰ στὴν κωμόπολη καὶ εἶχαν τρυπώσει στὸ κηπάρι τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ συνώδευαν καὶ κεῖνα μὲ τὸ μαγευτικό τους κελάδημα τὸ γλυκολαλο «Χριστὸς Ἀνέστη». Τὸ θυμίαμα τοῦ λιβανιοῦ μοῦ φαίνεται πὼς τὸ αἰσθάνομαι καὶ σήμερα. Ἔλεγαν πὼς ἦταν λιβάνι ἀπὸ τὴν Ἁγία Ἄννα, τὴ σκήτη τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τοῦ Ἄθωνα, ποὺ ἦταν γνωστὴ γιὰ τὴν χριστιανικὴ ἀρετὴ τῶν ἐρημιτῶν της. Μπορεῖ ὅμως τὰ τόσο πολλὰ τριαντάφυλλα ἀπὸ τὸν λουλουδόκηπο τῆς ἐκκλησιᾶς νὰ πρόσθεταν κι' αὐτὰ τὸ μεθυστικό τους ἄρωμα.

Καὶ ἦταν τόσα πολλὰ τριαντάφυλλα ἐκεῖνο τὸ χρόνο! Θυμᾶμαι πὼς ὁ μπάρμπα Κώστας ὁ Ὁλλαντέζος ἔκοβε καὶ μοίραζε κάθε μέρα στὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς, γιὰ νὰ μὴ φωνάζουν καθὼς ἔπαιζαν στὴ μικρὴ πλατεία τῆς ἐκκλησιᾶς κι' ἐνοχλοῦν τὸν γέροντα παπᾶ Οἰκονόμου ποὺ διάβαζε τὸν ἑσπερινό...

* *

Γλυκοχαράζει πιά. Ροδίζει ὄμορφα ἡ αὐγὴ ποὺ προσπαθεῖ νὰ διαλύσῃ τὰ σκοτάδια ποὺ σκεπάζουν τὸ χωριὸ καὶ τὸ λιμάνι του. Μέσα στὸ ναὸ ψάλλουν τόσο γοητευτικά, ποὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ναῦτες ποὺ ἔχουν παραταχτῆ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ γιὰ νὰ πυροβολοῦν, ξεχνοῦν τὸ ἔθιμο, συνεπαρμένοι ἀπὸ τὸν γλυκὸ ἀντίλαλο τῆς ψαλμωδίας. Μέσα στὴν ἐκκλησιὰ εἶχαν πιάσει τὰ στασίδια οἱ πιὸ γέροντες καὶ οἱ πιὸ σεβαστοὶ ἀπὸ τοὺς χωρικούς, μὲ τὰ γιορτινά τους καὶ μὲ τὶς ἀναμμένες λαμπάδες τους. Ὄρθιοι χωρὶς στασίδια ὅλοι οἱ ἄλλοι. Καὶ τὰ παιδιὰ γεμάτα χαρὰ μὲ ἕνα κόκκινο αὐγὸ τὸ καθένα στὸ χέρι.

Σὲ λίγο ρεῦμα φωτὸς ξεχύθηκε στὴν πλατεία καὶ πῆρε χίλιες δυὸ διευθύνσεις. Ἡ λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως εἶχε τελειώσει καὶ οἱ νησιῶτες, καθένας μὲ ἀναμμένη τὴ λαμπάδα του, πήγαιναν χαρούμενοι στὰ σπίτια τους γιὰ νὰ φέρουν σ' αὐτὰ τὸ φῶς, τὴ χαρά, τὴν Ἀνάσταση.

Σὲ κάθε γωνιὰ ἀκουγόταν καὶ ὁ ἀναστάσιμος χαιρετισμός:

—Χριστὸς Ἀνέστη.
—Ἀληθῶς Ἀνέστη ὁ Κύριος.

* *

Καὶ μόνο ἕνα σπιτάκι δὲ φώτισε ἡ λαμπάδα τοῦ Πάσχα. Οὔτε ἀκούστηκε σ' αὐτὸ τὸ γλυκόλαλο Χριστὸς Ἀνέστη, ἂν καὶ διαβάτες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό, βυθισμένο στὸ σκοτάδι, ἄκουγαν κάποιο σιγαλὸ ἦχο τραγουδιοῦ, κάποιον ἦχο ἐκκλησιαστικό, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸν ξεχωρίσουν.

—Πῶς νάναι τάχα ὁ μπάρμπα Κώστας, ἔλεγαν! Πῶς τὸν λυπηθήκαμε τὸν καϋμένο τὸν Ὁλλαντέζο. Τί καλὸς ἐκκλησιάρχης; Ἔβαζε τὰ παιδιὰ μὲ τὸ καλὸ σὲ τάξη.

—Χτυπιὰ ποὺ τὴν ἔφαγε, εἶπε κάποιος ἄλλος. Σὰ δὲ σκοτώθηκε ὁ κακομοίρης.

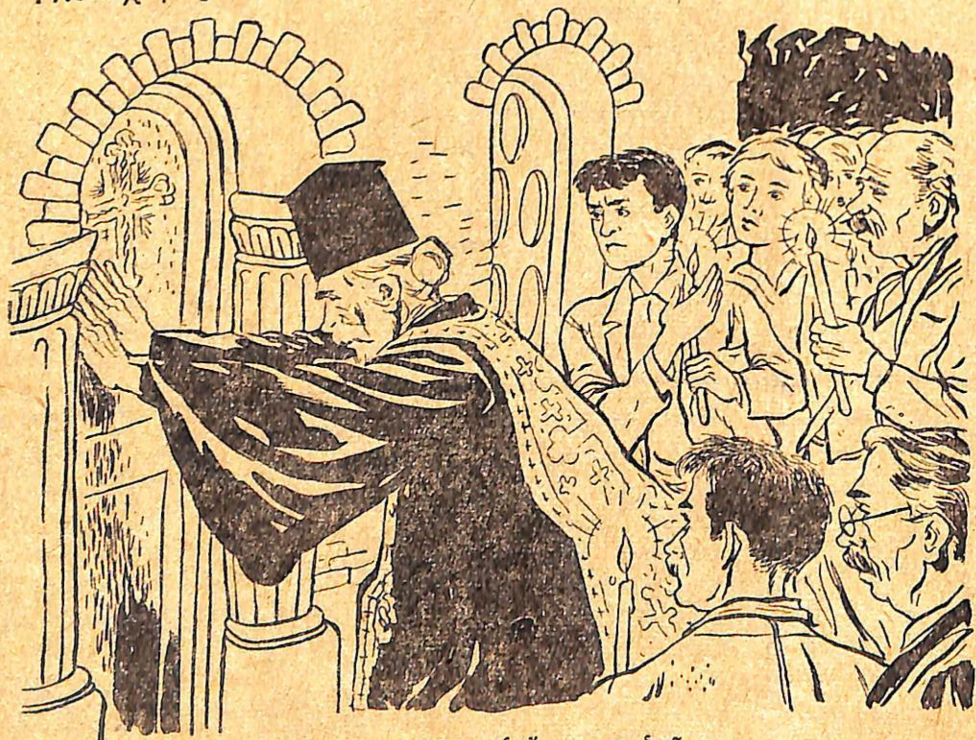
Μέσα στὸ σπίτι ἐκεῖνο, μιὰ μικρὴ καλυβίτσα, ἐκεῖ πρὸς τὰ πηγάδια, ἦταν ξαπλωμένος πάνου σὲ μιὰ ψάθα ὁ μπάρμπα Κώστας, μὲ δεμένα τὰ σαγόνια. Ἔνοιωθε δυνατοὺς πόνους. Δὲν εἶχε τίποτ' ἄλλο. Καὶ πολλὲς φορὲς σκέφτηκε νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ πάη στὴν Ἀνάσταση. Ἀλλὰ μετάνοιωσε. Πῶς νὰ βγῆ ἔτσι μαντηλοδεμένος; Προσπάθησε πολλὲς φορὲς νὰ ψάλλη τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ προφέρῃ καθαρὰ τὶς συλλαβές...

Ξαφνικὰ ἄνοιξε ἡ πόρτα τῆς καλύβας του καὶ εἶδε ὁ μπάρμπα Κώστας τὸ ἅγιον φῶς, τὴ λαμπάδα τοῦ Πάσχα!

Ὁ γέρο παπᾶς Οἰκονόμος, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπόλυση καὶ προτοῦ πάει στὸ σπίτι του, θυμήθηκε τὸν μπάρμπα Κώστα καὶ τοῦ πῆγε τὸ φῶς τοῦ Πάσχα.

—Δεῦτε λάβετε φῶς, εἶπε μὲ χαρὰ ὁ γέρο παπᾶς, μόλις μπῆκε.

Καὶ ὁ ἄρρωστος δὲν ἤξερε πῶς νὰ ἐκφράσῃ τὴ χαρά του ποὺ τὸν θυμήθηκε ὁ ἅγιος Οἰκονόμος. Ἔκαμε μὲ κατάνυξη τὸ σταυρό του.

—*Ἄρατε Πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν...*

—Χριστὸς ᾿Ανέστη, εἶπε ὁ παπᾶς, καθὼς σήκωνε τὴ λαμπάδα πρὸς τὰ μάτια τοῦ μπάρμπα Κώστα, ποὺ τὸ φασκιωμένο του πρόσωπο ἔλαμψε ἀπὸ χαρὰ μαγική.

—᾿Αληθῶς ᾿Ανέστη, τραύλισε ὁ μπάρμπα Κώστας.

—Πῶς εἶσαι;

—Καά. Δόηθα θοι ὁ Θεός!

—Πονεῖς;

—Δόηθα θοι ὁ Θεός, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ ἄρρωστος. Δόηθα θοι ὁ Θεός.

῾Ο γέρο Οἰκονόμος ἔλυσε τὸν ἐπίδεσμο καὶ ἐξέτασε τὰ σαγόνια τοῦ μπάρμπα Κώστα. ῞Ολα τὰ μπροστινὰ δόντια του ἔλειπαν.

—Δὲν ἔχεις τίποτα, εἶπε. Μόνο ποὺ θὰ σὲ ἔχουμε χωρὶς δόντια! ᾿Αλλὰ μὴ λυπᾶσαι. Θὰ ἔχῃς πάντα τὴ θέση σου στὴν ἐκκλησιὰ καὶ στὴν καρδιά μου.

—Θὰ λέου πάδι, το «τίθ ἐθτὶν οὗτοθ ὁ Βαθιδεὺθ τῆθ δοκθηθ»; (καὶ ἤθελε νὰ πῆ: Θὰ λέω πάλι τὸ «τίς ἐστιν οὗτος ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης;».

Καὶ ἀναστέναξε βαθειά.

῾Ο γέρο Οἰκονόμος κατάλαβε πὼς ὅλα αὐτὰ ἦταν παράπονα γιὰ τὸ πάθημά του καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

Τοῦ ἄναψε ὁ παπᾶ Οἰκονόμος τὸ καντήλι, τοῦ εἶπε πὼς θὰ τοῦ στείλη ζουμὶ γιὰ νὰ πιῆ καὶ τράβηξε γιὰ τὴν πόρτα...

—Παπᾶ-παπᾶ, φώναξε ὁ μπάρμπα Κώστας.

—Θέλεις τίποτε;

—Παπᾶ τὴ δαμπάδα μου. Καὶ τοῦ πρότεινε ὁ ἄρρωστος μικρὸ λαμπριάτικο κερί, ποὺ τὸ εἶχε φυλαγμένο στὸ προσκέφαλό του.

῾Ο παπᾶς τοῦ ἄναψε τὴ λαμπάδα μὲ εὐχαρίστηση.

῎Ετσι φωτίστηκε μὲ τὰ διπλὰ φῶτα περισσότερο ἡ καλύβα.

Χάρηκε καὶ ὁ μπάρμπα Κώστας τόσο πολύ, ποὺ σηκώθηκε ἀπὸ τὴν ψάθα του καὶ σὰ νὰ ξανάνιωσε διὰ μιᾶς ἄρχισε νὰ ψάλλη τὸ «Χριστὸς ᾿Ανέστη», ψευδίζοντας, ὅπως ὅλοι οἱ κουτσοδόντηδες.

—Δὲν πταίειθ ἐθύ, ἄδιε Οἰκονόμε, εἶπε ὁ μπάρμπα Κώστας, δὲν πταίειθ ἐσύ.

—Πταίω δὲν πταίω, τώρα τὸ κακὸ ἔγινε, ἀπάντησε ὁ γέρο παπᾶς. ᾿Αλλὰ μὴ λυπᾶσαι. Θὰ ἔχεις πάντα τὴ θέση σου στὴν ἐκκλησιὰ καὶ στὴν καρδιά μου.

* * *

῾Ο μπάρμπα Κώστας γέρος 65 χρόνων, εἶχε διορισθῆ ὑπηρέτης στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ, σὰν ἐκκλησιάρχης κατὰ τὴ συνήθεια ποὺ ἐπικρατοῦσε στὶς πόλεις, σὰν κανδηλανάπτης κατὰ τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ.

῎Ηξερε καὶ λίγα γραμματάκια. Οὔτε ψηλὸς οὔτε κοντός. Δὲν παντρεύτηκε καὶ στὴν ἡλικία ποὺ ἔφτασε δὲν εἶχε φυσικὰ τέτοιο πρᾶμα στὸ νοῦ του.

Νέος ἀκόμα εἶχε γίνει ναυτικὸς κατὰ τὴ συνήθεια ποὺ ἐπικρατοῦσε στὸ νησί του. Μὲ τὴ δουλειά του—ἦταν πάντα δουλευτὴς καλὸς καὶ ἀκούραστος—ὁ μπάρμπα Κώστας κατάφερε νὰ ἀποχτήση μιὰ βάρκα, ποὺ τὴν ἀγόρασε μὲ λίγα λεφτά. ῾Η βάρκα ἦταν ἕνα συντρίμι ἀπὸ ἕνα ναυάγιο ῾Ολλανδικοῦ καϊκιοῦ. Γιὰ τὴ διάσωση τῶν ναυαγῶν καὶ τῶν πραγμάτων τους ἐργάστηκε ὁ μπάρμπα Κώστας, βρῆκε μάλιστα στὸν ξάνεμο καὶ ἕνα ῾Ολλανδικὸ κασκέτο καὶ μιὰ πίπα. Καὶ γιὰ τοὺς κόπους του καὶ μὲ λίγα ἀκόμα λεπτὰ πῆρε τὴ μισοχαλασμένη βάρκα ποὺ ὁ ἴδιος τὴν ἔλεγε σκαμπαβία.

«Πολυτεχνίτης κι᾿ ἐρημοσπίτης» καθὼς ἤτανε—ἤξερε καὶ λίγη μαραγκωσύνη—διόρθωσε τὴ βάρκα. Χάρισε τὴν πίπα στὸν δασοφύλαλακα, ποὺ τὸν ἄφησε νὰ κόψη κρυφὰ ἀπὸ τὸ δάσος δυὸ πεῦκα καὶ κράτησε αὐτὸς τὸ κασκέτο ποὺ τὸ φοροῦσε πάντα καὶ γιὰ τοῦτο καὶ τὸ παρατσοῦκλι του ἦταν ῾Ολλαντέζος.

᾿Αλλὰ ὁ μπάρμπα Κώστας δὲν ἦταν τυχερὸς κυβερνήτης. Πέντε φορὲς ναυάγησε τὴ σκαμπαβία του. Πότε στὶς ἀκτὲς τοῦ νησιοῦ καθὼς κουβαλοῦσε ἀπὸ τὸν ἕνα ὅρμο στὸν ἄλλο θημωνιές, καὶ πότε στὶς ἀκτὲς τῆς Εὐβοίας μεταφέροντας στὴ Λοκρίδα τοὺς μελισσάδες τοῦ νησιοῦ.

—Δεῦτε λάβετε φῶς...

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὸν ᾿Ιούνιο καὶ τὸν Αὔγουστο.

—῞Ολο μὲς στὸ καλοκαίρι πέφτεις ὄξου καημένε ῾Ολλαντέζο, τοῦ ἔλεγαν οἱ νησιῶτες ποὺ ἤθελαν νὰ τὸν πειράξουν.

—῎Ελα ντὲ ἔλεγε ὁ θαλασσοπνιγμένος ναύτης καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο τῆς ἀγορᾶς μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι περήφανος, γιατὶ κατάφερνε νὰ ναυαγῆ μὰ καὶ πάντα νὰ σώζεται.

Τέλος, μιὰ χειμωνιάτικη νύχτα ποὺ κουβαλοῦσε ξύλα ἀπὸ τὴν Κεχριᾶ συνάντησε μεγάλη τρικυμία καὶ ἡ σκαμπαβία του ἔγινε χίλια κομμάτια στοὺς βράχους τοῦ Μικροῦ ᾿Ασελήνου, αὐτὸς δὲ καὶ τὸ κασκέτο του κατάφεραν νὰ σωθοῦν. Καὶ τότε πιὰ ἀνέβαινε πρὸς τὴν ἀγορά, χωρὶς ὁ δυστυχισμένος ναυαγὸς νὰ ἔχει ψηλὰ τὸ κεφάλι. ᾿Απὸ τότε δὲν ξαναπάτησε στὴ θάλασσα καὶ ἀφιερώθηκε στὴν ὑπηρεσία τῆς ἐκκλησιᾶς. Καὶ ὁ ἐφημέριος, οἱ ἐπίτροποι καὶ οἱ ἐνορίτες ἀγαποῦσαν πολὺ τὸν μπάρμπα Κώστα. Μὰ περισσότερο τὸν ἀγαποῦσαν τὰ παιδιὰ ποὺ κατάφερνε πάντα νὰ τὰ βάνη σὲ τάξη καὶ νὰ τοὺς μοιράζη τὰ κόλλυβα, χωρὶς νὰ ἔχη κανένα τους παράπονο.

Στὴ νέα του ὑπηρεσία ὁ μπάρμπα Κώστας εἶχε γίνει εἰδικὸς σὲ μιὰ πραγματικὰ σπουδαία τελετουργία. Καὶ ἴσως γι᾿ αὐτὴ του τὴν ὑπηρεσία τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι στὸ χωριό. ῎Εκανε περίφημα τὸν ῞Αδη τὸ Μέγα Σάββατο ὅταν ξαναγύριζε ὁ ἐπιτάφιος.

(Συνέχεια στὴ σελ. 189)

Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Οἱ Ἅγιες ἡμέρες

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἤθελα νὰ σᾶς πάρω μαζί μου, νὰ ζήσουμε τὶς ὄμορφες αὐτὲς μέρες τοῦ Μεγαλοβδόμαδου καὶ τοῦ Πάσχα, ὅπως τὶς κλείνω μέσα στὴ θύμησή μου ἀπὸ τὰ χρόνια ποὺ ἤμουν κι' ἐγὼ παιδί.

Καταλαβαίνετε γιὰ νάναι παιδὶ μιὰ γιαγιά, πόσα χρόνια θὰ γυρίσουμε πίσω! Ἃς τὰ ποῦμε λιγάκι μυστικά: Κάπου πενηνταπέντε ἴσως κι' ἑξῆντα. Κι' ὅμως θαρρῶ πὼς δὲν πέρασαν οὔτε δέκα. Βλέπω τὸν ἑαυτό μου, στὰ χρόνια σας, ἕνα κοριτσάκι μὲ δυὸ πλεξουδίτσες, δεμένες στεφάνι γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι, μὲ μιὰ κορδέλλα στὴν κορυφή, ἴδια πεταλούδα ποὺ ἄνοιγε τὰ φτερά της νὰ πετάξῃ.

Ἔτσι θὰ μὲ καμαρώσετε, ἂν ἔρθετε σπίτι, σὲ μιὰ παλιὰ φωτογραφία, ποὺ μοιάζει πολὺ τῆς Ἀννούλας μου.

Ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι, λοιπόν, πολὺ ἀγαποῦσε τὶς ἅγιες αὐτὲς μέρες. Ὅλη τὴ Μεγάλη Σαρακοστὴ πήγαινε στὸ κοτέτσι, μάζευε τ' αὐγά, τάκρυβε σ' ἕνα κασσονάκι, γεμάτο στάχτη γιὰ νὰ μὴ χαλάσουν, κι' ὅλο τάβγαζε γιὰ νὰ τὰ μετρήσῃ. Σαράντα, πενῆντα! Τί καλά! Ὡς τὸ Πάσχα θὰ γίνουν ἑκατὸ νὰ τὰ βάψουμε κόκκινα γιὰ τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ, τὴ Μεγάλη Πέμπτη.

Τὸ κοριτσάκι ἐκεῖνο ἦταν πολὺ θρῆσκο κι' ἰδιαίτερα τοῦτες τὶς μέρες ἀγαποῦσε πολὺ τὴν ἐκκλησία... Ὁ παππούς του, ἦταν ἕνας καλλίφωνος ψάλτης κι' εἶχε δικό του στασίδι στὸ δεξιὸ χορό. Ἔπαιρνε, λοιπόν, δίπλα του τὴ μικρὴ Κάντιω, νὰ τοῦ κρατάῃ τὸ ἴσο, σὰν ἔψελνε. Ἔτσι, ἔλεγε τὰ τροπάρια ὅλα μὲ τὸν παππού. Τὸ «Νυμφίο», τὴ Μεγάλη Δευτέρα καὶ τὴ Μεγάλη Τρίτη, τὸ «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου» τὴ Μεγάλη Πέμπτη. Ὕστερα μαζὶ μ' ἄλλα κοριτσάκια κι' ἀγοράκια τοῦ σχολείου, ἔκαναν ἕναν κύκλο γύρω ἀπὸ τὸν Ἐπιτάφιο κι' ἔψελναν τὰ ἐγκώμια τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Κι' ἡ μικρὴ Καντιανούλα ἔκλαιγε ἀπὸ τὴ συγκίνηση, βλέποντας τὸ Χριστούλη νεκρὸ μέσα στοὺς πορτοκαλανθοὺς καὶ στὰ λεμονάνθια.

Ποῦ τὴν ἔβρισκες, ποῦ τὴν ἔχανες, κεῖνες τὶς μέρες· στὴν ἐκκλησιά... Νὰ συγυρίζῃ, νὰ στολίζῃ τὶς εἰκόνες, νὰ ψέλνῃ, νὰ πλέκῃ στεφάνια γιὰ τὸ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ.

Μὰ καὶ στὸ σπίτι δὲν ἔμενε ἥσυχη. Ἡ μητέρα εἶχε τόσες δουλειὲς κι' ἤθελε βοήθεια.

—Ἔλα, Καντιανή, νὰ μοῦ πλάσῃς ζυμάρι γιὰ τὰ τσουρέκια. Γέμιζε μυζήθρα τὰ καλτσούνια. Ἄλειψε ξύδι τὰ βαμμένα αὐγά, γιὰ νὰ γυαλίσουν καὶ νάναι ὄμορφα.

Τὸ κοριτσάκι ἦταν πολὺ προκομένο κεῖνες τὶς μέρες. Δὲν κουραζόταν, γιατὶ στὸν ἀέρα μύριζε κιόλας ἡ Λαμπρή. Ἡ Λαμπρὴ μὲ τὰ δῶρα της. Τὸ καινούργιο φουστάνι, τὴ λαμπαδίτσα μὲ τὶς μ' γάλες κορδέλλες, τὰ νόστιμα φαγητά, ποὺ τὰ ἔκανε νοστιμώτερα ἡ μεγάλη νηστεία. Σαρανταεπτὰ μέρες εἶχε νηστέψει καὶ ἡ μικρὴ Καντιανή: Ὅπως οἱ μεγάλοι.

Μὰ τί χαρούμενα ποὺ χτυπᾶνε τὰ σήμαντρα τὸ πρωῒ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Τὸ κοριτσάκι θὰ κοινωνήσῃ, θ' ἀκούσῃ τοὺς ὕμνους ποὺ ἔχουν πάρει κιόλας τὸ ἀναστάσιμο μήνυμα...

Καὶ τὸ βράδυ, ἐκεῖ στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ!...

Μά, ὄχι, δὲ σᾶς τὶς λέω ἀκόμα τὶς Πασχαλιάτικες θύμησές μου. Θὰ τὶς ἀφήσω γιὰ τὴν ἄλλη φορὰ ποὺ θάχετε κάμει Λαμπρὴ καὶ θὰ μπορῆτε νὰ τὶς συγκρίνετε μὲ τὶς δικές σας.

Σᾶς εὔχομαι λοιπόν, Καλὸ Πάσχα.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ Γιαγιὰ Καντιανὴ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ μαγεμένο αὐγὸ

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ γεννήθηκε σὲ μιὰ φωλιὰ ἕνα αὐγό. Μὰ τί αὐγό! Τόχε κάμει μιὰ κότα ὀμορφολεῖρα καὶ κακαρίστα ναζιάρικη, ποὺ τὴ θαύμαζαν ὅλοι στὸ κοτέτσι καὶ πρὸ παντὸς καμάρωναν γι' αὐτὴ ὅλες οἱ πουλακίδες ποὺ ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες εἶχε κλωσσίσει μέσα σ' ἕνα κοφίνι καὶ ὅταν βγῆκαν ἀπὸ τ' αὐγό τους, τὰ σκέπαζε στοργικὰ κάτω ἀπὸ τὶς ὁλόασπρες φτεροῦγες της.

—Εἶδες, ἔλεγαν οἱ πουλακίδες, τί ὄμορφη μάννα ἔχουμε; Ἔχει τόσο καμάρι ποὺ οὔτε κι ὁ κόκορας μας μ' ὅλο του τὸ μεγάλο λειρὶ καὶ τὴν οὐρά του μὲ τὶς ὁλόχρυσες φτεροῦγες, δὲν πιάνει μπάζα μπροστά της...

Τέλος πάντων ὅταν ἡ νοικοκυρὰ ποὺ εἶχε τὸ κοτέτσι κατέβηκε καὶ εἶδε τὸ αὐγό, γούρλωσε τὰ μάτια της ἀπὸ ἔκπληξη.

—Μωρέ, τί αὐγὸ εἶναι τοῦτο; Πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου βλέπω τόσο μεγάλο αὐγὸ καὶ τόσο ὄμορφο! Λὲς καὶ εἶναι ψεύτικο, ἀπὸ δόντι ἐλέφαντα. Μὰ θὰ τὸ μαζέψω καὶ θὰ τὸ δείξω στὶς γειτόνισσές μου νὰ τὶς κάμω νὰ σκάσουν ἀπὸ τὸ κακό τους...

Καὶ ἅπλωσε τὸ χέρι της νὰ τὸ πιάσῃ...

Μὰ τὸ αὐγὸ κουνήθηκε μόνο του μέσα στὴ φωλιὰ καὶ ἄλλαξε χρῶμα... Πῆρε ἕνα μουντὸ χρῶμα καὶ λίγο κάτω ἀπὸ τὴ μέση του ἄνοιξε ἕνα τόσο δὰ στοματάκι καὶ μίλησε:

—Δὲν εἶναι ἐγὼ ἀπὸ τ' αὐγὰ ποὺ κάθε μέρα μαζεύεις ἀπὸ τούτη τὴ φωλιά. Ἐγὼ εἶμαι ἕνα αὐγὸ μαγεμένο καὶ μπορῶ νὰ σὲ κάμω μεγάλη καὶ πλούσια, μὰ μπορῶ νὰ σὲ κάμω καὶ δυστυχισμένη... Ἀπὸ σένα καὶ μόνο ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία σου. Μόνη σου μπορεῖς νὰ ὑπογράψῃς τὴν καταδίκη σου.

Τάχασε ἡ κακομοίρα ἡ νοικοκυρὰ μὲ τὰ παράξενα ποὺ ἔβλεπε καὶ μὲ τὸ δεξὶ της χέρι, ποὺ εἶχε ἁπλώσει γιὰ νὰ πιάσῃ τ' αὐγό, ἔδωσε μιὰ δυνατὴ σβουριστὴ τσιμπιὰ στὸ ἀριστερό της χέρι...

Μὰ τὸ ἔνοιωσε πὼς δὲν κοιμόταν... Ξανακοίταξε τ' αὐγὸ καὶ τὸ εἶδε ξανὰ ἥσυχο καὶ ἀκίνητο μέσα στὴ φωλιά.

—Καὶ τί πρέπει νὰ κάμω; ρώτησε τ' αὐγὸ γιὰ νὰ γίνω πλούσια κι εὐτυχισμένη;

—Νὰ μὲ πάρῃς καὶ νὰ μὲ βάλῃς, εἶπε τ' αὐγό, παίρνοντας τώρα ἕνα χρῶμα πράσινο, σὰ νὰ τῆς ἔδινε ἐλπίδες, στὸ πιὸ πολύτιμο μέρος τοῦ σπιτιοῦ σου... Ἂν μὲ βάλῃς ἐκεῖ θὰ γίνῃς ἀμέσως εὐτυχισμένη... Ἀλλιῶς...

Τὸ αὐγὸ ξαναπῆρε πάλι τὸ χρῶμα του καὶ σώπασε...

—Ποιὸ εἶναι τὸ πιὸ πολύτιμο μέρος τοῦ σπιτιοῦ μου; ρώτησε ἡ νοικοκυρά.

Μὰ τὸ αὐγὸ δὲν ἀπάντησε.

Συλλογισμένη ἡ γυναίκα πῆρε τ' αὐγὸ μὲ πολλὴ προσοχὴ σὰ νάπαιρνε τὸ πιὸ πολύτιμο πρᾶγμα ποὺ ἔχει κανεὶς καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι της.

—Ποιὸ νὰ εἶναι, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της, τὸ πιὸ πολύτιμο μέρος τοῦ σπιτιοῦ; Ἄ, χωρὶς ἄλλο θὰ εἶναι τὸ δωμάτιο ποὺ κοιμόμαστε. Ἐκεῖ βρίσκουμε τὴν ἀνάπαψή μας ἀπὸ τὸν κόπο τῆς ἡμέρας καὶ κεῖ ἀνανεώνουμε τὶς δυνάμεις μας...

Πάνω λοιπὸν στὸ κρεβάτι της ἔβαλε τ' αὐγὸ καὶ τὸ ἄφησε... Μὰ τὸ βράδυ σὰ γύρισε εἶδε τὸ κρεββάτι της γεμᾶτο μικρὰ μικρὰ φιδάκια... Καὶ τ' αὐγὸ ποὺ τὰ ἔβγανε ἄσπρο ἄσπρο καὶ διάφανο σὰν τὴν ἀλήθεια τῆς εἶπε:

—Λάθος ἔκαμες... Δὲ σοῦ λέω πολύτιμο εἶναι τὸ κρεββάτι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τοῦ φέρνει τὴν ἀνάπαψη, μὰ τόσες φορὲς πάνω στὸ κρεββάτι σου σὲ τρῶνε οἱ ἔγνοιες καὶ μένεις ξάγρυπνη μ' ὅλες αὐτές... Τὰ φιδάκια αὐτὰ ποὺ βλέπεις εἶναι οἱ ἔγνοιες σου... Εἰ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 190)

Μὲ τοὺς Βυζαντινοὺς Ἁγίους

Ὁ δεύτερος ὄροφος τοῦ Βυζαντινοῦ μας Μουσείου εἶναι μιὰ ἱερὴ πινακοθήκη. Εἰκόνες ἁγίων σκεπάζουν τοὺς τοίχους, χειρόγραφα καλλιγραφημένα καὶ στολισμένα μὲ μικρογραφίες ἔχουν ἐκτεθῆ μέσα σὲ βιτρίνες. Χρυσόδετα Εὐαγγέλια, ἄλλα κλειστὰ κι ἄλλα ἀνοιγμένα, θυμίζουν στὸν ἐπισκέπτη τοὺς χρόνους ἐκείνους, τοὺς γεμάτους εὐλάβεια καὶ πίστη, πού ἄνθρωποι γεμάτοι ὑπομονὴ κι ἐνθουσιασμό, ἔπαιρναν στὸ χέρι τους τὸ φτερὸ ἢ τὸ πινέλο καὶ καλλιγραφοῦσαν καὶ ζωγράφιζαν τὰ θρησκευτικὰ κείμενα. Τότε πού τὰ μοναστήρια ἦταν καλλιτεχνικὰ ἐργαστήρια καὶ σχολεῖα κι οἱ αὐτοσχέδιοι ἐκεῖνοι ἁγιογράφοι νήστευαν μέρες καὶ νύχτες γιὰ νὰ ξεφύγουν ἀπ' τὰ ἐγκόσμια, ν' ἀνεβοῦν στὰ οὐράνια, νὰ νιώσουν τὴν ἔμπνευση νὰ κατευθύνη τὸ χέρι τους, καὶ τὴ θεία Χάρη νὰ κατεβαίνη καὶ νὰ φωτίζη τὸ νοῦ τους.

Ὁ Φάνης, πού εἶχε κιόλας κάνει τὴν πρώτη του γνωριμία μὲ τοὺς Βυζαντινοὺς Ἁγίους, ἦρθε κοντά μου καὶ χαμηλόφωνα, ὅπως μιλοῦν στὴν ἐκκλησία μὲ ρώτησε:

—Γιατί, θεία, δὲν ἔχουν ὑπογραφὲς αὐτὲς οἱ εἰκόνες; Γιατί ὁ ζωγράφος δὲν ἔβαλε τὸ ὄνομά του;

—Γιατὶ οἱ ἄνθρωποι, ἐκεῖνοι, ἀγόρι μου, δὲν εἶχαν φιλοδοξίες. Δὲν ἔμοιαζαν μὲ τοὺς ἄλλους καλλιτέχνες πού θέλουν ν' ἀναδείξουν τὸ ὄνομά τους, νὰ στερεώσουν τὴ φήμη τους. Μιὰ ἐπιθυμία μονάχα τοὺς φλόγιζε: Νὰ ὑπηρετήσουν τὸ Θεό. Νὰ δώσουν μὲ τὸ πινέλο τους μορφὴ στοὺς ἁγίους, στοὺς μάρτυρες, στοὺς προφῆτες, στὸν κόσμο τοῦ Παραδείσου.

—Καὶ γιατί εἶναι ἀγέλαστοι ὅλοι, κι ἀδύνατοι κι ὁ Χριστὸς τόσο αὐστηρός;

—Αὐτὴ ἦταν, Φάνη μου, ἡ ἀσκητικὴ ἀντίληψη τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων. Θυμᾶσαι τὸν Παντοκράτορα στὸ Δαφνί; Αὐστηρὸς ἀλλὰ καὶ μεγαλόπρεπος κρατεῖ στὸ χέρι του τὴν ἐπίγεια σφαῖρα. Νά κι ἐδῶ μιὰ ἀνάλογη εἰκόνα. Γιὰ πές μου τώρα τί σοῦ κάνει ἐντύπωση σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα; Τί χαρακτηρίζει ὅλες αὐτὲς τὶς εἰκόνες;

Ὁ Φάνης στάθηκε λίγο καὶ κοίταξε μὲ πολλὴ προσοχή.

—Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἔχουν φωτοστέφανο γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι καὶ πίσω τους ἕναν κάμπο χρυσὸ πού θὰ συμβολίζη ἀσφαλῶς τὸν παράδεισο.

—Ναί, σωστὰ τὰ λές. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ οἱ ζωγράφοι σπάνια βάζουν τοπία στὶς εἰκόνες τους. Πίσω ἀπ' τὶς μορφὲς ἁπλώνουν τὸ «χρυσὸ οὐρανό», ὅπως λέγεται καὶ τὸ φῶς τ' ἀκτινωτὸ γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων εἶναι τὸ ἁγιοστέφανο, τὸ στέμμα, νὰ ποῦμε, τῆς ἁγιωσύνης πού τοὺς χάρισε τὸ μαρτύριό τους.

—Ποιᾶς ἐποχῆς εἶναι αὐτὲς οἱ εἰκόνες, ρώτησε ὁ πατέρας τοῦ Φάνη. Πολὺ παλιὲς βέβαια.

—Ὄχι καὶ πάρα πολὺ παλιές, γιατὶ στὰ χρόνια τῆς εἰκονομαχίας καταστραφήκανε πάρα πολλὰ εἰκονίσματα. Αὐτὲς ἐδῶ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸν 11ο ὡς τὸ 15ο αἰῶνα. Οἱ ἄλλες αἴθουσες εἶναι τῆς Μεταβυζαντινῆς ζωγραφικῆς.

Στὴ δεύτερη αἴθουσα, μᾶς ξάφνιασαν τὰ ὡραῖα κι ἁρμονικὰ χρώματα, ὁ συνδυασμὸς ἰδιαίτερα τοῦ μπλὲ μὲ τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο καὶ τὸ μώβ.

—Τὰ περισσότερα ἔργα ἐδῶ, τοὺς ἐξήγησα εἶναι Κρητικῆς Σχολῆς τοῦ 16ου καὶ 17ου αἰῶνα. Προσέξετε, τώρα ἔχομε καὶ ὑπογραφές.

Ὁ Λεωνίδας διαβάζει «Χεὶρ Βίκτωρος». «Τζάντε, Δαμασκηνός».

—Εἶναι ὀνομαστοὶ Κρητικοὶ ζωγράφοι. Γιὰ δέστε τί ὡραία πού εἶναι αὐτὴ ἡ Ἁγία Αἰκατερίνη. Ἐκείνη ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Ὅλες αὐτὲς οἱ μορφὲς πού σιγὰ-σιγὰ παίρνουν πιὸ ἀνθρώπινη μορφή. Τὸ πνεῦμα τῆς Ἀναγεννήσεως πού εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὰ τελευταῖα Βυζαντινὰ χρόνια στὸ Μυστρᾶ, ἀνθίζει τώρα στὴν Κρήτη πού ἔχει δεχθῆ καὶ τὴ Δυτικὴ ἐπίδραση. Μὰ ἂς περάσουμε καὶ στὶς ἄλλες αἴθουσες, ἂς σκύψουμε καὶ στὰ ξυλόγλυπτα αὐτὰ ἀριστουργήματα.

—Τί ψιλοδουλεμένοι σταυροί! εἶπε ὁ Λεωνίδας. Χαρὰ στὴν ὑπομονή τους!

—Ἀριστούργημα, ξεφώνιζε κάθε στιγμὴ ἡ Μυρτώ. Σ' ἕνα κομμάτι τόσο δὰ ξύλο, ἔχουν σκαλιστῆ χιλιάδες μορφές. Καὶ τί πολυστόλιστες μίτρες, πατερίτσες καὶ δισκοπότηρα. Ὅλα τὰ πολύτιμα σκεύη τῆς Ἐκκλησίας. Ἀληθινὸς θησαυρός.

Στὴν τελευταῖα αἴθουσα τοῦ ὀρόφου εἴδαμε καὶ θαυμάσαμε τὰ ἱερὰ ἄμφια στολισμένα μὲ μαργαριτάρια καὶ χρυσοκέντητα σὲ βαρύτιμα ὑφάσματα τῆς Ἀνατολῆς.

—Ἔλα, Μυρτώ, νὰ δῆς ἕνα κέντημα πού ἔχει μεγάλη ἀξία, εἶπα στὴν ἀνηψιά μου καὶ τῆς ἔδειξα τὸν ὡραῖο ἐπιτάφιο πού εἶχε βρεθῆ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὸν ἔχει καύχημα τὸ Μουσεῖο μας.

Εἶναι ἕνα ὕφασμα πού σκεπάζεται ὁλόκληρο ἀπ' τὸ κέντημα. Στὴ μέση ὁ νεκρὸς Χριστὸς μὲ Ἀγγέλους στὶς τέσσαρες ἄκρες. Κι ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ ὁ Μυστικὸς δεῖπνος. Ὁ Χριστὸς δίνει τὸ ἀντίδωρο στοὺς Ἀποστόλους: «Τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμά μου».

Κι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά: Κρατᾶ τὸ ποτήριο: «Τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμά μου». Ὅλη δηλαδὴ ἡ Ἁγία Εὐχαριστία. Τὸ μυστήριο τῆς Ἁγίας Μεταλήψεως. Καὶ τί χρώματα ἁπαλά, γαλάζια, λευκά, γκρίζα, λεπτὲς ἀποχρώσεις πού κάνουν πιὸ ἱερὴ τὴν ἀτμόσφαιρα.

Τελειώσαμε τὸ κεντρικὸ κτίριο καὶ ἐπισκεφθήκαμε τὶς δυὸ πτέρυγες. Ἐκεῖ εἴδαμε καὶ μιὰ καινούργια αἴθουσα μὲ τὶς πιὸ διαλεχτὲς εἰκόνες πού φωτίζεται ἀπὸ ψηλὰ μὲ τὰ νέα συστήματα καὶ ἀναδείχνει πολὺ τὰ ἔργα πού περιέχει.

Στὶς αἴθουσες τῆς λαϊκῆς ζωγραφικῆς χαρήκαμε τὶς ἁπλοϊκὲς φαντασίες τοῦ λαοῦ μας. Θὰ σᾶς περιγράψω μιὰ εἰκόνα πού λέγεται ὁ τροχὸς τῆς ζωῆς. Ἕνας τροχὸς γυρίζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ἐπάνω σὲ ὅλες τὶς ἡλικίες. Ἐδῶ παιδάκι, ἐκεῖ ἔφηβος, πιὸ πέρα στὴν κορυφὴ τοῦ τροχοῦ, ἄντρας.

Ὅσο κατεβαίνει πιὸ γέρος. Καὶ στὸ τέλος καμπουριασμένος κι ἀσπρόμαλλος κοιτάζει μὲ τρόμο τὸ στόμα ἑνὸς θηρίου πού χάσκει μπροστά του καὶ παριστάνει ἀσφαλῶς τὸν Ἅδη.

Ἄλλη εἰκόνα, ἡ Θυσία τοῦ Ἰσαὰκ σὲ ὅλα της τὰ στάδια. Ἐδῶ τὸν ξυπνοῦν, τὸν ντύνουν, κι ἡ Σάρα κλαίει, πιὸ πέρα ἀνεβαίνει τὸ βουνὸ μὲ τὸ γαϊδουράκι φορτωμένο ξύλα καὶ στὴν κορφὴ ὁ Ἀβραὰμ ἑτοιμάζεται νὰ τὸν θυσιάση κι ὁ ἄγγελος ἐμφανίζεται καὶ τὸν σώζει.

Χαριτωμένη εἶναι καὶ τούτη πού λέγεται ἐξομολόγηση: Ἕνας ἁμαρτωλὸς λέει στὸν παπᾶ, γονατισμένος, τὶς ἁμαρτίες πού ἔχει κάνει. Καὶ σὲ κάθε του λέξη βγαίνει κι ἕνα φίδι ἀπὸ τὸ στόμα του. Τί ὡραῖα καὶ παραστατικὰ πού δίνεται ἡ ἰδέα πὼς ξαλαφρώνει κανεὶς ὅταν ἐξομολογεῖται τὰ σφάλματά του.

Ἑλένη Παρῆ

ΘΡΥΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ

Τὸ ἀηδόνι κελαηδάει μελωδικώτερα ἀπ' ὅλα τὰ ᾠδικὰ πουλιά. Τὸ κελάηδημά του μοιάζει μὲ τραγοῦδι. Καὶ ἐπειδὴ κελαηδάει πάντοτε τὴ νύχτα, μέσα στὴν ἡσυχία, ἀκούγεται καθαρώτατα καὶ εὐχαριστεῖ περισσότερο τὸν ἄνθρωπο.

Πολλοὶ μεγάλοι μουσικοὶ καὶ ποιηταὶ ἐθαύμασαν τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀηδονιοῦ καὶ τὸ ἐξύμνησαν. Ὁ Μπετόβεν πῆρε γιὰ βάση τὸ κελάηδημα τοῦ ἀηδονιοῦ καὶ συνέθεσε μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες «συμφωνίες» του.

Τὸ ἀηδόνι κελαηδάει ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη ὡς τὰ μέσα Ἰουνίου. Καὶ προπάντων κελαηδάει τὸ ἀρσενικό, ἐνῶ τὸ θηλυκὸ κλωσσάει τ' αὐγά του. Ὅταν βγοῦν τὰ μικρά, τότε ἀρσενικὸ καὶ θηλυκὸ ἀσχολοῦνται μὲ τὴ διατροφή τους καὶ δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ κελαηδοῦν. Τὸ κελάηδημα τοῦ ἀρσενικοῦ εἶναι μελωδικώτερο ἀπὸ τὸ κελάηδημα τοῦ θηλυκοῦ,

Ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια ἔχουν δημιουργηθῆ διάφοροι μύθοι γιὰ τὸν θαυμάσιο αὐτὸ μουσικὸ τοῦ βασιλείου τῶν πουλιῶν. Σπουδαιότεροι εἶναι οἱ παρακάτω.

α') Τὸ ἀηδόνι κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες ἦταν στὴν ἀρχὴ γυναίκα πού εἶχε ἄνδρα τὸν Ζῆθο καὶ γιὸ τὸν Ἴτυλο. Μιὰ μέρα σκότωσε τὸ γιό της κατὰ λάθος καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη της λύπη παρακάλεσε τὸ θεὸ νὰ τὴ μεταμορφώση σὲ πουλί. Ἀπὸ τότε τὸ ἀηδόνι θρηνεῖ κάθε ἄνοιξη μὲ τὸ μελωδικώτατο κελάηδημά του τὸν ἄδικο θάνατο τοῦ γιοῦ του.

β) Μιὰ βραδυὰ τοῦ Ἀπρίλη τὸ ἀηδόνι κοιμόταν σ' ἕνα φράχτη. Τὴ νύχτα ὅμως βλάστησε ἡ ἀγράμπελη καὶ τὸ αἰγόκλημα, πού ἦταν ἐκεῖ κοντά, τὸ περιτύλιξαν μὲ τοὺς βλαστούς τους καὶ δὲν τὸ ἄφηναν νὰ φύγη. Τὸ δυστυχισμένο πάλαιβε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις νὰ ξεφύγη, ἀλλὰ ἦταν ἀδύνατο. Κουρασμένο τότε ἀπὸ τὸν πολὺ κόπο ἔκανε ὅρκο ὅτι δὲν θὰ κοιμηθῆ πιὰ ποτὲ τὶς νύχτες τοῦ Ἀπρίλη, ἀλλὰ θὰ κάθεται ψηλὰ καὶ θὰ κελαηδάη ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωί. Γι' αὐτὸ τὸ ἀηδόνι κελαηδάει τὴ νύχτα.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Οἱ ἄνθρωποι ρίχτηκαν στὸ ἄλογό του ποὺ σηκώθηκε στὰ πισινά του πόδια.

Ὁ Μαλρέντυ ἔβγαλε τὸ περίστροφό καὶ βάρεσε στὸ ψαχνό.

Τοῦ φάνηκε πὼς δυὸ ἀπὸ τοὺς κακούργους ποὺ τοῦ εἶχαν ἐπιτεθῆ, ἔπεσαν.

Στὴν ἀναλαμπὴ τοῦ πυροβολισμοῦ, ἀναγνώρισε τὸν Μπὲν Τζόυς.

Δὲν πρόφτασε νὰ τὸν χτυπήσῃ κι' αὐτόν. Αἰσθάνθηκε ἕνα δυνατὸ πόνο στὸ πλευρὸ καὶ κύλησε χάμω, μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου του.

Ὡστόσο δὲν εἶχε χάσει ἐντελῶς τὶς αἰσθήσεις του.

Οἱ δολοφόνοι τὸν νόμιζαν σκοτωμένο καὶ κουβέντιαζαν ἐλεύθερα μεταξύ τους.

Αἰσθάνθηκε πὼς τὸν ἔψαχναν. Ἔπειτα ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια.

—Νάτο! Τὸ βρῆκα τὸ γράμμα.

—Μπράβο Τόμ!

Κι' ὕστερα τὴν φωνὴ τοῦ Ἄϋρτον ἢ Μπὲν Τζόυς.

—Δῶστο μου! Τώρα τὸ «Ντάνγκαν» εἶναι δικό μας.

—Καὶ τί κουρσάρικο ποὺ θὰ τὸ κάνωμε! Φίνο!

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος, ὁ Γκλένερβαν ἔμπηξε μιὰ φωνή.

—Περίμενε ν' ἀκούσης τὴν συνέχεια! εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ. Καὶ τώρα σεῖς, ἐξακολούθησε ὁ Μπὲν Τζόυς ἀρπάξτε τὸ ἄλογο! Σὲ δυὸ μέρες θὰ βρίσκωμαι πάνω στὸ «Ντάνγκαν». Σὲ ἕξη, θὰ ἔρθωμε στὸν ὅρμο Τούφολντ. Ἐκεῖ θ' ἀνταμωθοῦμε καὶ μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιά. Στὸ μεταξὺ ὁ μυλόρδος μας καὶ ἡ παρέα του θὰ εἶναι κολλημένοι στὴν λασπουριά...

—Καλὰ τοὺς τὴν κατάφερες Μπέν!

—Σῶπα κι' ἀκοῦστε με προσεχτικά. Ἐσεῖς θὰ περάσετε τὸ ποτάμι ἀπὸ τὸ γεφύρι τοῦ Κὲμπλπάϊαρ. Καὶ θἄρθετε νὰ μὲ βρῆτε στὴν ἀχτή. Ἐγὼ θὰ βρῶ τρόπο νὰ σᾶς μπάσω στὸ καράβι. Καὶ τότε θὰ κάνωμε καλὰ τὸ ἀνυποψίαστο τσοῦρμο, καὶ τὸ καράβι θὰ γίνῃ δικό μας.

—Ψυχή μου κουρσάρικο ποὺ θὰ γίνῃ τὸ «Ντάνγκαν», φώναξε κάποιος.

—Ἀπὸ τὸ στόμα μου τὸ πῆρες. Θὰ γίνωμε κύριοι ὅλου τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. Θὰ τρομοκρατήσωμε τὸ σύμπαν!

—Ζήτω τοῦ Μπὲν Τζόυς! φώναξε κάποιος.

Ἔφεραν τὸ ἄλογο τοῦ Μαλρέντυ, ὁ Ἄϋρτον τὸ καβάλλησε καὶ χάθηκε στὰ σκοτάδια.

Ὁ Μαλρέντυ ἂν καὶ θανάσιμα πληγωμένος ἄρχισε νὰ σέρνεται στὸ χῶμα. Ἤθελε νὰ φτάσῃ μὲ κάθε θυσία στὸ ἀμάξι, γιὰ νὰ μᾶς εἰδοποιήσει γιὰ τὸν θανάσιμο κίνδυνο ποὺ διατρέχαμε... Αὐτὴ εἶναι μὲ λίγα λόγια ἡ ἱστορία τοῦ Μὰκ Νάμπ.

—Τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί! ἔκανε μὲ συμπόνια ἡ λαίδη Ἕλενα. Νὰ δώσῃ ὁ θεὸς νὰ σωθῆ.

Ὁ Γκλένερβαν ἦταν ταραγμένος.

—Τότε θὰ μοῦ σκοτώσουν τὸ πλήρωμά μου, τοὺς ναῦτες μου, τὰ παιδιά μου! Θὰ πάρουν τὄμορφο καράβι μου καὶ θὰ τὸ κάνουν κουρσάρικο! Ἄ! Αὐτὸ μήτε γῆ μήτε οὐρανὸς μπορεῖ νὰ τὸ δεχτῆ! Τί νὰ κάνω θεέ μου! Τί νὰ κάνω.

—Πρέπει ν' ἀποφασίσωμε γρήγορα... εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ.

—Ναί. Πρέπει νὰ φτάσωμε στὴν ἀκτὴ πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀχρείους! εἶπε ὁ Παγανέλ.

—Πῶς ὅμως θὰ διαβοῦμε τὸν Σνόουϊ; ἔκανε ὁ Γουΐλσων.

—Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ θὰ τὸν διαβοῦν κι' αὐτοί. Ὑπάρχει φαίνεται μιὰ γέφυρα...

—Αὐτὴ ποὺ εἶπε ὁ Τζόυς.

—Πρέπει νὰ τὴν βροῦμε!

—Ναί... Πρέπει νὰ τὴν βροῦμε!

—Καὶ τὸν Μαλρέντυ τί θὰ τὸν κάνωμε;

—Θὰ τὸν σηκώσωμε στὰ χέρια! Θὰ φτιάσωμε ἕνα πρόχειρο φορεῖο.

—Ναί! Ὅτι δήποτε! φώναξε μὲ ἀπελπισία ὁ Γκλένερβαν. Μπορῶ ν' ἀφήσω τὸ πλήρωμά μου στὰ νύχια τοῦ Μπὲν Τζόυς;

Φυσικά, ἀφοῦ ὑπῆρχε γέφυρα θὰ τὴν περνοῦσαν. Τώρα,βέβαια, ὁ Μπὲν Τζόυς μπορεῖ νἄφηνε σκοποὺς ἐκεῖ, καὶ νὰ τοὺς παραφύλαγαν γιὰ νὰ τοὺς σκοτώσουν στὰ σίγουρα ὅταν θὰ ἐπιχειροῦσαν νὰ περάσουν.

Ἀλλὰ βέβαια δὲ μποροῦσαν πιὰ νὰ διστάσουν. Δὲν χωροῦσε πιὰ λιποψυχία.

—Μυλόρδε, εἶπε ὁ Τζών. Πρὶν ριψοκινδυνέψουμε ὅλοι σ' αὐτὴν τὴν γέφυρα, καλὸ εἶναι νὰ κάνῃ κάποιος ἀπὸ μᾶς μιὰν ἀναγνώριση. Αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά!

—Θὰ ἔρθω μαζί σου, Τζών! εἶπε ὁ Παγανέλις.

Οἱ ἄλλοι φυσικὰ τὸ δέχτηκαν καὶ οἱ δυὸ φίλοι ξεκίνησαν μὲ τὴν εὐχὴ ὅλων τῶν ἄλλων.

Μὲ τὶς ἀπαραίτητες προμήθειες οἱ δυὸ γενναῖοι φίλοι μας ξεκίνησαν γιὰ ἀναγνώριση. Τοὺς περίμεναν ὅλη τὴν ἡμέρα.

Ἦρθε καὶ τὸ βράδυ κι' ἀκόμα νὰ φανοῦν.

Ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν σοβαρά.

Τέλος κατὰ τὶς ἔντεκα, ὁ Οὐΐλσων πρῶτος τοὺς κατάλαβε ποὺ γύριζαν.

Ὁ Παγανέλις κι' ὁ Τζὼν Μάνγκς

—Νάτο! Τὸ βρῆκα τὸ γράμμα...

Τὰ δυὸ παιγνίδια ποὺ θὰ σᾶς δώσουμε σήμερα δὲν εἶναι καθαυτὸ παιγνίδια ἀλλά... ἂς τὸ ποῦμε, διασκεδαστικὲς ἐπιδείξεις ποὺ μπορεῖ νὰ κάμη ἕνας νέος ἢ μιὰ κοπέλλα σὲ κάποια συγκέντρωση...

Οἱ «ἀγράμματοι» τῆς Ρωσίας

Παίρνετε ἕνα χαρτὶ καὶ μολύβι καὶ ἀρχίζετε λέγοντας:

Σὲ 7 (καὶ γράφετε τὸ 7 στὸ χαρτὶ) πόλεις τῆς Ρωσίας ἐπικρατοῦσε μεγάλη πεῖνα. Καὶ ἡ Κυβέρνηση ἔστειλε στὸν ἔπαρχο 28 βαγόνια (γράφετε στὸ χαρτὶ τὸ 28):

Ὁ τμηματάρχης τῆς ἐπαρχίας κάνει τώρα τοὺς λογαριασμούς του. Γιὰ νὰ βρῆ πόσα βαγόνια θὰ στείλη σὲ κάθε πόλη πρέπει νὰ κάμη διαίρεση. Καὶ ὁ φίλος ποὺ μιλεῖ γράφει στὸ χαρτί:

28 : 1 καὶ λέει: Τὸ 7 στὸ
8 1 Μιὰ ἐπὶ ἑπτά, ἑπτὰ ἀπὸ 8,1. Καὶ γράφει τὸ ἕνα κάτω ἀπὸ τὸ ὀκτώ. Κατεβάζουμε καὶ τὸ 2 (τὸ 2 τὸ βάζει δίπλα στὸ 1 ὥστε νὰ σχηματισθῆ ὁ ἀριθμὸς 21. Καὶ προχωρεῖ. Τὸ 7 εἰς τὸ 21, 3, τρὶς ἑπτά, 21, ἀπὸ 21 τίποτε. Ἔτσι τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως εἶναι 13.

Ἀλλὰ σκέπτεται ὁ τμηματάρχης: ἀπὸ 13 σὲ κάθε ἀπὸ τὶς 7 πόλεις δὲν γίνεται. Κάτι λάθος ἔχει κάμει. Καὶ πάει στὸν Διευθυντή: Ὁ διευθυντὴς τοῦ λέει:

—Ἐγὼ δὲν ἔμαθα στὸ σχολεῖο διαίρεση. Ἔφτασα μόνο στὸν πολλαπλασιασμό: Ἐὰν 7Χ13 κάνει 28 τότε εἶναι σωστὸς ὁ λογαριασμός σου! Γράφει λοιπὸν τὸν ἀριθμὸ 13 καὶ ἀπὸ κάτω τὸ 7 καὶ λέει: τρὶς ἑπτὰ 21. Καὶ γράφει τὸ 21. Μιὰ ἐπὶ ἑπτά, ἑπτὰ καὶ γράφει τὸ 7 κάτω ἀπὸ τὸ 1 καὶ προσθέτει: 21 καὶ 7=28. Σωστὸς λέει ὁ λογαριασμός. Μὰ καὶ οἱ δυὸ βρίσκουν πὼς κάτι λάθος ἔχει γίνει. Καὶ πᾶνε στὸν Ἔπαρχο.

—Ἐγὼ τοὺς λέει αὐτὸς μόνο πρόσθεση ἔμαθα. Ἐὰν πάρουμε τὸ 13 ἑπτὰ φορὲς καὶ τὸ προσθέσουμε καὶ βροῦμε 28 τότε ὁ λογαριασμὸς σας εἶναι σωστός.

Βάζει λοιπὸν 7 φορὲς τὸ 13 τὸ ἕνα κάτω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ λογαριάζει: 3 καὶ 3,6, καὶ τρία, 9, καὶ 3, 12, καὶ 3, 15, καὶ 3, 18, καὶ 3, 21, ἀντὶ ὅμως νὰ γράψει τὸ 1 καὶ νὰ κρατήση τὰ δύο συνεχίζει τὴν πρόσθεση στὶς δεκάδες καὶ λέει· 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28. Καὶ γράφει 28. Σωστὸς τοὺς λέγει ὁ λογαρασμός.

Σχηματικὰ ἡ διαίρεση ἡ πρόσθεση καὶ ἡ ἀφαίρεση ἔχουν ὡς ἑξῆς:

```
28 : 7     – 13      13
21   13    Χ  7      13
           ————      13
             21      13
              7      13
             28      13
             ——      13
             28     ————
                     28
```

Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ τεμπέλη

Ὁ πατέρας κάνει παρατήρηση στὸ γιό του γιατὶ δὲν δουλεύει·

—Δὲν ἔχω καιρὸ νὰ δουλέψω τοῦ ἀπαντᾶ.

—Γιατί;

Καὶ ὁ νέος ἐξηγεῖ:

Ὁ χρόνος δὲν ἔχει 52 Κυριακές;

—Μάλιστα:

—Πρέπει λοιπὸν νὰ καθίσω 52 ἡμέρες. Καὶ γράφει ξεχωριστὰ Κυριακὲς 52. Δὲν πρέπει καὶ νὰ κοιμηθῶ 8 ὧρες τὴν ἡμέρα;

—Σύμφωνοι λέγει ὁ πατέρας.

8 ὧρεςΧ365 ἡμέρες συνεχίζει ὁ γιὸς μᾶς κάνουν 2920 ὧρες τὸ χρόνο.στὰ 24 μᾶς κάνουν: 121 ἡμέρες καὶ μᾶς μένει ὑπόλοιπο 16 ὧρες: Ἂς ποῦμε λοιπὸν 122 ἡμέρες γιατὶ κάποια μέρα μπορεῖ νὰ κοιμηθῶ λίγο περισσότερο. Καὶ γράφει ὕπνος· 122.

—Δὲν πρέπει, λέει, τώρα νὰ ἔχω καὶ λίγη ψυχαγωγία καὶ λίγη ἀνάπαυση;

—Σύμφωνοι, λέει ὁ πατέρας του! Εἶναι λίγες 6 ὧρες τὴν ἡμέρα;

—Ὄχι. 365 ἡμέρες Χ 6=2190 ὧρες, διὰ 24 μᾶς κάνουν 91 ἡμέρες. Ἔχουμε λοιπὸν ψυχαγωγία, ἀνάπαυση κλπ. 91 ἡμέρες.

Δὲν θέλω καὶ δυὸ ὧρες τὴν ἡμέρα φαγητὸ (πρωὶ - μεσημέρι - βράδυ, νὰ πλυθῶ, πρὸ τοῦ φαγητοῦ, νὰ πλυθῶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ φαγητὸ κλπ.

—Σύμφωνοι λέει ὁ πατέρας.

—2 ὧρες Χ 365=730 ὧρες, διὰ 24, 30 ἡμέρες: (Μένει καὶ ἕνα ὑπόλοιπο μὰ τὸ παραλείπω) Καὶ γράφει φαγητό: 30 ἡμέρες. Δὲν θέλω καὶ ἄλλες δυὸ ὧρες τὴν ἡμέρα νὰ βρίσκωμαι σὲ λεωφορεῖα, αὐτοκίνητα κλπ.;

—Σύμφωνοι! ἔχουμε λοιπὸν ἄλλες 30 ἡμέρες.

Καὶ γράφει: κυκλοφορία μὲ μεταφορικὰ μέσα 30 ἡμέρες...

—Τώρα, χριστιανὸς εἶμαι; Δὲν θὰ πάω καὶ στὴν ἐκκλησία; Δὲν θέλω, ἂς ποῦμε χονδρικὰ ἄλλες 240 ὧρες τὸ χρόνο γιὰ τὴν ἐκκλησία;

—Ἐν τάξει. Δηλαδὴ ἄλλες 10 ἡμέρες τὸ χρόνο γιὰ τὰ θρησκευτικά σου καθήκοντα.

—Λίγες εἶναι λέγει ὁ νέος· διατὶ κάνω καὶ τὴν προσευχή μου κάθε μέρα προτοῦ κοιμηθῶ. Ἂς εἶναι ὅμως δέκα ἡμέρες.

Ἄνθρωπος εἶμαι, ἐξακολουθεῖ. Δὲν θὰ ἀρρωστήσω καὶ 15 μέρες τὸ χρόνο;

—Ἐν τάξει τοῦ λέει ὁ πατέρας του... 15 ἡμέρες ἄρρωστος.

Καὶ ὁ νέος γράφει: Ἄρρωστος 15 ἡμέρες.

—Δὲν ὑπάρχουν καὶ 14 ἡμέρες ὑποχρεωτικῆς ἀργίας; Δηλαδὴ Πρωροχρονιά, Φῶτα, Καθαρὴ Δευτέρα, Μεγάλη Πέμπτη καὶ Μεγάλη Παρασκευή, Πάσχα, Δεύτερη ἡμέρα τοῦ Πάσχα, 25 Μαρτίου, ἡ ἑορτὴ τοῦ Βασιλέως, ἡ 15 Αὐγούστου, ἡ 26 καὶ ἡ 28 Ὀκτωβρίου, καὶ τὰ Χριστούγιννα;

—Μάλιστα, εἶπε ὁ πατέρας· ἔχουμε ἄλλες 14 ἡμέρες! Καὶ γράφει: Ἀργίες-ἑορτὲς 14 Καὶ προσθέτει: 364. Μᾶς μένει ἀκόμη μιὰ μέρα ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι πρωτομαγιὰ καὶ τὴν πρωτομαγιά, καθὼς ξέρετε δὲν ἐργάζονται.

Γιὰ νὰ σᾶς διευκολύνω νὰ ὁ λογαρισμὸς τοῦ τεμπέλη:

		ἡμέρες
Κυριακὲς		52
Ὕπνος	»	122
Ἀνάπαυση—ψυχαγωγία	»	91
Φαγητό	»	30
Κυκλοφορία μὲ μεταφορικὰ μέσα	»	30
Ἐκκλησία	»	10
Ἄρρωστος	»	15
Ἑορτὲς-ἀργίες	»	14
Τὸ ὅλον	»	364

ἦταν κι' οἱ δυό τους κατακουρασμένοι.

—Ἡ γέφυρα! Ἡ γέφυρα ὑπάρχει; ρώτησε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

—Ναί. Ἕνα γεφύρι ἀπὸ πλεχτὰ χόρτα εἶπε ὁ Τζὼν Μάνγκλς· ἀπὸ κεῖ πέρασαν ἡ κατάδικοι. Ἀλλά...,

—Ἀλλά;

—Ἀφοῦ πέρασαν ἔκοψαν τὸ γεφύρι. Δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ περάσωμε!

—Κατάρα! φώναξε ὁ Γκλίνερβαν.

ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

Δὲν ἦταν στιγμὴ γιὰ νὰ τὰ χάνουν. Ἔπρεπε νὰ δράσουν καὶ νὰ δράσουν τὸ γρηγορώτερο.

Ἀφοῦ τὸ γεφύρι εἶχε καταστραφῆ, ἔπρεπε νὰ βροῦν ἄλλον τρόπο νὰ περάσουν τὸ ποτάμι.

Γιατὶ ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ νὰ φτάσουν στὴν Τούφολντ —Μπέϋ πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸν Μπὲν Τζόϋς καὶ τὴ συμμορία του·

Ὡστόσο τὰ νερὰ τοῦ ποταμιοῦ ποὺ εἶχε φουσκώση ἀπὸ τὶς τελευταῖες βροχὲς δὲν ἔλεγαν νὰ κατέβουν· τὸ ἐναντίο, ἦταν ὁρμητικὰ κι' ἀγριεμμένα σὰν τὰ νερὰ τῶν Βουνήσιων χείμαρρων.

Γιὰ νὰ ἐπιχειρήση κανεὶς νὰ διαβῆ τέτοιο ποτάμι θάπρεπε νὰ ἔχη ἀποφασίσει τὴν ζωή του...

—Θέλετε νὰ προσπαθήσω νὰ διαβῶ τὸ ποτάμι κολυμπώντας; ρώτησε ὁ Τζὼν Μάνγκλς.

—Ὄχι Τζών. Σὲ χρειαζόμαστε! Σκέψου πὼς εἶσαι ὁ πλοίαρχός μας. Ἂν πνιγῆς, ποιὸς θὰ κυβερνήση τὸ καράβι;

Αὐτὰ τὰ εἶπε ὁ Γκλένερβαν, γιατὶ ἦταν ὁ μόνος τρόπος νὰ συγκρατήση τὸν ριψοκίνδυνο νέο.

Ἡ μέρα πέρασε μὲ μεγάλη ἀγωνία.

Τοῦ κάκου ὁ Γκλένερβαν γύριζε καὶ ξαναγύριζε στὴν ὄχθη. Κι' ἕνας χείμαρρος ἀπὸ λάβα νὰ ξεχύνονταν ἀντὶ γιὰ τ' ἀφρισμένα ἐκεῖνα νερά, ὁ Σνόουϊ δὲν θᾶταν περισσότερο ἐπικύνδινος.

Ὡστόσο κι' ὅλο τὸ διάστημα, ἡ λαίδη Ἔλενα μὲ τὶς συμβουλὲς τοῦ ταγματάρχη, περιποιόταν τὸν πληγωμένο ναύτη ὅσο καλύτερα μποροῦσε.

Ὁ Μαλρέντυ, γύριζε σιγὰ σιγὰ στὴ ζωή. Ὁ Μακ Νάμπας βεβαίωνε πὼς κανένα σπλάχνο δὲν εἶχε πάθει σοβαρὴ ζημιά, κι' ὅτι γρήγορα θὰ γινόταν καλά.

Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως, εἶχε χάσει τόσο πολὺ αἷμα, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ σηκώνη μήτε τὸ χέρι του. Ἡ λαίδη Ἔλενα εἶχε ἐπιμείνει νὰ τὸν μεταφέρουν στὸ δικό της διαμέρισμα στὸ ἁμάξι κι' ὁ καημένος ὁ Μαλρέντυ ἦταν πολὺ στενοχωρημένος ποὺ εἶχε βγάλει τὶς δυὸ κυρίες ἀπὸ τὶς βολές του. Ἀκόμη τὸν στεναχωροῦσε ἡ ἰδέα πὼς ὁ λόρδος ἀργοποροῦσε ἐξ αἰτίας του.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ἡ φυστικιὰ τὸν Ἀπρίλη

Τὸ μῆνα αὐτὸ ἀνθίζει ἕνα ἀπὸ τὸ -ιὸ εὐλογημένα δένδρα τοῦ ἑλληνικοῦ περιβολιοῦ, ἡ φυστικιά. Ἡ φυστικιὰ ποὺ θέλει τόσες λίγες φροντίδες, τόσα λίγα ἔξοδα, ποὺ φυτρώνει σὲ ὅλα τὰ ἐδάφη, ἀκόμη καὶ στ' ἁλμυρά, τὰ στεγνὰ ποὺ τὰ ξεραίνουν οἱ θαλασσινοὶ ἄνεμοι, καὶ ποὺ ὡστόσο ὁ καρπός της εἶναι χρυσάφι. Στὸ περιβόλι μας, πρέπει νὰ φροντίζωμε νὰ ἔχωμε καὶ ἀρσενικὸ δέντρο φυστικιᾶς. Ἂν καθυστερήση στὸ ἄνθισμα τὸ θηλυκὸ δέντρο, γιατὶ δὲν εἴχαμε ἀρσενικὸ στὸ περιβόλι, μαζεύομε ἀπὸ ἄλλο περιβόλι ἢ δενδροκομεῖο μερικὰ ἀρσενικὰ ἄνθη ποὺ μόλις ἀρχίζουν νὰ τινάζουν τὴν σκόνη τους, καὶ τ' ἁπλώνουμε σὲ χαρτὶ ἀδιάβροχο σ' ἕνα δωμάτιο μὲ ἥλιο ποὺ ν' ἀερίζεται καλά. Τινάζομε πολλὲς φορὲς τὴν ἡμέρα τὰ τσαμπιὰ καὶ τοὺς ἀλλάζομε θέση. Ἁπλώνομε τὴ σκόνη γιὰ ν' ἀερίζεται, σὲ ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τοῦ χαρτιοῦ.

Ἅμα ξεραθῆ, τὴν φυλᾶμε σὲ μπουκάλι ποὺ κλείνει μὲ γυάλινο βούλωμα. Κι' ὅταν ἀνθίζουν τὰ δέντρα, τὴν τινάζομε πρωὶ-πρωὶ μόλις ἐξατμισθῆ ἡ δροσιά, ἀπὸ λίγη στὸ κάθε δέντρο. Αὐτὴ θὰ βοηθήση νὰ δέσουν τὰ φυστίκια. Ὡστόσο ἂν ἔχομε φυτέψει καὶ φυστικὲς τύπου Γ ποὺ ἀνθίζουν μαζὶ μὲ τὰ θηλυκὰ δέντρα, δὲν χρειάζεται τὸ σκόνισμα ποὺ εἴπαμε.

Ὅταν βλαστήση ἡ φυστικιὰ καὶ μεγαλώσουν κάπως οἱ καρποί, ψεκάζομε τὰ δέντρα μὲ ἕνα πολτὸ ποὺ γίνεται μὲ 2 ὀκάδες ἀσβέστη, 1 ὀκὰ θειϊκὸ χαλκό, μισὴ ὀκὰ κατράμι 1 ὀκὰ θειάφι, μισὴ ὀκὰ Δ.Δ.Τ., 80 δράμια πυκτὸ καπνοζούμι, μισὴ ὀκὰ ἀρσενικὸ μόλυβδο καὶ 100 ὀκάδες νερό.

Ὕστερα ἀπὸ 10 μέρες, ξανακάνομε ψεκασμὸ γιὰ δεύτερη φορά. Κι ὕστερα ἀπὸ 10 πάλι, γιὰ τρίτη φορά. Μ' αὐτὸ τὸ φάρμακο καταπολεμοῦνται ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τῆς φυστικιᾶς ποὺ φέρνουν τὶς ἀρρώστειες καὶ μαζὺ μ' αὐτὲς τὸ εὐρύτομο καὶ τὸ σκόρο ποὺ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι.

Ο ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Κολοκυθάκια. Εἶναι τὸ πιὸ δροσερό, τὸ πιὸ εὐχάριστο τὸ πιὸ νόστιμο χορταρικὸ τοῦ καλοκαιριοῦ.

Εἶναι καλοκαιρινὸ φυτὸ γιατὶ δὲν ἀντέχει στὸ κρύο καὶ γι' αὐτὸ σπέρνεται Μάρτιο ἢ Ἀπρίλη.

Κλιμακωτὰ εἶναι δυνατὸ νὰ σπέρνεται ὥς τὸν Μάϊο.

Τὸ κολοκύθι μπορεῖ νὰ προβλαστηθῆ στὸ τζάκι.

Παραχώνονται οἱ σπόροι στὸ κοπρόχωμα, κι' ὅταν φυτρώσουν, πέρνομε τὰ φυτὰ ἕνα ἕνα μὲ τὸ φτιαράκι μὲ τὸ χῶμα στὴ ρίζα καὶ τὰ φυτεύομε στὸ ὁριστικὸ μέρος τῆς βραγιᾶς.

Γιὰ νὰ φυτέψωμε κολοκυθάκια, σκάβομε βαθειὰ τὸ χῶμα καὶ ὕστερα τὸ χωρίζομε σὲ βραγιὲς μακρυὲς ὥς 5 μέτρα καὶ πλατειὲς ἕνα.

Τὸ νερὸ πρέπει νὰ τρέχη ἐλεύθερα καὶ νὰ ποτίζη καλὰ τὴ ρίζα. Ποτίζομε μέρα παρὰ μέρα καὶ γιὰ τοῦτο βραγιὲς καὶ σαμάρια πρέπει νὰ γίνονται μὲ χῶμα πατημένο γιὰ νὰ μὴ παρασυρθῆ ἀπὸ τὸ νερό.

Θὰ δώσωμε καὶ προσοχὴ στὸ σπόρο. Εἶναι καλύτερα νὰ τὸν παίρνομε μόνοι μας, ἀπὸ κολοκύθια καλὰ δεύτερης σοδειᾶς.

Προτοῦ τὸν φυτέψομε, τὸν ἀφήνομε ἀπὸ βραδὶς νὰ φουσκώση στὸ νερό, ἢ μιὰ-δυὸ μέρες σὲ ἀχώνευτη κοπριὰ ποὺ εἶναι καλύτερα. Φυτεύομε σὲ ἀπόσταση μέτρου. Στὸ κάθε λακάκι βάζομε ἕνα-δυὸ σπόρους. Φυτεύομε μὲ μικρὸ σκαλιστήρι. Προσέχομε στὴ βραγιὰ νὰ φυτεύωμε πρὸς τὴ δεξιὰ ἄκρη τῆς βραγιᾶς. Πρίν, ποτίζομε χορταστικὰ τὸ χῶμα ὥς νἄρθη στὸ ρογό του. Ποτίζομε πάλι ὅταν φυτρώσουν οἱ σπόροι.

Πρὶν περάση βδομάδα, βλέπομε νὰ ξεπετάγωνται φυλλαράκια. Ὅταν αὐτὰ γίνουν 4-5 ποτίζομε πάλι χορταστικά.

Ὕστερα ἀπὸ 4-5 μέρες, σκαλίζομε τὸ χῶμα βγάζομε τ' ἀγριόχορτα κι' ἀφήνομε σὲ κάθε τόπο τὸ πιὸ ζωηρὸ φυτό.

Σκαλίζομε βαθειὰ τὴν πρώτη φορὰ μὲ μεγάλο σκαλιστήρι. Ἂν εἶναι σκληρὸ τὸ χῶμα ὅταν σκάβομε τὴν βραγιά, πρὶν ἀπὸ τὸ φύτεμα, σκορπίζομε ἄφθονη χωνεμένη κοπριὰ καὶ χημικὸ λίπασμα 6—8—8 στὸ δεύτερο σκάλισμα.

Ρίχνομε ἀπὸ μιὰ δαχτυλίθρα λίπασμα γύρω ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ φυτοῦ.

Δυὸ-τρεῖς μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ δεύτερο σκάλισμα, ποτίζομε καὶ πάλι χορταστικά. Πάντως δὲν εἶναι σωστὸ νὰ ποτίσωμε ὕστερα ἀπὸ τὸ λίπασμα γιατὶ τὸ χῶμα πρέπει νὰ ἀερισθῆ κάπως.

Ὕστερα ἀπὸ κάθε κόψιμο κολοκυθιῶν (κάθε 2-3 μέρες) ποτίζομε. Ἂν εἶναιμεγάλη ἡ ζέστη, καὶ κάθε δεύτερη μέρα. Ἔτσι τὸ λίπασμα λυώνει σιγὰ σιγὰ καὶ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὶς ρίζες. Ὅταν μαζεύομε κολοκύθια πρέπει νὰ κόβωμε μαζὶ καὶ τὸ φύλλο τους. Ἔτσι καθαρίζεται ἡ κολοκυθιὰ καὶ δίνει καινούργια βλαστάρια μὲ κολοκύθια.

Τὰ πρῶτα κολοκύθια πρέπει νὰ κόβωνται πολὺ μικρὰ καὶ νὰ πετιοῦνται.

Τὰ κολοκύθια προσβάλλονται κυρίως, τὶς ὑγρασίες τοῦ φθινοπώρου ἀπὸ μπάστρα, καὶ γι' αὐτὸ θέλουν ἄφθονο καὶ χορταστικὸ θειάφισμα.

Προσβάλονται ἀκόμη κι ἀπὸ τὴν μελίγκρα, ποὺ παρουσιάζεται σὰν καπνιά.

Ποτίζομε τότε μὲ καπνοζούμι καὶ σαπουνόνερο ἢ χρησιμοποιοῦμε ἁπλῆ νικοτίνη μὲ θειϊκὴ 40 ο)ο.

Τὰ ἔντομα ποὺ λέγονται λαμπρίτσες (ἔχουν καβούκι κόκκινο μὲ τελεῖες) τρῶνε τὴν μελίγκρα καὶ εἶναι ὠφέλιμα.

Ἀλλὰ καὶ ὁ κρεμμυδοφάγος (κολοκυθᾶς) ἀφανίζει τὶς μικρὲς κολοκυθιές. Τότε θέλουν ξερίζωμα. Φυτεύομε γιὰ παραπέρα ἄλλον σπόρο.

Σπόρος. Ἀφήνομε στὴν κολοκυθιὰ τὰ δεύτερα κολοκύθια, καλὰ κι εὔρωστα. Ὅταν κιτρινίσουν τὰ κόβομε καὶ τὰ ξεραίνομε στὴ στέγη. Ὅταν ξεραθοῦν καλά, κόβομε πέντε πόντους ἀπὸ κάθε ἄκρη καὶ κρατᾶμε τὴ μέση. Ἀπ' αὐτὴ παίρνομε τοὺς σπόρους καὶ τοὺς ξεραίνομε στὸ χαρτὶ χωρὶς νὰ τοὺς πλύνωμε. Ὅταν ξεραθοῦν, τοὺς φυλᾶμε σὲ σακούλι σὲ μέρος δροσερό, ποὺ νὰ ἀερίζεται καλά.

Ὁ μπάρμπα Μῆτρος

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΝΩΝ ΑΥΓΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 175)

καὶ Σίβας. Ἡ Συρία θεὰ Ἀφροδίτη γεννήθηκε ἀπὸ ἕνα αὐγὸ ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὶς ὄχθες τοῦ Εὐφράτη. Ἀπὸ αὐγὸ γεννήθηκε καὶ ἡ Ἑλένη καὶ οἱ Διόσκουροι.

Μὰ αὐτὴ ἡ ἐξήγηση δὲ στηρίζεται πάνω σὲ ἀποδείξεις.

Πιὸ σωστὸ φαίνεται πὼς τὰ αὐγὰ τοῦ Πάσχα ἔχουν τὴν ἀρχή τους στὸ γεγονὸς πὼς ἐξ αἰτίας τῆς νηστείας οἱ νοικοκυρὲς μάζευαν πολλὰ αὐγά, καὶ καθὼς τὰ εἶχαν ἄφθονα τὰ μοίραζαν καὶ γιὰ δῶρα. Τὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν φαίνεται πὼς ἔχει τὴν ἀρχή του ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ θρησκεία. Καθὼς ξέρετε ἀπὸ τὴν ἱερή σας Ἱστορία, ὁ Θεὸς τιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους γιατὶ δὲν ἐλευτέρωσαν τοὺς Ἑβραίους. Καὶ τοὺς ἔστειλε τὶς δέκα πληγὲς τοῦ Φαραώ. Ἡ τελευταία πληγὴ ἦταν νὰ πεθάνουν τὰ πρωτότοκα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ ἄγγελος λοιπὸν τοῦ Κυρίου εἰδοποίησε τοὺς Ἑβραίους νὰ σφάξουν ἕνα ἀρνὶ ἑνὸς χρόνου καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ βάψουν τὶς πόρτες τους. Ἀκόμα τοὺς εἶπε, τὸ ἀρνὶ αὐτὸ νὰ τὸ ψήσουν στὴ σούβλα χωρὶς νὰ τοῦ σπάσουν τὰ κόκκαλα, ἢ νὰ τὸ τεμαχίσουν. Νὰ ζυμώσουν ἀκόμα ψωμιὰ χωρὶς προζύμι καὶ νὰ βράσουν χόρτα πικρά.

Σὲ ἀνάμνηση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος οἱ Ἑβραῖοι δημιούργησαν τὴ γιορτὴ τοῦ Πάσχα. Καὶ Πάσχα σημαίνει πέρασμα καὶ ἐλευθερία ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς δουλείας. Τὸ Πάσχα οἱ Ἑβραῖοι ἔσφαζαν τὸ ἀρνὶ καὶ μὲ τὸ αἷμα του ἔβαφαν τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν των ὅπως τότε στὴν Αἴγυπτο. Καὶ τὰ ἀρνιὰ τὰ ἔψηναν στὴ σούβλα.

Πιστεύεται λοιπὸν πὼς τὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν ἀπὸ κεῖ ἔχει τὴν ἀρχή του. Ὅπως καὶ τὸ ἀρνὶ ποὺ ψήνομε στὴ σούβλα.

Πρέπει νὰ πῶ ἐδῶ πὼς πολλὲς φορὲς ἔβαφαν τὰ αὐγὰ καὶ χρυσὰ καὶ μὲ ἄλλα χρώματα. Καὶ τὰ πρόσφεραν καὶ δῶ καὶ στὴν Εὐρώπη γιὰ δῶρα.

Τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου τὰ παιδιὰ λένε, γυρίζοντας στὰ σπίτια τὴν «Ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου»: «Πές μας, Λάζαρε, τί εἶδες εἰς τὸν Ἅδη ποὺ ἐπῆγες;». Καὶ στὰ παιδιὰ δίνουν «γιὰ τὸν κόπο τους» αὐγά.

Ἀπὸ τὸ ἔθιμο τοῦτο εἶναι καὶ ἡ γνωστὴ παροιμία:

Ποτέ του αὐγὸ δὲν ἔδωσε
Οὔτε τ' Ἁγιοῦ Λαζάρου.

Καὶ τὴν παροιμία αὐτὴ τὴ λένε γιὰ τοὺς πολὺ τσιγκούνηδες καὶ τοὺς σπαγγοραμμένους ποὺ δὲν δίνουν σὲ κανέναν οὔτε τὴ... θέρμη τους.

*

«ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ»

«Ψημένους σπόρους»

—Μαμά: Κώστα γιατί πετᾶς κάτω τοὺς ψημένους σπόρους;

—Κώστας; Γὰ νὰ φυτρώσουν μαμά.

Ἀπορία

Πότε πῆρε τὸ ὄνομά της ἡ Ὀρεστιὰς τῆς Θράκης καὶ ἀπὸ ποῦ;

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Φιλώτεια: Ἡ γιορτὴ τῆς 25 Μαρτίου πανηγυρίσθηκε μὲ πραγματικὴ μεγαλοπρέπεια στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» τοῦ χωριοῦ μας. Αὐτὸ ποὺ εἴδαμε ἦταν πραγματικὰ κάτι τὸ ζωντανό, κάτι τὸ πρωτοφανὲς γιὰ τὸ χωριό μας. Στὴ σκηνὴ πρώτη βγῆκε ἡ Ἀρχηγὸς δὶς Καίτη Μητσοπούλου καὶ μᾶς μίλησε γιὰ τὴ διπλῆ γιορτὴ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Θρησκείας. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα πατριωτικὸ τραγοῦδι ἀπὸ τὴν χορωδία τοῦ Σ.Π. ἄνοιξε ἡ αὐλαία. Ἕνα περίφημο ταμπλώ, ἡ «Ἐλευθερία», φάνηκε μπρὸς στὸ κατάπληκτο κοινό. Παίχτηκε ἔπειτα τὸ πατριωτικὸ δρᾶμα «Μεγάλη Μάννα Ἑλλάδα», καὶ ἐμφανίστηκαν δυὸ ἀκόμη ταμπλὼ καὶ παίχτηκαν δυὸ ἄλλα δράματα πατριωτικά: «Ἡ Δόξα στὸ Σοῦλι» καὶ «Ἱστορία».

Διακρίθησαν ἀπὸ τὰ παιδιά. Οἱ Παλληκαρᾶ Θεοκτίστη, Φιλιοπούλου Θεοκτίστη, Σταμματιάδου Κατ., Καραδοσίδου Ἀννούλα, Δολαπτσῆ Βασιλ., Γκίνου Πασχαλ. Ἀντωνίου Μαρία, Δολαπτσῆ Κατίνα, Κανελλόπουλος Παναγιώτης, Γκάγκας Δημήτριος, Τσορδόγλου Κων)νος, Καραγιοβανίδης Δημήτρ., Παπαδημητρίου Φώτιος, Λαζαρίδης Νικόλαος, Ἰσβορεινὸς Δημήτρ., Δολαπτσῆς Νικόλαος, Μητσόπουλος Παναγιώτης, Κεβόπουλος Δημήτριος.

Ὅλο τὸ Σπίτι ἦτο στολισμένο πολὺ ὄμορφα. Ὄχι μόνον ἡ αἴθουσα ἀλλὰ καὶ ὁ αὐλόγυρος εἶχε μιὰ γιορταστικὴ ὄψη.

Φιλώτεια: «Σήμερα Κυριακὴ 21-3-54 τὰ παιδιὰ τῆς χορωδίας μας μαζὶ μὲ τὴν Ἀρχηγό μας καὶ πολλὰ κορίτσια καὶ ἀγόρια πήγαμε στὸ γειτονικὸ χωριὸ Ριζοχῶρι καὶ ψάλαμε στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Μὲ μεγάλη κατάνυξη παρακολούθησαν οἱ κάτοικοι τοῦ Ριζοχωρίου τὴ λειτουργία καὶ ἔμειναν ἐνθουσιασμένοι γιὰ τὴν τόσο καλὰ ὀργανωμένη χορωδία μας. Γεμᾶτοι χαρὰ γυρίσαμε στὸ χωριό μας».

Τὰ παιδιὰ τῆς χορωδίας

Πετρωτά: Καὶ γιὰ δευτέρα φορὰ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ μας» μὲ τὴν ἀκούραστη ἀρχηγό μας δίδα Λευκοθέα Καραγιάννη, ἐπισκεφθήκαμε τὸ Φυλάκιο Ὠμέγα καὶ παραδώσαμε στοὺς ἀκρίτες μας μιὰ Σημαία καὶ τοὺς προσφέραμε γλυκά, τσιγάρα κ.λ.π.

Μετὰ τὴν παράδοση τραγουδήσαμε καὶ χορέψαμε χοροὺς πατριωτικοὺς καὶ τὸ ἀπόγευμα γυρίσαμε χαρούμενοι.

Ἐπίσης τὴν 25 Μαρτίου τὸ πρωῒ πήγαμε στὴν ἐκκλησία. Ἔπειτα καταθέσαμε στέφανο εἰς τοὺς πεσόντας καὶ τὸ ἀπόγευμα παίξαμε τὸ δρᾶμα «Μπουμπουλίνα» ποὺ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ εὐχαρίστησε ὅλο τὸ χωριό, μετὰ συνεχίσαμε μὲ χοροὺς καὶ τραγούδια πατριωτικά.

Π.Δ.

«ΑΡΑΤΕ ΠΥΛΑΣ»

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 183)

Εἶναι πολὺ παλιὰ συνήθεια στὸ νησὶ ἀφοῦ γίνη ἡ περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου σὲ ὅλο τὸ χωριό, στὸ γυρισμό, νὰ κλείνουνται οἱ πόρτες τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ νὰ μὴν ἀφήνεται στὸν ἐπιτάφιο νὰ μπῆ μέσα. Γίνεται μιὰ ἀναπαράσταση τῆς καταβάσεως τοῦ Σωτῆρα στὸν Ἅδη, ὅπως εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση. Τότε ὁ παπᾶς πλησιάζει τὴν πόρτα τὴ χτυπάει καὶ διατάσσει:

—Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Ὁ ἐκκλησάρης ποὺ εἶναι μέσα καὶ παριστάνει τὸν Ἅδη ρωτάει μὲ πολλὴ αὐθάδεια:

—Τὶς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;

Τρεῖς φορὲς διατάσσει ὁ παπᾶς καὶ τρεῖς φορὲς ρωτάει ὁ Ἅδης.

Μὰ τὴν τρίτην φορὰ ὁ παπᾶς μὲ τὰ πόδια του καὶ μὲ τὰ χέρια του χτυπάει τὴν πόρτα καὶ τὴν ἀνοίγει διὰ τῆς βίας λέγοντας:

—Κύριος τῶν δυνάμεων αὐτὸς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Καὶ τότε ὁ ἐπιτάφιος μπαίνει νικητὴς στὸ ναό!

Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν τελετουργία εἶχε γίνει εἰδικώτατος ὁ μπάρμπα Κώστας. Ὑποκρινόταν τόσο καλὰ τὸν ἀντάρτη Ἅδη ποὺ δὲν ἤθελε νὰ ἀναγνωρίση τὸ δεσπότη καὶ κύριο, ποὺ πραγματικὰ τρόμαζε τὸ ἐκκλησίασμα μὲ τὶς τρομερὲς ἐκεῖνες ἐρωτήσεις του: Τὶς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;

Καὶ τὸ χρόνο αὐτὸ πρωῒ-πρωῒ τὸ Μεγάλο Σάββατο ὁ μπάρμπα Κώστας βρισκόταν στὴ θέση του, ἕτοιμος νὰ κάμη τὸν Ἅδη: Καθισμένος στὴν πόρτα τοῦ ἄδειου ἀλλὰ ὁλοφώτιστου ναοῦ περίμενε νὰ ξαναγυρίση ὁ ἐπιτάφιος καὶ εἶχε τὸ ἐπίσημο ὕφος κυριάρχου: Δὲν ἦταν πιὰ ὁ φτωχὸς καντηλανάφτης μὲ τὸ κεφάλι κάτου. Καθόταν ξεσκούφωτος στὸ κατώφλι καὶ ἔλεγε:

—Ἐγὼ εἶμαι. Δὲν δέχουμαι κανένα μέσα... Οὔτε τὸ Βασιλέα...

Σὲ λίγο ἡ ἱερὴ λιτανεία πλησιάζει στὴν ἐκκλησιά. Ὁ μπάρμπα Κώστας ἔχει κλείσει τὶς πόρτες. Στὴ μικρὴ πλατεία ἔχει σταθῆ ἡ πομπή... Ἡ ψαλμωδία ἔχει σταματήσει.

Ὁ γέρο-οἰκονόμος ἀργὰ-ἀργὰ ἀλλὰ μὲ ἀρκετὴ δυναμη —τοὺς εἶχε ζωηρέψει ὅλους τόσα χρόνια ὁ ζωηρὸς τρόπος τοῦ μπάρμπα Κώστα—φώναξε:

—Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Ἀμέσως ἀκούστηκε ἀπὸ μέσα ἡ τραχειὰ φωνὴ τοῦ Ἅδη:

—Τὶς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;

Τὸ εἶπε τόσο ὄμορφα ποὺ πολλοὶ σιγοψιθύρισαν:

—Ἔχει ὄρεξη φέτος ὁ Ὁλλαντέζος.

Μερικοὶ μάλιστα, καὶ ἰδίως οἱ ναῦτες, δοκίμασαν ἔκπληξη ἀπὸ τὴν αὐθάδικη πρόκληση τοῦ Ἅδη καὶ ἑτοίμαζαν νὰ χοντρὰ τους ραβδιὰ γιὰ νὰ πάρουν μέρος στὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ ἐκβιάσουν τὶς πόρτες.

Καὶ ὁ παπᾶς τὴν τρίτη φορὰ φώναξε τὸ «ἄρατε» ἐπιτακτικώτερα σὰ νὰ ἤθελε νὰ κατανοήση τὴν τελευταία ἀντίσταση τοῦ Ἀδάρχου. Καὶ ταυτόχρονα ἔσπρωξε μὲ ἀσυνήθιστη δύναμη τὶς πόρτες καὶ μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὰ πόδια ἐνῷ τὸν ἐπιφημοῦσε τὸ ἐκκλησίασμα. Οἱ πόρτες ἄνοιξαν πέρα γιὰ πέρα μὲ πάταγο φοβερὸ ποὺ ἄλλοτε δὲν εἶχε ξανακουστῆ. Καὶ ἔλαμψαν οἱ πολυέλαιοι τῆς ἐκκλησιᾶς. Ὁ παπᾶς ἔψαλλε μπαίνοντας στὴν ἐκκλησιὰ τὸ «ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος» ὅταν ξαφνικὰ ἀκούστηκαν φωνές, φωνὲς ἀπελπισίας.

Ὁ μπάρμπα Κώστας συνεπαρμένος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ ρόλο του ξέχασε ὕστερα ἀπὸ τὴν τρίτη ἐρώτηση νὰ παραμερίση καὶ δέχτηκε τὴν πόρτα κατάμουτρα στὰ σαγόνια του. Καὶ ἔπεσε κάτω στὶς πλάκες καὶ βρόντησε σὰν τὸ περνάρι ποὺ ξερριζώθηκε ἀπὸ καταιγίδα. Μὰ τὸ πάθημα του δὲν ἦταν σοβαρό.

Ὁ μπάρμπα Κώστας ἦταν γερὸ κόκκαλο. Πέντε φορὲς θαλασσοπνιγμένος.

Ἡ ἱερὴ τελετὴ ἐξακολούθησε μὲ τάξη καὶ τέλειωνε μὲ τάξη. Καὶ αὐτὴ ἡ διαρπαγὴ τῶν λαμπάδων ἔγινε καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ μὲ τακτικὴ ἀταξία...

Ὥστοσο τοὺς νησιῶτες λύπησε πολὺ τὸ πάθημα τοῦ μπάρμπα Κώστα, ποὺ ἀφοῦ τὸν περιποιήθηκαν τὸν ἔστειλαν στὸ σπίτι του.

—Καὶ ἐδῶ ἐναυάηθα, ἔλεγε λίγες μέρες ἀργότερα πικραμένος γιὰ τὴν τύχη του ὁ ἀγαθὸς μπάρμπα Κώστας, ὁ Ὁλλαντέζος ἁπλὸς καντηλανάφτης πιὰ τῆς ἐκκλησιᾶς μὲ διπλὰ τὰ σημεῖα τῶν διπλῶν ναυαγίων του. Τὸν Ὁλλανδικὸ σκοῦφο του καὶ τὰ χωρὶς δόντια σαγόνια του. Τώρα, ὅμως δὲν ἔμενε πιὰ στὴν καλύβα του. Κατοικοῦσε σ' ἕνα πιὸ ὄμορφο κελλὶ ποὺ τοῦ ἔχτισαν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησιᾶς μέσα στὸ κηπάρι τοῦ ναοῦ καὶ ὅπου πέρασε τὰ γηρατεῖα του ἀγαπημένος ἀπ' ὅλους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΩΡΑΙΤΙΔΗΣ
(Διασκευή)

Ὁ Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾶ:

—Πῆρα πολλὲς συνεργασίες φίλων μου γιὰ
τὴν σελίδα τῶν σπαζοκεφαλιῶν. Τὶς διαβί-
βασα ὅλες στὸν συντάκτη τῆς στήλης.
—Ἀπὸ τὰ σκίτσα ποὺ πῆρα αὐτὲς τὶς τε-
λευταῖες 15 μέρες δὲν ξεχώρισα δυστυχῶς
κανένα. Οὔτε ἕνα δὲν ἦταν καλό!
—Πῆρα καὶ πολλὲς πεννομαχίες. Καμμιὰ
ὅμως δὲ θεωρήθηκε ἄξια δημοσιεύσεως. Δὲν
τὶς βρῆκα ἔξυπνες. Ὁ φίλος μου μάλιστα ὁ
Βουκελᾶτος ποὺ μοῦ ἔστειλε τὸ ἀναγνωρί-
ζει πὼς οἱ δικές του δὲν εἶναι οὔτε ἔξυπνες
οὔτε κουτές.
—Οὔτε τὰ τόσα «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ πῆ-
ρα κρίθηκαν ἄξια γιὰ δημοσίευση
—Τὸ ποίημά σου γιὰ τὴν «Βασίλισσά
μας», Βασίλη Μπακατσῆ, καλὸ βέβαια καὶ
δείχνει πὼς ἐσεῖς τὰ παιδιὰ τῆς παιδό-
πολης Ἁγίου Ἀνδρέα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ
παιδιὰ τῶν ἄλλων παιδοπόλεων καὶ τῶν
«Σπιτιῶν τοῦ παιδιοῦ» νοιώθετε μιὰ βαθειὰ
εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴ Βασίλισσά μας, τὴ με-
γάλη μάννα τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας.
Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶναι τεχνικὸ ποίημα.
—Πῆρα κι αὐτὲς τὶς τελευταῖες 15 ἡμέρες
πολλές, πάρα πολλὲς συνεργασίες: Ἀπ' αὐ-
τὲς ξεχώρισα ὅσες ἦταν ἀφιερωμένες στὶς ἅγιες
μέρες ποὺ μᾶς ἔρχονται. Καὶ ἀπὸ τὶς ἄλλες
ξεχώρισα τὶς καλλίτερες. Δυσκολεύτηκα πολὺ
στὸ ξεκαθάρισμα γιατὶ αὐτὴ τὴ φορά,
πῆρα πολλές, πάρα πολλές, συνεργασίες κι
ἐλάχιστες—δυὸ-τρεῖς—δὲν ἦταν καλές. Αὐτὴ
τὴ φορὰ ποιοτικὰ οἱ συνεργασίες τῶν φί-
λων μου ἦταν ἀνώτερες ἀπὸ κάθε ἄλλη
φορά· Ἀπὸ τὸν πρῶτο στῖβο στέλνω γιὰ
δημοσίευση στὸ σημερινὸ φύλλο ἀφιερωμένο
στὸ Πάσχα τὶς συνεργασίες:
«Θλιμμένη μάννα» τοῦ Μ. Χ., «Ἀναστά-
σιμες νότες» τοῦ Ι. Διδονάκη, «Ἀνάσταση
στὸ χωριό μου» τοῦ Ἀλ. Μακρυλάκη, «Στὸ
Γολγοθᾶ» τοῦ Ἀλ. Φερτάκη, «Ἀναστάσεως
ἡμέρα» τοῦ Ι. Λαζ. Λιόντου, «Ἀνάσταση
στὸ χωριό μου», Βασ. Μπακατσῆ «Ἀνά-
σταση» Γιώργου Πακέλου
Ἀπὸ τὰ ἄλλα ξεχωρίζω: Ἀθανασία: Τὸ
στέλνει ὁ Εὐάγγελος Τσάκαλος. Εἶναι πολὺ
καλό. Τόσο καλὸ ποὺ φοβᾶμαι μὴ δὲν εἶναι
δικό του καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Πρὶν ξεκινήσουν γιὰ τὴν ἐκστρατεία
θυμοῦμαι στοῦ χωριοῦ μας τὴν πλατεῖα,
τὸν Ψάρο, τὸν Μαρῆ καὶ τὸν Ζωγράφο,
ἀκίνητους μπροστὰ στὸν φωτογράφο,
ἕνα λεπτὸ μονάχα πρὶν τοὺς πάρει·
κι ἦταν γεμάτοι λεβεντιὰ καὶ χάρη.
Ἔτσι θὰ μείνουν στὴ φωτογραφία
—μιὰ πρώτης τάξεως ἐπιτυχία—
γιὰ πάντα νέοι, γελαστοὶ κι ὡραῖοι.
Κι ὅσες χρονιὲς καὶ μῆνες κι ἂν κυλήσουν
τὶς λυγερὲς μορφές τους δὲν θὰ σβύσουν.

Εὐάγγελος Κ. Τσάκαλος
Γ. Λαμίας

Ξεχωρίζω ἀκόμα τά:
«Σκοτεινιάζει» τοῦ Ντίνου Πασ. Κολίτση:
Καὶ τὰ ἄλλα του ἀρκετὰ καλά. Θὰ πρέπει νὰ
«δουλεύῃ» μὲ περισσότερη ὑπομονὴ τὸ στί-
χο του. «Ἀπὸ τὸ κούρσεμα τοῦ χρόνου»
τοῦ Θεοδόση Μοσχόπουλου: Θὰ ἦταν πολὺ
καλὸ ἂν ὁ φίλος μου προσπαθοῦσε νὰ δου-
λέψη τὸ στίχο του καὶ τὸ ἔκανε πιὸ σύντομο.
Ἂς προσπαθήση. «Τὸ γατάκι» Γεωργίου Στ.
Γκόνη (πολὺ καλὸ). «Ἂν ἄκουγε» τοῦ Πάνου Μαθιώτη (ἀρκετὰ καλό»· «Ὁ πατέρας φθάνει» τοῦ Νίκου Ἀβέρκιου· θέλει λίγο διόρθωμα ὁ στίχος· «Γέρνει ὁ ἥλιος» τοῦ Ἠλία Λεντάκη, «Ἦρθες πανώρια ἄνοιξη» τοῦ Ι. Βουκελάτου, «Ἡ χτεσινὴ βροχὴ» Παναγιώτη Κυριακούλη, «Βουνήσιος» τοῦ Παν. Μαθιώτη, «Φεγγαρόλουστη νύχτα» τοῦ Παράσχου Κουντουράκη, «Ἡ Ἄνοιξη» Νικ. Μιχ. Κατσένη, «Ἕνας περίπατος στὸν Ἕβρο» τοῦ Ἀλ. Μακρυλάκη, «Ἀρετούλα» Θ. Σενίτη.

Τὸ μαγεμένο αὐγὸ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 184)

ναι ἀκόμα καὶ οἱ κακὲς σκέψεις σου ποὺ κάνεις κάθε τόσο ξαπλωμένη ἐδῶ πάνου... Μὰ μὴ φοβᾶσαι θὰ τὰ πάρω μαζί μου... Καὶ ρουφῶντας τὰ φιδάκια ἄρχισε νὰ κυλάη κατὰ τὴ φωλιά...

Ἡ γυναῖκα τὸ πῆρε ξωπίσω...

—Νὰ σὲ πάρω τοῦ εἶπε πάλι στὸ σπίτι νὰ δοκιμάσω ἄλλη μιὰ φορά;...

—Νὰ μὲ πάρης! εἶπε τὸ αὐγό... Ἀλλὰ σοῦ λέω πὼς ἂν κι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν μὲ βάλης στὸ πιὸ πολύτιμο μέρος τοῦ σπιτιοῦ σου, τότε δὲν θὰ σοῦ μένη παρὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα νὰ δοκιμάσης... Καὶ τότε σὰν ἀποτύχης γιὰ τρίτη φορὰ ὑπογράφεις τὴν καταδίκη σου...

Ξαναπῆρε τ' αὐγὸ ἡ γυναῖκα καὶ τὸ ἔφερε στὸ μαγεριό της. Ἐδῶ εἶπε φτιάνω τὸ φαγητό μας ποὺ μὲ κρατεῖ σὲ δύναμη καὶ στὴ ζωή... Ἐδῶ θὰ τὸ βάλω τ' αὐγό...

Καὶ πραγματικὰ τὸ ἔβαλε. Βγῆκε γιὰ λίγο ἔξω καὶ ξαναγύρισε. Θαύμασε αὐτὴ τὴ φορὰ γιατὶ μπροστὰ στὴ στιά της ἦταν ἕνα ἀρνάκι κάτασπρο ποὺ βέλαζε γλυκὰ γλυκά...

—Πέτυχα, εἶπε στ' αὐγό, ποὺ κυλιόταν δίπλα στ' ἀρνί...

—Πάλι λάθος ἔκαμες! εἶπε τ' αὐγό. Μὰ μιὰ καὶ ἡ στιὰ ἔχει κι αὐτὴ κάτι πολύτιμο σοῦ ἔδωσα ἕνα ἀρνί... Μὰ ἕνα ἀρνὶ περισσότερο, ἕνα ἀρνὶ λιγώτερο δὲν φέρνει στὸν ἄνθρωπο τὴ μεγάλη εὐτυχία.

Ἔτσι εἶπε τ' αὐγὸ καὶ ξανακύλησε κατὰ τὴ φωλιά του...

Τὸ ξαναπῆρε τώρα ἡ γυναῖκα καὶ τὸ πῆγε στὸ εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ...

—Ἐδῶ, εἶπε, πρέπει νὰ εἶναι, καὶ πραγματικὰ εἶναι τὸ πιὸ πολύτιμο πρᾶγμα στὸ σπίτι.

Καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τὸ σταυρό της πῆγε νὰ κοιτάξη τὶς δουλειές της...

Ὅταν ξαναγύρισε εἶδε τ' αὐγὸ κατακόκκινο στὴ θέση του... Γύρισε καὶ τὴν κοίταξε. Πέτυχες τῆς εἶπε... Τὸ πολυτιμότερο πρᾶγμα στὸν ἄνθρωπο εἶναι ὁ θεὸς καὶ τοῦτο δῶ τὸ εἰκονοστάσι εἶναι ἕνα μνημεῖο ἀφιερωμένο στὸ Θεό... Κοκκίνησα γιὰ νὰ σοῦ θυμίσω τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, ποὺ θὰ τὴν γιορτάσουμε αὐτὲς τὶς ἡμέρες... Βλέπε με ἐδῶ καὶ νὰ προσεύχεσαι στὸν Κύριο... Τὶς ἔγνοιες στὶς πῆρα μαζί μου...Ὅταν ἔχης πίστη στὸ Θεὸ δὲ θὰ σὲ βασανίζουν οἱ ἔγνοιες... Τὸ ἀρνὶ ποὺ σούδωσα εἶναι μιὰ ὑπόσχεση πὼς δὲν θὰ λείψη τίποτα ἀπὸ τὸ σπίτι σου μὲ τὴ βοήθεια πάντα τοῦ θεοῦ καὶ τὴν τίμια ἐργασία σου...

Τὸ αὐγὸ δὲν ξαναμίλησε, οὔτε ξανακουνήθηκε. Μὰ ἀπὸ τὸ σπιτικό αὐτὸ δὲν ἔλειψε ποτὲ ἡ εὐτυχία, ποὺ εἶναι ὁ καλλίτερος πλοῦτος γιὰ τὸν ἄνθρωπο... Καὶ ὅλοι ἐκεῖ ἔζησαν καλὰ καὶ μεῖς καλλίτερα.

Ἡ Ἀνέμη

✱ Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ✱

Στὴν Καλαμάτα ἱδρύθηκε ὁ Σύλλογος «Ἀτρόμητα Ἑλληνόπουλα». Ἀντιπρόσωπός τους ὁ μαθητὴς Βύρων Β. Χαρίτσης, Ἀριστοδήμου 26 Καλαμάτα.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΕΛΙΚΩΝΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

Πρὸ ἡμερῶν ἔγινε μία ὡραιοτάτη γιορτὴ μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ «Ἑλικῶνος» Σερρῶν, εἰς τὴν ὁποίαν μίλησε ὁ Πρόεδρος τοῦ συλλόγου μὲ θέμα «Οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἐπιδιώξεις μας».

Ὁ διαγωνισμὸς τοῦ ἰδίου συλλόγου εἶχε τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα:

Βραβεῖα:

1ον) Λυμπερόπουλος Δημήτριος, Ἀθῆναι, 2ον) Καλιάγκος Ζήσης, Τσοτύλιον Κοζάνης.

Ἐπαινοῦνται:

1ον) Κανδηλάπτης Ἀριστείδης, Τσοτύλιον, 2ος) Πάσχος Θάνος, Ἔδεσσα.

Εἰς τὴ διήγημα βραβεύεται μόνον ὁ Τάσος Μανθόπουλος, Σέρραι καὶ ἐπαινοῦνται οἱ Μαραγκάκης Βασίλειος, Σέρραι καὶ Εὐαγγελόπουλος Χρῆστος, Μεσοχώριον Σερρῶν. Τὰ βραβεῖα ἐστάλησαν.

Ὁ Σύλλογος «Ὀλυμπιακὸν Φῶς», παρατείνει τὸν προκηρυχθέντα λογοτεχνικὸν διαγωνισμό του (φύλλον 100), 15 ἡμέρας ἀκόμη.

—Εἰς τὸ Μιντιλόγλι Πατρῶν ἱδρύθηκε σύλλογος μὲ τὸν τίτλο «Μιμηταὶ τοῦ Χριστοῦ». Πρόεδρος ὁ Φώτιος Β. Γούλιαμης, ἀντιπρόεδρος Νικ. Μακρῆς, Γραμματέας Ἰωάννης Σπυρόπουλος καὶ ταμίας Κων. Θωμᾶς.

Ἀνακοίνωσις τοῦ Συλλόγου «ΑΙΝΟΣ» Κεφαλληνίας

Ὁ Σύλλογος «ΑΙΝΟΣ» γνωστοποιεῖ ὅτι: Τὰ καθήκοντα τοῦ προέδρου ἀνέλαβε ὁ Κωνσταντᾶτος Σπυρίδων (ΣΤ' τάξεως Γυμνασίου) διότι ὁ Θεμιστοκλῆς Λαζαρῆς φεύγει γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ὁ δὲ Γεώργιος Η. Γουλιμῆς παραιτήθηκε καὶ τὴ θέση του πῆρε ὁ Γεράσιμος Παραμερίτης.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΓΛΑΡΟΣ»

Ὁ Σύλλογος «Γλάρος» μετὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ νέου συμβουλίου του, προκηρύσσει πανελλήνιο διαγωνισμὸ μὲ τὰ ἑξῆς θέματα:

1ον. θέμα. Πεζό: Γιατί Ἐσταυρώθη Ποίημα: Ἡ ἄνοιξις, Σκίτσο ἡ σφραγίδα τοῦ συλλόγου: 2ον θέμα. Πεζό: Ἐλεύθερο. Ποίημα Πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον. Σκίτσο. Ὁ λόφος τοῦ Γολγοθᾶ. Προθεσμία συμμετοχῆς 50 μέρες ἀπὸ σήμερα. Θὰ ἀπονεμηθοῦν βραβεῖα. Ἑκάστη συμμετοχὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ 2000 δρ. τουλάχιστον, νὰ ἀποστέλλεται δὲ στὴν ἑξῆς διεύθυνση: Ἰωάννην Χρ. Λαμπράκην Ἁλμυρὸν Μαγνησίας.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

(Μὲ τ' ἀρχικὰ καὶ τὰ τρίτα γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζονται τὰ ὀνόματα δυὸ βουνῶν κοντὰ στὰ Γιάννενα):

1) Χώρα τῆς Μ. Ἀσίας, 2) Νησὶ τῶν Κυκλάδων, 3) Τὸ οὐράνιον τόξον, 4) Ἐθνικοὶ εὐεργέτες, 5) Θαλασσινὰ πουλιά, 6) Ἱερὸς χῶρος, 7) Ἀρχηγὸς μυθολογικῆς ἐκστρατείας.

Ἰ. Στεργίου, Κόνιτσα.

ΤΑ ΠΑΓΩΤΑ

Δυὸ μητέρες καὶ δυὸ θυγατέρες κάθησαν σ' ἕνα ζαχαροπλαστεῖο, παρήγγειλαν τρία παγωτὰ καὶ ἔφαγαν ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ ἕνα. Πῶς γίνεται αὐτό ;

Ὀρ. Τσιαμούρας, Καρδίτσα.

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Α							
	Α						
		Α					
			Α				
				Α			
					Α		
						Α	
							Α

Μόνον ὁριζόντια: 1) Ποταμὸς τῆς Μακεδονίας. 2) Θεσσαλικὴ πόλις στὴ γενική. 3) Ἐξασφαλίζεται μόνο μὲ μεγάλα ἔργα. 4) Εἶναι ὁ οὐρανὸς τῆς Ἑλλάδος. 5) Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου. 6) Προστατεύει τοὺς ναυτικούς. 7) Ἕνας ἀπὸ τοὺς «Σωματοφύλακας» τοῦ Δουμᾶ. 8) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.

Γ. Καλούσης
Λέρος

ΣΥΛΛΑΒΙΚΟ ΚΥΒΟΛΕΞΟ

Κάθετα καὶ ὁριζόντια: 1) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος. 2) Πόλη τῆς Γαλλίας. 3) Ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς τοῦ Μωϋσῆ.

Χρ. Ἀρχοντίδης, Θεσ/νίκη

ΓΡΙΦΟΣ

Νὰ διαβασθῇ: Ὕπνος + Ὕπνος + Ὕπνος + Ὕπνος + Ὕπνος + Ὕπνος

Στ. Παπαθέμελης, Θ/νίκη

ΠΟΣΑ ΕΙΧΕ ;

Ρώτησαν ἕναν χωρικὸ πόσα σπίτια εἶχε τὸ χωριό του. Κι' αὐτὸς ἀπάντησε: Ἂν διπλασιάσετε ὅσα ἔχει καὶ προσθέσετε κι' ἀπ' τὰ μισὰ τὰ μισά, θὰ ἔχῃ 72.

Π. Μουτζούρης, Κακόρρευμα.

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ὡραῖο ζῶο οἰκιακὸ
εὐθὺς θὰ σχηματίσῃς
ἀρκεῖ ποτάμι ἱσπανικὸ
νὰ ἀναγραμματίσῃς.

Γλυκειὰ Μαντόνα

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

β— — μ—δ—ν πρ—ττ— —ν
Τὸ εἶπεν ὁ Κλεόβουλος.

Β. Γαζῆς, Λευκάδα

ΚΥΒΟΛΕΞΟ

. . . . Σ
. . . Σ .
. . Σ . .
. Σ . . .
Σ . . . .

1) Ἀρχαῖο ἀμυντικὸ ὅπλον, 2) Ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἴσα - ἴσα, 3) Τὰ ξεχνοῦν συνήθως οἱ εἰσπράκτορες, 4) Αὐτὸς μένει στὴν πόλη, 5) Ἀρχαῖος νομοθέτης.

Δημ. Ἀλεξανδρῆς

ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Θέλω φωτιὰ νὰ ζεσταθῶ
ἂν ὅπως εἶμαι μείνω
τὸν τόνο μου μετακινῶ
καὶ ἕνα ζῶο οἰκιακὸ
θὰ δῇς εὐθὺς νὰ γίνω

Παν. Ζάννης, Κακόρρευμα

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 104

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Γνωστὴ μάρκα ρολογιῶν. Σύνολον ὡρισμένων μονάδων. 2) Σηκώνω. Ὁ Ἀνώτατος ἄρχων. 3) Ὁ καθένας. Ἀγγλικὸς τιμητικὸς τίτλος. 4) Εἶδος γλυκίσματος. Συμπεραίνει. 5) Ἡ θάλασσα στὴν ἀρχαΐζουσα. Ἔδρασαν στὸν συμμοριτοπόλεμο. Σχηματίζονται ἀπὸ στάσιμα νερά. 6) Νότα. Μέρος τοῦ λιμανιοῦ. Ἄρθρο στὴ δοτική. 7) Λεκὲς ἀπὸ αἷμα. 8) Ὁ σκῶρος στὴν καθαρεύουσα. Ἐκλέγεται στὰ καλλιστεῖα. 9) Ἀρχικὰ δημοσίας ὑπηρεσίας. Ὅρος τοῦ σκακιοῦ. 10) Δὲν λείπουν ἀπὸ τὰ συμβόλαια. Τὸ καμάρι τοῦ πατέρα. 11) Γνωστὴ μάρκα προϊόντων τοῦ λαδιοῦ. Γυναικεῖον χαϊδευτικὸν ὄνομα στὴ γενική.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Κατάρα. 2) Πρόθεσις μὲ ἀπόστροφο. Ἀσφαλίζει τὰ σπίτια μας. Φωνῆεν καὶ σύμφωνον. 3) Διάσημος μουσουργὸς (ἀνάποδα). Φόρμα, καλούπι. 4) Ἀσιατικὸ κράτος. Παράγουν γάλα. 5) Ἕνα ἀγρίμι. Βιβλικὸ πρόσωπο. Ἀόριστος ἀντωνυμία. 6) Ὁλόκληρο. 7) Ἀρχαῖο φωτιστικὸν μέσον. Καὶ οὕτω καθεξῆς. Τρωκτικόν. 8) Ἄλαλη, βωβή. Ἐθνικὸν σύμβολον. 9) Ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρες. Ὀλιγαρκής. 10) Μισὴ ἀξία. Περιτοιχισμένος χῶρος στὴν Ὀλυμπία, ὅπου ὑπάρχουν τὰ κυριώτερα μνημεῖα τέχνης τῆς ἀρχαιότητος. Δικά σου. 11) Ἡ αὐγή.

Ἄκις Ἀνθέμιος

ΛΥΣΕΙΣ 103 ΤΕΥΧΟΥΣ

ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Θήρα 2) Ρόδος 3) Αἴξ.

ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΣ

Κ	Ο	Λ	Ω	Ν	Ι	Α
Π	Ο	Λ	Ω	Ν	Ι	Α
Κ	Υ	Δ	Ω	Ν	Ι	Α
Ρ	Α	Ψ	Ω	Δ	Ι	Α
Λ	Α	Κ	Ω	Ν	Ι	Α
Τ	Ι	Μ	Ω	Ρ	Ι	Α

ΑΣΤΕΡΙ

Τ   Ι   Ν
Α Π Ω
Α Σ Π Ι Σ
Α Ο Η
Σ   Σ   Σ

ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

1) Φάρος, 2) Μόδα, 3) Σῶμα, 4) Μαῦρος, 5) Κακός.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Γ-ράμμος, 2) Ρ-εβέκκα, 3) Ἕ-βρος, 4) Β-ίτσι, 5) Ἑλ-βετία, 6) Ν-αύπλιον, 7) Ἀ-θλητισμὸς = ΓΡΕΒΕΝΑ.

ΡΟΜΒΟΣ

Β
Π Α Σ
Π Ο Ρ Ο Σ
Π Ο Λ Υ Λ Α Σ
Β Α Ρ Υ Τ Ο Ν Ο Σ
Σ Ο Λ Ο Μ Ο Σ
Σ Α Ν Ο Σ
Σ Ο Σ
Σ

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁ Καπνός.

ΗΜΙΤΕΛΕΣ

1) Ὅμηρος, 2) Γκόλφω, 3) Ἰταλία, 4) Ἐκλογή, 5) Μιχαήλ, 6) Ἀλήτης.

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ

Εἶναι παιδί μου.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 103.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Γαλλία, 2) Βιαστής, 3) Τερπνά, 4) Νάτριον, 5) Σημαία, 6) Ἑρμίνα, 7) Οὐρανός, 8) Τήνιος, 9) Πιστόλι, 10) Αἴσιαι.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Σκούπα, 2) Ἀρετή, 3) Μπράσο, 4) Λεπτά, 5) Ἰόνιον, 6) Ἀδάνα, 7) Ἑστία, 8) Παστέρ, 9) Μίνως, 10) Ντρίλι, 11) Ντόρα, 12) Τσόντα.

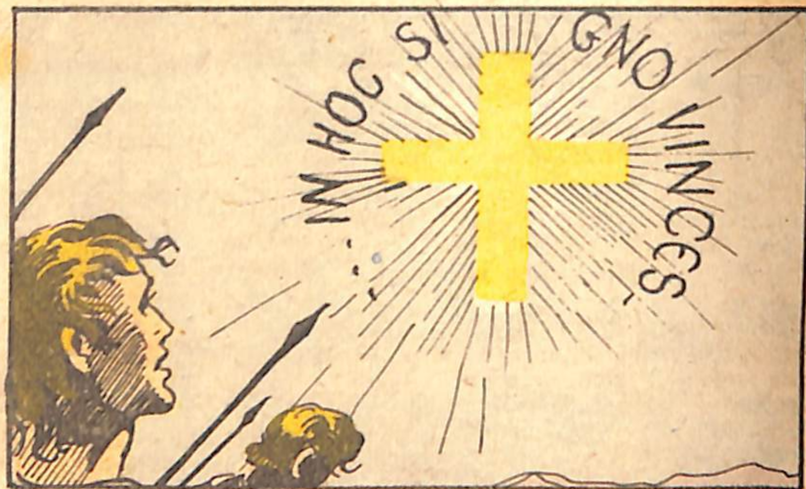
'ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ

37.—Προσευχήθηκε ὥρα πολλή, ἐνῶ ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή, οἱ σκουτάριο ἄλλαζαν γιὰ τὸ μεσημέρι. 'Ο Μάρκελλος ποὺ εἶχε σειρὰ γιὰ τὴ φρούρηση εἶδε τὸν Κωνσταντῖνο νὰ βγαίνη ἀπ' τὴ σκηνὴ σὰν ὑπνωτισμένος.

'Ο ἥλιος μεσουρανοῦσε, λούζοντας τὸ στρατόπεδο μ' ἕνα φῶς χρυσό. Κανένα σύννεφο δὲ σκέπαζε τὸ γαλάζιο θόλο.

Μὰ τί κοιτάζει ὁ Κωνσταντῖνος ἐκεῖ στὰ μεσούρανα; Γιατί ἔχουν τὰ μάτια του τόση ἔκσταση κι' ἡ μορφή του ἐγέμισε φῶς; 'Ο νέος σπαθάριος παρακολουθεῖ τὴ ματιὰ τοῦ Αὐγούστου καὶ βλέπει . . . Βλέπει κι' αὐτός! Δὲ μπορεῖ νὰ πιστέψη. Τρίβει τὰ μάτια του!

38.—'Ο Κωνσταντῖνος ἔχει σταθῆ, σὰ μαρμαρωμένος, ἐκεῖ, ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή του καὶ κοιτάζει τὸν οὐρανό. Κι' ἄξαφνα, ἀνοίγει τὰ χέρια του σὰν σὲ προσευχή.

Καὶ τότε ὁ Μάρκελλος βλέπει κι' ὁ ἴδιος τὸ δραμα. Μέρα - μεσημέρι, φάνηκε μεσούρανα ἕνας λαμπρὸς καὶ παράξενος ἀστερισμός. Τόσο φωτεινός, ποὺ ὁ ἥλιος δὲν καταφέρνει νὰ χλωμιάση τὴ λάμψη του. Ἕνας σταυρὸς ἀπὸ ἄστρα καὶ γύρω τους γράμματα: «In hoc signo vinces». 'Ο Μάρκελλος λέει τὴ φράση ἑλληνικά: «Ἐν τούτῳ νίκα!»

— Μέγας εἶσαι, Κύριε Ἰησοῦ, ψιθυρίζει μὲ ἔκσταση, γονατίζοντας ὁ χριστιανὸς βαθμοφόρος.

39.—Εἶδες, Μάρκελλε; ρωτᾶ ὁ γιὸς τοῦ Κωνστάντιου.

— Ναί, Τρισαύγουστε, εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου!

— Κι' ἐκεῖνα τὰ γράμματα;

— Μιὰ ὑπόσχεση, μιὰ φωνὴ ἀπ' τοὺς οὐρανούς!

— Μιὰ ὑπόσχεση νίκης! Νἆναι τῆς φαντασίας μας γέννημα, Μάρκελλε; Νὰ τὸ χάραξε ἐκεῖ ψηλὰ ἡ δική μου λαχτάρα κι' ἡ δική σου πίστη; Μὰ ὄχι, ὄχι! Κοίταξε, Μάρκελλε. Ὅλη ἡ φρουρὰ εἶναι ἀνάστατη. Βλέπουν τὸ σημεῖο. Σταυροκοπιοῦνται. Λοιπὸν εἶναι ἀληθινό! Ἄκου τὶς φωνές τους!

Κι' ἀλήθεια, σὰ μιὰ βουὴ τρικυμίας, ἀνέβαινε ὁλόγυρα ἕνας ὕμνος:

— Δόξα Σοι, Κύριε! Σὺ νικᾶς!

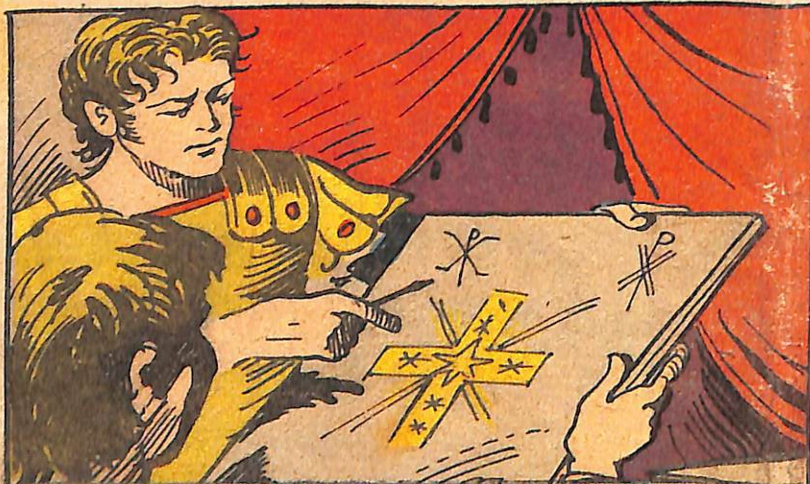

40.—Ὅσοι λεγεωνάριοι λάτρευαν μυστικὰ τὸ Χριστό, χάρηκαν γιὰ τὸ θαῦμα. Τὰ χέρια ὑψώνονταν τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο, γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸ Θεό. Ὕστερα ὅλοι, μὲ μιὰ φωνή, διακήρυξαν τὸ σύνθημα:

—'Εν τούτῳ νίκα!

Ἂν ἔπεφταν ἐκείνη τὴ στιγμή, θὰ κυρίευαν, σὲ μιὰ ὥρα, τὴ Ρώμη. 'Ο πόλεμος εἶχε τώρα σκοπὸ ἱερό. 'Ο Μάρκελλος διηγήθηκε στὸ σοφὸ Μουσωνιανὸ τὴ σκηνὴ τοῦ μεσημεριοῦ. 'Ο εἰδωλολάτρης 'Αβλάβιος, ποὺ βρισκόταν μπροστά, ἔνιωσε ἄθελα κάποιο ρῖγος.

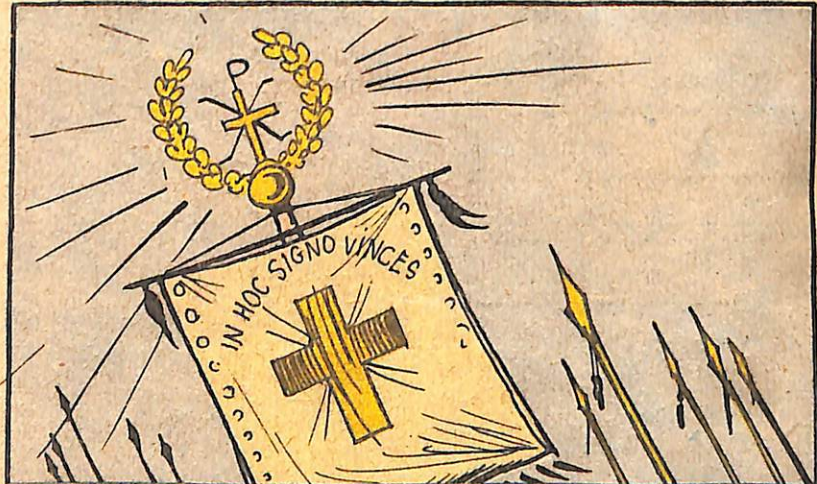
— Δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἀλήθεια, αὐτὰ ποὺ ἀκούω, εἶπε ὁ 'Αβλάβιος. Εἶμαι ὅμως βέβαιος πὼς ὁ Κωνσταντῖνος δὲν τὸν φοβᾶται πιὰ τὸ Μαξέντιο.

41.—Τὴν ἄλλη μέρα ὁ αὐτοκράτορας φώναξε τοὺς καλύτερους χρυσικούς του. Τοὺς ἔκανε τὴν περιγραφὴ τοῦ σημείου, ποὺ εἶχε δῆ καὶ τοὺς πρόσθεσε:

— Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, εἶδα στὸν ὕπνο μου τὸ Χριστὸ ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸν ἴδιο σταυρό. Μοῦ τὸν ἔδειξε καὶ μοῦ εἶπε: «Αὐτὸ τὸ σημεῖο βάλε στὸ λάβαρό σου καὶ μὴ φοβᾶσαι. 'Η νίκη θἆναι δική σου!»

Τοὺς εἶπε λοιπὸν νὰ στολίσουν μ' ἐκεῖνο τὸ σύμβολο ἕνα λάβαρο. Νὰ τὸ κάμουν χρυσό. Καὶ γύρω του τ' ἄστρα, ἀπὸ διαμάντια, μπριγιάντα, ἀμέθυστους καὶ ζαφείρια. Ὅσο γιὰ τὰ γράμματα, νἆναι καθένα κι' ἕνα ρουμπίνι. Μεγάλα καὶ καθαρά, γιὰ νὰ τὰ διαβάζη ἀπὸ μακριὰ ὁ στρατός του.

42.—Κι' ἔκαναν οἱ τεχνίτες ἕνα κοντάρι μακρύ, ἀπὸ γνήσιο χρυσάφι. Στὴν κορφή του, λαμποκοποῦσε ὁ Σταυρὸς καὶ τὰ γράμματα Χ καὶ Ρ, μὲ 'Ελληνικοὺς χαρακτῆρες. 'Ολόγυρά του, βαρύτιμο στεφάνι μὲ τὴν ἐπιγραφή. Καὶ κάτω ἀπὸ κεῖνο τὸ σύμβολο, χρυσοΰφαντο, μαργαριτοστόλιστο τὸ βασιλικὸ λάβαρο, ποὺ θὰ πήγαινε πρῶτο στὴ μάχη.

'Ο στρατὸς θὰ τ' ἀκολουθοῦσε, μὲ τὰ μάτια στυλωμένα στὸ ἱερὸ σύμβολο. Καί, παραληρώντας ἀπὸ ἐνθουσιασμό, θἄπεφτε στὴ φωτιά, γιὰ τὸ θρίαμβο τοῦ Σταυροῦ. 'Ο Μαξέντιος μποροῦσε νὰ παρατάξη ἀμέτρητες λεγεῶνες. Ἐτοῦτο τὸ λάβαρο δὲ μποροῦσε νὰ νικηθῆ!